แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

เพ็ญจันทร์ รื่นเนตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
กรกฎาคม 2563

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

เพ็ญจันทร์ รื่นเนตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
กรกฎาคม 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

GUIDELINES FOR DRUG PREVENTING AND SOLVE DRUG PROBLEMS WITH PARTICIPATION OF OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS UNDER PHRANAKHON SI AYUTTHAYA PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 1 - 2

PENCHAN RUENNATE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the

Master of Education Degree in Educational Administration

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

July 2019

เพ็ญจันทร์ รื่นเนตร. (2563). **แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. 200 หน้า. อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ รู้แผน.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และ2) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 สร้างแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยการศึกษาเอกสารและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ขั้นตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 จำนวน 136 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นด้านความเหมาะสมเท่ากับ 0.99 และด้านความเป็นไปได้เท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัย พบว่า 1) แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประกอบด้วยรายการปฏิบัติ รวมทั้งสิ้น 77 รายการ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน จำนวน 15 รายการ ด้านการค้นหา จำนวน 15 รายการ ด้านการรักษา จำนวน 13 รายการ ด้านการเฝ้าระวัง จำนวน 17 รายการ และด้านการบริหารจัดการ จำนวน 17 รายการ โดยรายการปฏิบัติในแต่ละด้านประกอบด้วย กระบวนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมดำเนินงาน การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล และการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ และ2) แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทุกรายการปฏิบัติมีผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติได้จริง สูงกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คณะ ครุศาสตร์ ลายมือชื่อนักศึกษา .....

สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ปีการศึกษา 2562

Penchan Ruennate. (2020). **Guidelines for Drug Preventing and Solve Drug Problems with Participation of Opportunity Expansion Schools under Phranakhon Si Ayutthaya Primary Education Service Area Office 1 - 2.** Thesis for the Master of Education Program in Educational Administration, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. 200 pp. Advisor : Assistant Professor Pornthep Rupan, Ph.D.

ABSTRACT

The purposes of this research are to: 1) create guidelines for drug preventing and solving drug problems with participation of opportunity expansion schools; and 2) evaluate the appropriateness and possibility of the guidelines for drug preventing and solving drug problems with participation of opportunity expansion schools. The study is consisted of 2 stages. Stage 1 was to create guidelines for drug preventing and solving drug problems with participation of opportunity expansion schools by studying relevant documents and checking content validity by 5 experts using a purposive sampling. The research instrument used in this stage was a questionnaire. Data was analyzed by using IOC. Stage 2 was to evaluate the appropriateness and possibility of the guidelines for drug preventing and solving drug problems with participation of opportunity expansion schools. The samples were 136 school directors and teachers under the Office of Phranakhon Si Ayutthaya Primary Educational Area 1-2 who were responsible for drug preventing and solving drug problems. The research instrument used in this stage was a questionnaire with the reliability of 0.99 and the possibility at 0.98. The statistical tools used for data analysis were Mean, Standard Deviation, and t-test.

The results of the research indicate that 1) the guidelines for drug preventing and solving drug problems with participation of opportunity expansion schools consists 77 items, divided into 5 aspects which are 15 items in preventing, 15 items in searching, 13 items in treatment, 17 items in monitoring, and 17 items in managing. Each aspect consists of 4 participation steps in planning, implementing, monitoring and assessing, and participating in benefits. 2) The appropriateness and possibility of the guidelines for drug preventing and solving drug problems with participation of opportunity expansion schools in all aspects are appropriate and possible for implementation and higher than the expected average criteria of 3.50 at a statistically significant level of .05.

Faculty Education Student's signature .....

Program Educational Administration Advisor's signature .....

Academic year 2019

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากบุคคล และหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ จนสำเร็จเรียบร้อยด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ รู้แผน ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนไธสง และ ผู้ทรงคุณวุฒิ ดร.ศักดา สถาพรวจนา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือให้ข้อเสนอแนะ และแนะนำ อีกทั้งยังได้ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่แบบสอบถามจนเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือ ประสานงานตลอดงานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.สุชาติ ทองมา นายลำเพย เย็นมนัส นางจุไรรัตน์ เอิบกมล นายประชุม พันธ์เรือง และ ดร.ศิริรัตน์ สุคันธพฤกษ์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ให้คำแนะนำ และช่วยปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ถูกต้อง และขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ที่กรุณสละเวลาในการตอบแบบสอบถามที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจให้เสมอมา และขอบคุณเพื่อนทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

เพ็ญจันทร์ รื่นเนตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพประกอบ	ถ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	12
ความหมายการมีส่วนร่วม	12
ประโยชน์และความสำคัญของการมีส่วนร่วม	14
รูปแบบการมีส่วนร่วม	16
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	21
การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	22
ความเป็นมาของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	23
สถานการณ์ปัจจุบันของปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	24
นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	26
การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข	30
	การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วม	38
	แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	43
	ขอบข่ายและภารกิจของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	43
	บริบทของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2	47
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
	งานวิจัยภายในประเทศ	52
	งานวิจัยต่างประเทศ	61
3	วิธีดำเนินการวิจัย	63
	ขั้นตอนที่ 1 สร้างแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2	63
	ขั้นตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2	65
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
	ตอนที่ 1 ผลการสร้างแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2	72

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4 (ต่อ)	ตอนที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2	91
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	129
	สรุปผลการวิจัย	130
	อภิปรายผล	140
	ข้อเสนอแนะ	144
บรรณานุกรม		147
ภาคผนวก		155
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	156
	ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล	158
	ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	167
	ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	194
ประวัติย่อผู้วิจัย		199

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	การสังเคราะห์แนวคิดการมีส่วนร่วม	17
2	จำนวนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามอำเภอ	48
3	จำนวนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามอำเภอ	50
4	จำนวนกลุ่มตัวอย่างของสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานยาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2	67
5	ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้างของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการป้องกัน	81
6	ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้างของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการค้นหา	83
7	ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้างของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการรักษา	85
8	ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้างของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการเฝ้าระวัง	87
9	ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้างของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการบริหารจัดการ	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
10	จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	92
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเหมาะสม ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 โดยรวม กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50	94
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเหมาะสม ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการป้องกัน กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50	95
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเหมาะสม ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการค้นหา กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50	98
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเหมาะสม ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการรักษา กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50	101
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเหมาะสม ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการเฝ้าระวัง กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง หน้า

16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเหมาะสม ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการบริหารจัดการ กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 107

17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเป็นไปได้ ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 โดยรวม กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 111

18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเป็นไปได้ ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการป้องกัน กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 112

19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเป็นไปได้ ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการค้นหา กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 116

20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเป็นไปได้ ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการรักษา กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 119

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง หน้า

21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการเฝ้าระวัง กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 122

22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการบริหารจัดการ กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 125

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
2	ปัจจัยเสี่ยงและผลกระทบจากแหล่งอบายมุข	25
3	เป้าหมายสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข	28
4	ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	30
5	การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	35

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาระยะแรกตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2530 โดยกรมสามัญศึกษาดำเนินการในพื้นที่เป้าหมายชนบทยากจน 38 จังหวัด เพื่อให้นักเรียนจบการศึกษาภาคบังคับที่อยู่ในพื้นที่ชนบทห่างไกลมีสภาพยากจน ได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ให้ขยายจากระดับประถมศึกษาไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยวิธีการไม่บังคับ เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาก่อนและเพิ่งจบมีโอกาสเรียนต่อ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส ตลอดจนสามเณร จากมติคณะรัฐมนตรีในลำดับต่อมา กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการโครงการขยายโอกาสฯ สังกัด กองการศึกษาเทศบาลและเมืองพัทยา จนถึงปัจจุบัน เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2533 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทดลองเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดละ 3 โรงเรียน แต่เนื่องจากเป็นการดำเนินการเร่งด่วนในปีการศึกษา 2533 ดำเนินการได้เพียง 119 โรง และเปิดเพิ่มอีกในปีการศึกษา 2534 จำนวน 97 โรง ต่อมา เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2534 รัฐบาลกำหนดนโยบายแถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติว่า "เร่งขยายโอกาสและบริการทางการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบให้กว้างขวางและทั่วถึง เพื่อยกระดับการศึกษาพื้นฐานให้ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นอย่างต่ำ" เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายนี้ให้บรรลุผลสำเร็จโดยเร็วและมีประสิทธิภาพ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติ เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2534 ดังนี้ 1) เห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาสู่ส่วนภูมิภาคกระจายทั่วถึงโดยมีเงื่อนไข คือเปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอยู่แล้ว ซึ่งมีห้องเรียนเพียงพอและไม่มีโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาตั้งอยู่ในท้องถิ่น ในโรงเรียนที่มีบุคลากรผู้สอนเพียงพอ โดยให้เปิดการสอนได้โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน แต่ให้ตั้งงบประมาณอุดหนุนนักเรียนเป็นรายหัว 2) งบประมาณดำเนินการให้กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงบประมาณร่วมกันพิจารณารายละเอียด 3) ให้กระทรวงศึกษาธิการรับข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแนวนโยบายไปดำเนินการ โดยเน้นการดำเนินการในพื้นที่ชนบทยากจน และมีประชากรประกอบอาชีพหญิงบริการพิเศษเป็นจำนวนมากเป็นอันดับแรก

ให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษามากขึ้น โดยกระทรวงศึกษาธิการต้องควบคุมมาตรฐาน ทั้งนี้เพื่อจะได้นำงบประมาณมาใช้ในพื้นที่ชนบทยากจนให้มากยิ่งขึ้น จากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ในปี พ.ศ. 2534 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สามารถเปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1,366 โรง 1,929 ห้องเรียน นักเรียน 54,600 คน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541, หน้า 1 - 2)

การดำเนินงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นการดำเนินการภายใต้ข้อจำกัดหลายประการ โดยเฉพาะการขาดแคลนทรัพยากรด้านต่าง ๆ ทั้งครู อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ สื่อ และวัสดุอุปกรณ์ (อุทัย เพชรเรือง, 2544, หน้า 3) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, หน้า 4 - 7) ได้ศึกษาสภาพปัญหาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขนาดเล็ก พบว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาคล้ายคลึงกันใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านความพร้อมทางปัจจัยของโรงเรียน และด้านการมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1, 2560, เว็บไซต์) ยังกล่าวว่า ด้านตัวผู้เรียน ส่วนใหญ่นักเรียนที่มาเข้าเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเนื่องจากเป็นโรงเรียนใกล้บ้าน นักเรียนและผู้ปกครองมีฐานะยากจน ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลบุตรหลาน เพราะต้องทำงานเพื่อการดำรงชีพ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นที่ต้องการให้บุตรหลานได้ศึกษาเล่าเรียน เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องไปประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัวจากภาวะเศรษฐกิจ ที่มีค่าครองชีพค่อนข้างสูง โรงเรียนเป็นองค์กรทางการศึกษาหลักที่มีหน้าที่ในการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม สติปัญญา และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องคอยกำกับดูแลนักเรียนให้มีความสนใจ ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะชีวิต

สถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสมรรถนะตามความมุ่งหมายและเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี ดำรงตนให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข แต่ด้วยสถานการณ์ปัญหาสังคมในปัจจุบัน พบว่า สถาบันครอบครัวถูกคุกคามอย่างรวดเร็วและรุนแรง มีความ สลับซับซ้อน ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคต่อการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวคิดดังกล่าวได้ สถานศึกษาทุกระดับจึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้น โดยมีแนวทางใหม่ ๆ ในการรับมือกับสถานการณ์ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานการณ์การแพร่ระบาดของสารเสพติดที่แทรกอยู่ในทุกส่วนของสังคมไทย

แม้ว่ารัฐบาลจะประกาศให้ปัญหาสารเสพติดเป็นวาระสำคัญของชาติ โดยกำหนดให้แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอยู่ในยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ซึ่งส่งผลกระทบต่อ ความเดือดร้อน ความทุกข์ยากของประชาชนและศักยภาพการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต การดำเนินงาน จำเป็นต้องใช้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยใช้กลไกของ "ประชารัฐ" ในทุกระดับของพื้นที่ เพื่อให้การทำงานใกล้ชิดกับประชาชนให้มากที่สุด เป็นศูนย์กลางบูรณาการมาตรการทุกด้านให้เข้าถึงประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน สถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาสารเสพติดให้เกิดผลดีที่สุด ที่ผ่านมาประเทศไทยสามารถควบคุมการผลิตสารเสพติดได้ อย่างไรก็ตามสารเสพติดก็ยังเข้ามาแพร่ระบาดในประเทศ ทั้งนี้เพราะภูมิภาคสามเหลี่ยมทองคำยังคงเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดส่งผลกระทบ ให้มีการลักลอบลำเลียงสารเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย โดยยาบ้าและยาไอซ์ เป็นตัวยาสำคัญ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 15 - 29 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการเสพและใช้มากที่สุด ประมาณร้อยละ 60 ของผู้เสพติด (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงมหาดไทย, 2560, หน้า 1) สำหรับการแพร่ระบาดยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 3 ของผู้เข้ารับการบำบัดรักษา (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2561, ไม่ปรากฏเลขหน้า) นอกจากนี้ รายงานสรุปของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เกี่ยวกับนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด และยาเสพติดในปี พ.ศ. 2561 พบว่า มีจำนวน 373 คน และนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด และยาเสพติดในปี พ.ศ. 2562 พบว่า มีจำนวน 440 คน จะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด และยาเสพติดเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2561 ถึง 67 คน และ เมื่อพิจารณาถึงระดับชั้นที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด และยาเสพติด พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เกี่ยวข้องกับสารเสพติด และยาเสพติด จำนวนมากที่สุด (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2562, ไม่ปรากฏเลขหน้า)

ความคาดหวังของประเทศชาติ ชุมชน ครอบครัว และสถานศึกษาต้องการให้เด็กและเยาวชนเป็นคนดี มีทักษะชีวิต คือ คิดวิเคราะห์ มีสติในการมีชีวิตอยู่รอดในสังคม มีสุขภาพแข็งแรง ร่าเริงแจ่มใส ตั้งใจเรียน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีคุณธรรม ไม่สร้างปัญหาให้สังคม เมื่อเด็กเป็นคนที่สมบูรณ์ เข้มแข็งอยู่ในครอบครัวที่แตกแยกหรือหย่าร้าง ก็สามารถปรับตัวได้ ไม่สร้างปัญหาให้ครอบครัว เพราะสาเหตุที่ทำให้เยาวชนหันไปเสพยาเสพติดเกิดจากปัญหาครอบครัวแตกแยก (ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบันรามจิตติ, 2552, หน้า 2) การสร้างภูมิคุ้มกันให้เด็กมีสติในการคิดไม่สร้างปัญหาให้ครอบครัวเพิ่มเติม ครอบครัวก็จะ

อบอุ่นและเข้มแข็ง หมู่บ้านชุมชนมีความสามัคคี ไม่มีอาชญากรรมและการลักขโมย ก็จะส่งผลถึงความเป็นปึกแผ่นของประเทศชาติ

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา ปัจจุบันมีจำนวน 101 โรง โดยกระจายอยู่ใน 16 อำเภอของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา - ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งออกเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 53 แห่ง มีจำนวนนักเรียนระดับอนุบาล จำนวน 3,252 คน ระดับประถมศึกษา จำนวน 10,240 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 4,960 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 163 คน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 48 แห่ง มีจำนวนนักเรียนระดับชั้นอนุบาล จำนวน 1,710 คน ระดับประถมศึกษา จำนวน 6,323 คน ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 3,281 คน โดยมีอายุระหว่าง 13 - 15 ปี จำนวน 3,281 คน จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด กลุ่มเยาวชนที่มีอายุ 15 - 24 ปี ถือเป็นกลุ่มหลักที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากกว่ากลุ่มอื่น ดังนั้นในการดำเนินงานการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในสถานศึกษา จึงควรมุ่งเน้นไปที่กลุ่มวัยรุ่น หรือช่วงอายุ 12 - 15 ปี ซึ่งเป็นวัยเสี่ยงอย่างมาก ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคมปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญกับเด็กนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 12 - 15 ปี และจำเป็นต้องมีการเฝ้าระวังและป้องกันมิให้เด็กนักเรียนไปยุ่งเกี่ยวกับสารเสพติดในทุกรูปแบบ โดยศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาตามแนวคิดและหลักการ “4 ประสาน 2 ค้ำ” ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนนักเรียน รวมทั้ง เจ้าหน้าที่ฝ่ายตำรวจ ทหาร ผู้นำท้องถิ่น และผู้นำศาสนา ซึ่งอยู่ในบริเวณท้องถิ่นและชุมชน เพื่อให้ช่วยสถานศึกษาให้มีมาตรการป้องกันและการปราบปรามทั้งผู้จำหน่ายและผู้เสพ มาตรการความปลอดภัย เป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา นอกจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการยังได้กำหนดยุทธศาสตร์ 5 มาตรการ ได้แก่ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการ รักษา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการบริหารจัดการ และกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ คือ ต้องมียุทธศาสตร์ ต้องมีแผนงาน ต้องมีระบบข้อมูล ต้องมีเครือข่าย และ 2 ไม่ คือ ไม่ปกปิดข้อมูล และไม่ไล่ผู้เรียนออก เป็นแนวทางในการดำเนินงาน (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 15) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2562 , หน้า 15) ที่สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนรวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำเสนอแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 เพื่อนำไปเป็นแนวทางให้สถานศึกษาดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

2. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

ความสำคัญของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญต่อผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นการศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นนโยบายในการปรับปรุงการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. การวิจัยครั้งนี้ได้นำมาซึ่งองค์ความรู้ด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัยซึ่งแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

1. หน่วยในการวิเคราะห์

หน่วยในการวิเคราะห์ คือ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้มาวิธีการเลือกแบบเจาะจง

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

1. หน่วยในการวิเคราะห์

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 จำนวน 101 โรง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 จำนวน 101 โรง รวม 202 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 จำนวน 136 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบง่าย

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา และสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและแนวคิดการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. แนวคิดการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 15) ซึ่งได้กำหนดให้โรงเรียนมีการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการค้นหา ด้านการรักษา ด้านการเฝ้าระวัง และ ด้านการบริหารจัดการ

2. แนวคิดการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิดของ นิคม สมสงวน (อ้างถึงใน อัจฉรา คหินทพงศ์, 2555, หน้า 40) ; ชูชาติ พ่วงสมจิตร์ (อ้างถึงใน อัจฉรา คหินทพงศ์, 2555, หน้า 41) ; ประจวบ หนูเลี่ยง (2558, หน้า 16) และ โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1980, p. 223) สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมวางแผน 2) การมีส่วนร่วมดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล และ 4) การมีส่วนร่วมรับประโยชน์

3. แนวคิดการประเมินแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของ ณัฐวุฒิ ประเสริฐศรี (2556, หน้า 8) ซึ่งเป็นการประเมินแนวทางจากค่าเฉลี่ยความเหมาะสม และความเป็นไปได้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แสดงดังภาพประกอบ 1

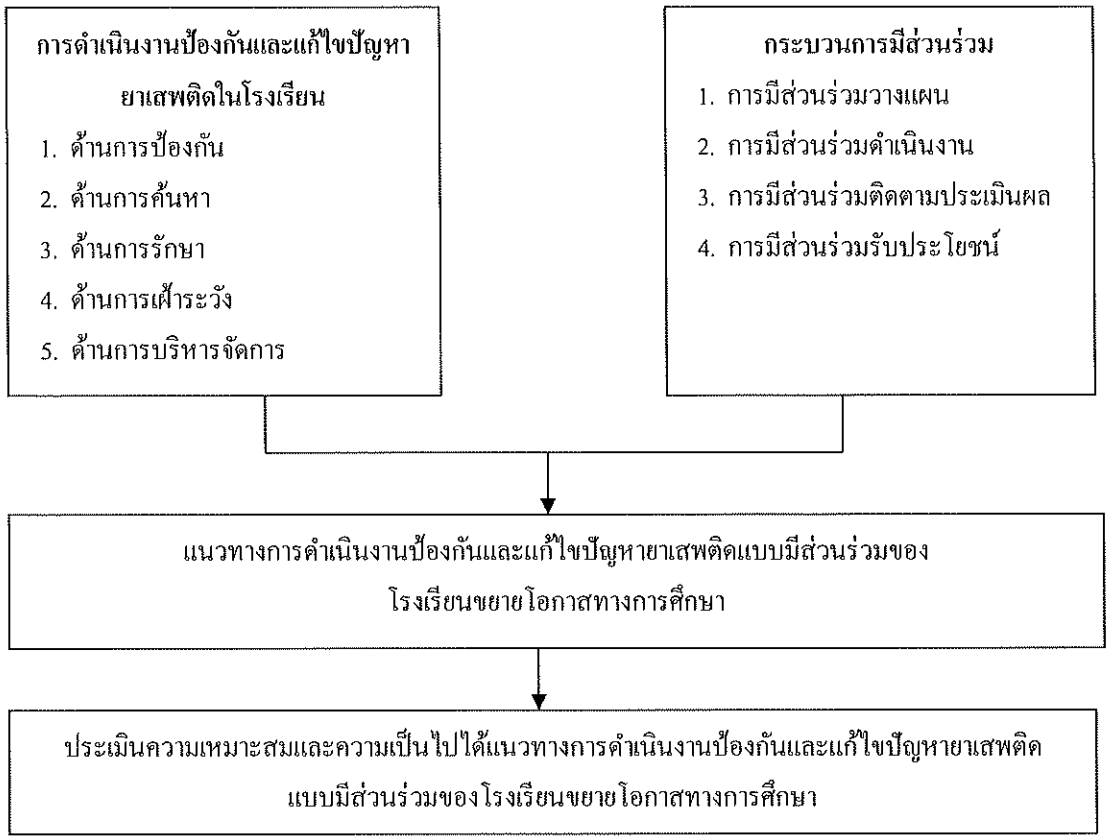

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานของโรงเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการค้นหา ด้านการรักษา ด้านการเฝ้าระวัง และ ด้านการบริหารจัดการ

ด้านการป้องกัน หมายถึง การดำเนินการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาโดยจัดกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมการเรียนการสอนทักษะชีวิต และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์

ด้านการค้นหา หมายถึง การดำเนินการสำรวจสภาพการใช้ยาเสพติด โดยใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล การคัดกรองจำแนกกลุ่มนักเรียน และการสุ่มตรวจปัสสาวะของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง / กลุ่มเสพ / กลุ่มติด

ด้านการรักษา หมายถึง การดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสพ กลุ่มติด เข้าสู่การบำบัดรักษา และส่งต่อหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีการจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์ในสถานศึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ

ด้านการเฝ้าระวัง หมายถึง การดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด โดยจัดทำตู้แดงเสมารักษ์ เพื่อแจ้งข่าว และส่งข่าวสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาจากนักเรียน ให้แก่ครูฝ่ายปกครอง หรือครูผู้รับผิดชอบงาน และมีเครือข่ายจากทุกภาคส่วนในการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด

ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินการจัดทำแผนการอำนวยการ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และ สรุปรายงาน การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติและสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงาน พิจารณาจัดทำมาตรการลงโทษและมาตรการเสริมแรง

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลต่าง ๆ ได้เข้าไปมีส่วนร่วมวางแผน มีส่วนร่วมดำเนินงาน มีส่วนร่วมติดตามประเมินผล และมีส่วนร่วมรับประโยชน์ในการดำเนินการขององค์การใด ๆ ซึ่งในที่นี้เป็นการให้บุคคล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

การมีส่วนร่วมวางแผน หมายถึง การร่วมกันกำหนดนโยบาย หรือวางแผนโดยการประชุม เพื่อเสนอแนวทางการทำงานร่วมกัน การแต่งตั้งคณะกรรมการ การกำหนดปฏิทินเพื่อการดำเนินงานต่อไป

การมีส่วนร่วมดำเนินงาน หมายถึง การร่วมกันดำเนินกิจกรรมที่วางแผนไว้ การถ่ายทอดองค์ความรู้ การสนับสนุน กระตุ้นให้เกิดการดำเนินกิจกรรม และการการเผยแพร่กิจกรรม

การมีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผล หมายถึง การร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทินการดำเนินกิจกรรม ติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรม ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนากิจกรรม และรายงานผลการดำเนินกิจกรรม

การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ หมายถึง การร่วมกันนำเสนอผลการปฏิบัติงานที่มีประโยชน์ การให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ตามความเหมาะสม ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง วิธีปฏิบัติที่ใช้เป็นแนวทางหลักในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการค้นหา ด้านการรักษา ด้านการเฝ้าระวัง และ ด้านการบริหารจัดการ ตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมดำเนินงาน การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล และการมีส่วนร่วมรับประโยชน์

ระดับความเหมาะสมของแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง คะแนนที่ได้จากการวัดความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 เกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งวัดได้จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้วยแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ระดับความเป็นไปได้ของแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง คะแนนที่ได้จากการวัดความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 เกี่ยวกับความเป็นไปได้ของแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งวัดได้จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้วยแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ที่เปิดการเรียนการสอนในระดับมัธยมต้นตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ผู้อำนวยการโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา ทำหน้าที่หลักในการบริหารโรงเรียน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปีการศึกษา 2562

ครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึง ผู้ที่ประกอบวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียน การสอน และได้รับหน้าที่ให้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปีการศึกษา 2562

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาได้แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ตรงตามเนื้อหา โครงสร้างหลักวิชา มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ได้

2. ผู้บริหารสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา ครู และบุคลากร สามารถนำแนวทางไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ภายใต้บริบทของสถานศึกษาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. หน่วยงาน สถานศึกษาอื่น สามารถนำแนวทางการพัฒนางานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ไปใช้ในหน่วยงานหรือหน่วยงาน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
    1.1 ความหมายการมีส่วนร่วม
    1.2 ประโยชน์และความสำคัญของการมีส่วนร่วม
    1.3 รูปแบบการมีส่วนร่วม
    1.4 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
2. การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน
    2.1 ความเป็นมาของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน
    2.2 สถานการณ์ปัจจุบันของปัญหายาเสพติดในโรงเรียน
    2.3 นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
    2.4 การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน
    2.5 การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข
    2.6 การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วม
3. แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
    3.1 ขอบข่ายและภารกิจของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
    3.2 บริบทของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
    4.1 งานวิจัยภายในประเทศ
    4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

1.1 ความหมายการมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการ นักวิจัย และหน่วยงานให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545, หน้า 10 - 13) ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการทำงาน เพื่อให้เกิดความรู้สึกผูกพันกับงานหรือองค์การและส่งผล ให้เกิดข้อผูกพัดหรือข้อตกลงในการพัฒนา

กิตติศักดิ์ เชาวะปรีชากุล (2553, หน้า 8) ได้สรุปความหมายของ การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นจะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง ที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม คือ ปัจจัยภาครัฐ ซึ่งหมายถึง กลไกของรัฐทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการ โดยโครงสร้างของระบบราชการจะต้องเอื้ออำนวยและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน และปัจจัยอีกประการหนึ่ง คือ ปัจจัยภาคประชาชน เกี่ยวกับสถานภาพทางสังคม ระดับการศึกษา ความต้องการ ความคาดหวังต่าง ๆ ในกิจกรรม/โครงการนั้น ๆ เป็นต้น

รัตน์ธิชา ฤชาอนันต์วิทวัส (2554, หน้า 10) ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลกลุ่มคน หรือองค์กรได้ร่วมกันคิด แก้ไขปัญหา ร่วมดำเนินการและทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง โดยร่วมกันวางแผน ร่วมปฏิบัติงาน และร่วมติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือ ทำให้บุคคลได้ประโยชน์จากการกระทำสิ่งเหล่านั้น

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2554, หน้า 228) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกับการดำเนินกิจการและการตัดสินใจ ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์การหรือเครือข่าย เพราะมีผลในทางจิตวิทยาเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ความคิดเห็นถูกรับฟังและนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนา และที่สำคัญผู้ที่มีส่วนร่วมจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการหรือองค์การ ความรู้สึกเป็นเจ้าของจะเป็นพลังในการขับเคลื่อนองค์การและหน่วยงานที่ดีที่สุด

ณัฐพร ยืนนาน (2555, หน้า 14) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคล หรือกลุ่มคนได้มีโอกาสแสดงความรับผิดชอบหรือแสดงพฤติกรรมเกี่ยวข้องในโครงการหรืองานบางอย่าง ทั้งในระดับของการแสดงความคิดเห็น ตลอดจนการเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาองค์กร โดยร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติกิจกรรม ตลอดจนการควบคุม การกำกับติดตาม และประเมินผล เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ยุทธพงษ์ เฮ้าประมงค์ (2555, หน้า 7) ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีแนวคิดหรือจุดมุ่งหมายที่เหมือนกันเข้ามาดำเนินการนั้น ให้แล้วเสร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดแล้วรับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งต้องเข้ามามีส่วนร่วมใน ทุกขั้นตอน

ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ชนม์ธิดา ยาแก้ว และคณะ (2560, หน้า 7) สรุปไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมกันคิด ร่วมเสนอ ร่วมวางแผน ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมปฏิบัติการ โครงการ กิจกรรม วางแผน นโยบายต่าง ๆ ที่มีผลกระทบกับตัวเด็กทั้งโดยตรงและทางอ้อม โดยใช้ทุนทางทรัพยากรที่ผู้ปกครองแต่ละคนมีไม่เหมือนกัน เช่น จากความคิด เงิน สิ่งของ หรืออื่น ๆ ซึ่งในที่นี้ คือ การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่สามารถกระทำเพื่อให้มีผลต่อโครงการหรือนโยบายนั้นประสบความสำเร็จ

โคเฮน และอัฟโฮฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1980, pp.213 - 255) ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ประชาชน ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และการประเมินผล

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลต่าง ๆ ได้เข้าไปมีส่วนร่วมวางแผน มีส่วนร่วมดำเนินการ มีส่วนร่วมติดตามประเมินผล และมีส่วนร่วมรับประโยชน์ในการดำเนินงานขององค์การใด ๆ ซึ่งในที่นี้เป็นการให้บุคคล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

1.2 ประโยชน์และความสำคัญของการมีส่วนร่วม

เมตต์ เมตต์การุณ์จิต (2553, หน้า 33) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม มีความสำคัญ และมีประโยชน์ในการบริหารงานโดยเป็นการสร้างสรรค์ให้มีการระดมสรรพกำลังจากบุคคลต่าง ๆ เช่น พลังความคิดสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เป็นต้น อีกทั้งยังเป็นการสร้างบรรยากาศและพัฒนาประชาธิปไตยในการทำงาน ช่วยลดความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน เพราะเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีส่วนช่วยให้ประสานงานกันดี ทำให้งานมีประสิทธิภาพและคุณภาพที่ดี เพราะจะมีความผิดพลาดน้อย ผลงานที่เกิดขึ้นจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจแก่บุคลากรทุกคน เพราะทุกคนมีส่วนร่วมในความสำเร็จของงาน ช่วยให้การทำงานสำเร็จลงได้ในเวลาอันรวดเร็ว เพราะมีการแบ่งหน้าที่กันทำ และเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายปฏิบัติ

ประสาร พรหมณา (2553, หน้า 2) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมให้เกิดประโยชน์หลายประการที่สำคัญ คือ การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิด ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ซึ่งดีกว่าการคิดและตัดสินใจเพียงคนเดียว การมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นการลดการ

ต่อต้านและก่อให้เกิดการยอมรับมากขึ้น การมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดี สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และการมีส่วนร่วมทำให้การตัดสินใจมีคุณภาพและทำให้มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้นด้วย

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2554, หน้า 37) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม มีความสำคัญ และมีประโยชน์ในการบริหารงานโดยทำให้การบริหาร หรือการพิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหามีความหลากหลายเป็นไปอย่างถี่ถ้วน รอบคอบ เพราะเป็นการระดมแนวคิด จากบุคคลที่มีความหลากหลาย ทั้งความรอบรู้และประสบการณ์ ทำให้มีการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน โดยมิให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจมากเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องอันเกิดผลเสียหายแก่องค์การได้ เป็นการขจัดปัญหา มิให้มีการดำเนินนโยบายใด ๆ มีผลต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากหรือน้อยเกินไป ซึ่งจะก่อให้เกิดความยุติธรรมในการดำเนินการต่อทุกฝ่ายได้ ก่อให้เกิดการประสานงานที่ดี ทำให้การบริหารเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ และการรวมตัวกันของบุคคลเป็นเครือข่ายจะก่อให้เกิดพลังเข้มแข็ง สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ

อัจฉรา คหินทพงศ์ (2555, หน้า 43) สรุปไว้ว่า ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม เป็นสิ่งที่ตอบสนองให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมโดยความเต็มใจ มีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นไปได้อย่างราบรื่นและบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์มากขึ้น จะทำให้ปัญหาและอุปสรรคลดลงและหากจะให้การบริหารแบบมีส่วนร่วมเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องนำการบริหารคุณภาพมาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สำราญ ทองมี (2560, หน้า 25) สรุปไว้ว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญ และมีประโยชน์มากไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน เพราะการมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันและทำให้การบริหารมีผลในเชิงจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการยอมรับมากขึ้น การต่อต้านน้อยลงในขณะเดียวกันความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาราบรื่นมากขึ้นความผูกพัน ของพนักงานต่อองค์การเพิ่มขึ้น เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญ และมีประโยชน์ต่อการบริหารงานขององค์การทุกองค์การรวมถึงสถานศึกษาด้วย โดยการมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิด ทำให้มีความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้การบริหารงานและการพิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหามีความหลากหลายเป็นไปอย่างถี่ถ้วน รอบคอบ นอกจากนี้ยังช่วยลดความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน เพราะเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีส่วนช่วยให้ประสานงานกันดี ทำให้งานมีประสิทธิภาพและคุณภาพที่ดี และทำให้การทำงานสำเร็จลงได้ในเวลาอันรวดเร็ว

1.3 รูปแบบการมีส่วนร่วม

นิคม สมสงวน (อ้างถึงใน อัจฉรา คหินทพงศ์, 2555, หน้า 40) ได้เสนอรูปแบบของการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน
2. การดำเนินกิจกรรม
3. การใช้ประโยชน์
4. การได้รับประโยชน์

ชูชาติ พ่วงสมจิตร์ (อ้างถึงใน อัจฉรา คหินทพงศ์, 2555, หน้า 41) ให้ความเห็นว่า ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มโครงการ

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผน

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการโครงการ

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลโครงการ

ประจวบ หนูเลี่ยง (2558, หน้า 16) สรุปไว้ว่า รูปแบบการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ควรมีองค์ประกอบ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การร่วมคิด
2. การร่วมวางแผน
3. การร่วมดำเนินงาน
4. การร่วมติดตาม
5. การร่วมประเมินผล
6. การร่วมในผลประโยชน์

โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1980, p. 223) ได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วม โดยแบ่งเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision- making) ซึ่งอาจเป็นการตัดสินใจตั้งแต่ระยะเริ่มการตัดสินใจในช่วงกิจกรรม และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) ซึ่งอาจเป็นไปในรูปของการเข้าร่วม โดยการให้มีการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหาร การร่วมมือรวมทั้งการเข้าร่วม ในการร่วมแรงร่วมใจ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุ ทางสังคม หรือโดยส่วนตัว

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งนับเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

ผู้วิจัยจึงสรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์แนวคิดการมีส่วนร่วม

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม	นักวิชาการ				
	นิคม สมสงวน (อ้างถึงใน อัจฉรา คหินทพงศ์, 2555)	ชูชาติ พ่วงสมจิตร์ (อ้างถึงใน อัจฉรา คหินทพงศ์, 2555)	ประจวบ หนูเสียง (2558)	Cohen & Uphoff (1980)	รวม
1. การวางแผน	✓	✓	✓		3
2. การดำเนินงาน	✓	✓	✓	✓	4
3. การใช้ประโยชน์	✓				1
4. การได้รับประโยชน์	✓		✓	✓	3
5. การริเริ่มโครงการ		✓			1
6. การประเมินผล		✓	✓	✓	3
7. การร่วมคิด			✓		1
8. การติดตาม			✓		1
9. การตัดสินใจ				✓	1

จากตาราง 1 การสังเคราะห์แนวคิดการมีส่วนร่วมจากนักวิชาการ 4 ท่าน ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ โดยเลือกจากข้อที่มีคะแนนตั้งแต่ 3 ข้อขึ้นไป ได้ 4 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมวางแผน 2) การมีส่วนร่วมดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล และ 4) การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมวางแผน

มีนักวิชาการกล่าวถึงการร่วมวางแผนไว้ ดังนี้

จิราพร ธรรมเจริญ (2553, หน้า 41) กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมวางแผน หมายถึง การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชากรที่

เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงการดำเนินแผนงานและการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

นิคม สมสงวน (อ้างถึงใน อัจฉรา คหินทพงศ์, 2555, หน้า 40) กล่าวไว้ว่า การวางแผนประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดอันดับความสำคัญตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามประเมินผลและประการสำคัญ คือ การตัดสินใจด้วยตนเอง

ศิริพร ก้านขุดทด (2556, หน้า 23) กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมวางแผนเป็นขั้นแรกของการดำเนินกิจกรรม บุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมคิดและหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบริบทขององค์กร ปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบัน และปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งการร่วมค้นหาเป้าหมายขององค์กร และนำข้อมูลที่ได้มาร่วมวางแผนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรที่เกิดจากความต้องการของทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมนั้น ๆ

สำราญ ทองมี (2560, หน้า 28) สรุปไว้ว่า การร่วมวางแผน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา หาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบริบทขององค์กร รวมทั้งการร่วมค้นหาเป้าหมายขององค์กร และนำข้อมูลที่ได้มาร่วมวางแผนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมวางแผน หมายถึง การร่วมกันกำหนดนโยบาย หรือวางแผนโดยการประชุม เพื่อเสนอแนวทางการทำงานร่วมกัน การแต่งตั้งคณะกรรมการ การกำหนดปฏิทินเพื่อการดำเนินงานต่อไป

2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน

มีนักวิชาการกล่าวถึงการมีส่วนร่วมดำเนินงานไว้ ดังนี้

ธร สุนทรายุทธ (2551, หน้า 541) กล่าวถึง การร่วมดำเนินงานไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานนี้ได้จากคำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การประสานงาน เป็นต้น

จิราพร ธรรมเจริญ (2553, หน้า 41) กล่าวถึง การร่วมดำเนินงานไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในด้านทรัพยากร การประชาสัมพันธ์และการประสานงาน

นิคม สมสงวน (อ้างถึงใน อัจฉรา คหินทพงศ์, 2555, หน้า 40) กล่าวไว้ว่า การดำเนินกิจกรรม ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการและบริหาร การใช้ทรัพยากร มีความรับผิดชอบในการจัดสรร ควบคุมทางการเงินและการบริการ

ศิริพร ก้านขุดทด (2556, หน้า 23) กล่าวถึง การร่วมดำเนินงานไว้ว่า การมีส่วนร่วมดำเนินงานเป็นขั้นตอนที่ทุกฝ่ายเข้ามาดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผ่านการวางแผนไว้เรียบร้อย

แล้ว การมีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้เป็นได้ทั้งการระดมทรัพยากร การร่วมในด้านแรงงาน การบริหาร หรือการประสานงานเพื่อให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

สำราญ ทองมี (2560, หน้า 29) สรุปไว้ว่า การร่วมดำเนินงาน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนด้านทรัพยากร การประชาสัมพันธ์ และการประสานงานเพื่อให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1980, p.223) กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานของโครงการนั้น จะได้มาจากคำถามที่ว่าใครทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้างและจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีการใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การประสานงานและการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมดำเนินงาน หมายถึง การร่วมกันดำเนินกิจกรรมที่วางแผนไว้ การถ่ายทอดองค์ความรู้ การสนับสนุน กระตุ้นให้เกิดการดำเนินกิจกรรม และการการเผยแพร่กิจกรรม

3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล

มีนักวิชาการกล่าวถึงการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลไว้ ดังนี้

ธร สุนทรายุทธ (2551, หน้า 541) กล่าวถึง การร่วมติดตามและประเมินผลไว้ว่า สิ่งที่ต้องสังเกต คือ ความเห็น ความชอบ ความคาดหวังซึ่งมีอิทธิพลสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

นิคม สมสงวน (อ้างถึงใน อัจฉรา คหินทพงศ์, 2555, หน้า 40) กล่าวไว้ว่า การใช้ประโยชน์ ประชาชนต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตนเองและควบคุมสังคม

ศิริพร ก้านขุดทด (2556, หน้า 23) กล่าวถึง การร่วมติดตามและประเมินผลไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการมีส่วนร่วม บุคคลที่เข้าไปมีส่วนร่วมต้องประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมเพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ รวมทั้งการทราบถึงปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นและข้อมูลที่ได้จากการประเมินนำไปสู่การพัฒนาหรือปรับปรุงในการดำเนินงานครั้งต่อไป

สำราญ ทองมี (2560, หน้า 29) สรุปไว้ว่า การร่วมติดตามและประเมินผล หมายถึง ร่วมคิดวิเคราะห์ถึงการดำเนินงานว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ รวมทั้งการทราบถึงปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นและข้อมูลที่ได้จากการประเมินนำไปสู่การพัฒนาหรือปรับปรุงในการดำเนินงานครั้งต่อไป

โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1980, p.223) กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งที่สำคัญที่จะต้องสังเกต คือ ความเห็น (Views)

ความชอบ (Performance) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล หมายถึง การร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทินการดำเนินกิจกรรม ติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรม ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนากิจกรรม และรายงานผลการดำเนินกิจกรรม

4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์

มีนักวิชาการกล่าวถึงการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ไว้ ดังนี้

จิราพร ธรรมเจริญ (2553, หน้า 41) กล่าวถึง การร่วมในผลประโยชน์ไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง ผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพรวมถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วยซึ่งรวมถึงผลประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบ

นิคม สมสงวน (อ้างถึงใน อัจฉรา คหินทพงศ์, 2555, หน้า 40) กล่าวไว้ว่า การได้รับประโยชน์ ประชาชนต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นฐานที่เท่ากัน ซึ่งอาจเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว สังคม หรือวัตถุก็ได้

ศิริพร ก้านขุดทด (2556, หน้า 23) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จบุคคลเข้ามามีส่วนได้ส่วนเสียจะได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมนั้นทั้งด้านการให้บริการ ความพึงพอใจ หรือผลกำไร ซึ่งการรับผลประโยชน์นั้นอาจเป็นไปได้ทั้งผลประโยชน์ที่เป็นนามธรรมหรือรูปธรรม

สำราญ ทองมี (2560, หน้า 29) สรุปไว้ว่า การร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการชื่นชมผลที่เกิดจากการดำเนินงาน นำเสนอผลการปฏิบัติงาน และร่วมรับผลประโยชน์ทั้งด้านบวกและด้านลบ ซึ่งการรับผลประโยชน์นั้นอาจเป็นไปได้ทั้งผลประโยชน์ที่เป็นนามธรรมหรือรูปธรรม

โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1980, p.223) กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นั้นนอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้วยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ในทางบวก และผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งเป็นประโยชน์หรือโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ หมายถึง การร่วมกันนำเสนอผลการปฏิบัติงานที่มีประโยชน์ การให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ตามความเหมาะสม ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.4 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง (2559, หน้า 41) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะช่วยสนับสนุนให้เด็กได้มีการพัฒนาเด็กให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดี ผู้ปกครองสามารถสนับสนุนได้ตลอดเวลา เนื่องจากพ่อแม่ ผู้ปกครองที่อยู่ใกล้ชิดเด็ก การร่วมมือกับโรงเรียนจะเปรียบเสมือนเป็นการเพิ่มพลังในการพัฒนาเด็กที่เหมาะสม และสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อันจะส่งผลให้เด็กมีความมั่นคงทางจิตใจและแสดงออกทางพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สุภัสจิรา วงษ์มาดิษฐ์ (2559, หน้า 18) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นการแสดงให้เห็นถึง กระแสการปรับเปลี่ยนมุมมองว่า การศึกษาเป็นเรื่องของทุกคนไม่ใช่แค่นักการศึกษา หรือโรงเรียนเท่านั้น เพราะการจะทำให้เยาวชนทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้ (Quality education for all) ทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการศึกษา อย่างไรก็ตามช่วงเวลาที่ผ่านมาแม้หลายภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการศึกษามากขึ้น ทั้งอย่างเป็นทางการแบบผ่านองค์คณะบุคคลในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา และอย่างไม่เป็นทางการในบทบาทของการเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ แต่ผลที่เกิดขึ้นได้พิสูจน์แล้วว่าการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทางการศึกษา เพียงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งหัวใจ คือ คุณภาพของผู้เรียนได้ เพราะการมีส่วนร่วมมีหลายระดับ โดยระดับที่สามารถนำสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คือ ต้องเป็นระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่แสดงความรับผิดชอบร่วมกัน การร่วมมือด้วยความตั้งใจและสมัครใจ ซึ่งจะต้องมีความรู้สึกว่าได้ร่วมในการตัดสินใจและประเมินผลด้วย

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีความสำคัญมาก โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐและเอกชนในการจัดการศึกษา ไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546, หน้า 6 - 32)

มาตรา 8 การจัดการศึกษายึดหลักดังนี้

1. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
2. ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 (6) การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันการศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ๆ

มาตรา 24 (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 28 (2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชนองค์กร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ

มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรและบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าว มาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการเรียนและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วน รวมถึงผู้ปกครอง มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะช่วยสนับสนุนให้เด็กเติบโตเป็นคนดีมีคุณภาพ ซึ่งในภาครัฐก็ให้ความสำคัญดังจะเห็นได้จากนโยบายในการจัดการศึกษาที่ต้องการให้ประชาชน ชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุน เพื่อให้เกิดผลประโยชน์กับเด็กและเยาวชนมากที่สุด

2. การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

โรงเรียนเป็นหัวใจในการขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดลงสู่นักเรียน นิสิต นักศึกษา ท่ามกลางสถานการณ์ปัญหาในรูปแบบที่หลากหลายซับซ้อนและแปรเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดระบบงานด้านยาเสพติด เพื่อบูรณาการการทำงานทั้งหน่วยงานภายใน และหน่วยงานภายนอกให้สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและสัมฤทธิผล

2.1 ความเป็นมาของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ ที่ทุกภาคส่วนต้องประสานความร่วมมือและบูรณาการแผนงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่มีหน้าที่ปราบปราม และหยุดยั้งการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดผลกระทบที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนและสังคมโดยรวม ด้วยการดำเนินการปราบปราม และจับกุมผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้นำเข้า และส่งออก รวมทั้งผู้สมคบ และสนับสนุน ช่วยเหลือให้ได้ผลอย่างจริงจังในทุกพื้นที่สกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติดตลอดแนวชายแดน ปราบปรามเครือข่ายค้ายาเสพติดในทุกหมู่บ้านและชุมชนทั่วประเทศ และใช้มาตรการตรวจสอบเพื่อยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้องทั้งระบบและคาดโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปล่อยปละละเลย หรือมส่วนเกี่ยวข้อง จะถูกดำเนินการทาง วินัย และทางอาญาทันทีในส่วนของผู้ที่เสพยาเสพติด ในหน่วยงานที่รับผิดชอบนำผู้เสพยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาโดยทันทีและติดตามดูแลให้ความช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดให้สามารถกลับมาดำรงชีวิตได้ตามปกติ ทั้งในด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ โดยประสานงานกับทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาคประชาชนและ องค์กรชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานดังกล่าวอย่างจริงจัง และให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ติดตามผลการดำเนินงานและรายงานผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในสถานศึกษาโดยตรง ได้มีนโยบายในการป้องกันปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดเช่นกัน จะเห็นว่ารัฐบาลทุกยุคสมัยจะมีนโยบายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมาโดยตลอด และกระทรวงศึกษาธิการที่เป็น กระทรวงหลักในการจัดการศึกษา ได้ให้ความสำคัญด้วยการมีโครงการและมาตรการต่าง ๆ ออกมามากมายเช่นกัน แต่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเด็ดขาด การแพร่ระบาดของยาเสพติดยังมีความรุนแรง ทั้งปริมาณของยาเสพติดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถจับกุมได้ รูปแบบและการออกฤทธิ์ของตัวยาที่หลากหลายและรุนแรง และกระบวนการในการจำหน่ายที่แยบยล ล้วนส่งผลต่อสถานการณ์ยาเสพติดในสถานศึกษาทั้งสิ้น (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2552, หน้า 5)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุขอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2541 ถึงปัจจุบัน โดยบูรณาการประสานแผนงานกับทุกภาคส่วน และระดมทรัพยากรจากทุกหน่วยงานในการจัดทำองค์ความรู้และประสานงานเป็นกลไกขับเคลื่อนงานในสถานศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถควบคุมการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษา ผลการประเมินในระดับพอใจ กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดยังมีความพยายามเข้าถึงกลุ่มเยาวชนโดยการพัฒนาสูตรยาเสพติด ประกอบด้วยส่วนผสมให้มีรูป รส กลิ่น สี เพื่อให้เยาวชนอยากลอง จำหน่ายตามสถานบริการ สถานบันเทิง และแหล่งมั่วสุมเพิ่มมากขึ้น

ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และผู้ปกครองจึงต้องเฝ้าระวัง ร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ ที่จะดำเนินการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ให้มีความเข้มแข็งต่อเนื่อง อย่างยั่งยืนตลอดไป (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, คำนำ) โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายรัฐบาล และกำหนดแนวทาง ให้หน่วยงานและสถานศึกษาดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ภายใต้แผนปฏิบัติการตามแนวทาง 5 มาตรการ คือ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง และมาตรการบริหารจัดการ ภายใต้กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องมียุทธศาสตร์ต้องมีแผนงาน ต้องมีระบบข้อมูล ต้องมีเครือข่าย ไม่ปกปิดข้อมูล ไม่ไล่นักเรียนออก เพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงและในวัยเสี่ยงไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เรียนรู้ถึงโทษพิษภัยของยาเสพติด รู้จักวิธีปฏิเสธหลีกเลี่ยงยาเสพติดและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพื่อหลีกเลี่ยงการหมกมุ่นมั่วสุมกับยาเสพติดและอบายมุข ตลอดจนดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรการป้องกันเด็กและเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงและในวัยเสี่ยงไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เรียนรู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด รู้จักวิธีปฏิเสธหลีกเลี่ยงยาเสพติดและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงการหมกมุ่นมั่วสุมกับยาเสพติดและอบายมุข ตลอดจนดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 7 - 8)

สรุปได้ว่า กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นการดำเนินงานที่มีความเข้มแข็ง ต่อเนื่อง และยั่งยืน ตามนโยบายรัฐบาล และกำหนดแนวทาง ให้หน่วยงานและสถานศึกษาดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน โดยดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

2.2 สถานการณ์ปัจจุบันของปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในปัจจุบัน การสื่อสารเทคโนโลยีต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งปรากฏปัญหาให้เห็นมากมาย ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด อันนำมาซึ่งปัญหาครอบครัวที่เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียดมีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่น ๆ ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการพัฒนานักเรียน นักศึกษา ให้เป็นคนดี มีคุณธรรมตามความคาดหวังนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะบุคลากรทางการศึกษาทุกคน

ในสถานศึกษา ซึ่งมีครู อาจารย์ เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนนักศึกษาให้เติบโตงดงามและเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 3)

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีความรู้ความสามารถ และมีคุณธรรมจริยธรรม ดำเนินวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่ง ต้องดำเนินการจัดการศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ต้องการ ให้เยาวชนเป็นคนเก่ง คนดี ดำรงตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข นอกจากจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษา ได้รับกระบวนการเรียนรู้แล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากปัจจัยเสี่ยงรอบสถานศึกษาที่มีพฤติกรรมไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ร้านเกม การพนัน หนีเรียน ทะเลาะวิวาท ก่ออาชญากรรมเป็นปัญหาสังคมที่ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ทุกคนที่เกี่ยวข้อง ต้องเข้าไปช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยง ซึ่งมาจากปัจจัยเสี่ยงและผลกระทบจากแหล่งอบายมุข แสดงดังภาพประกอบ 2

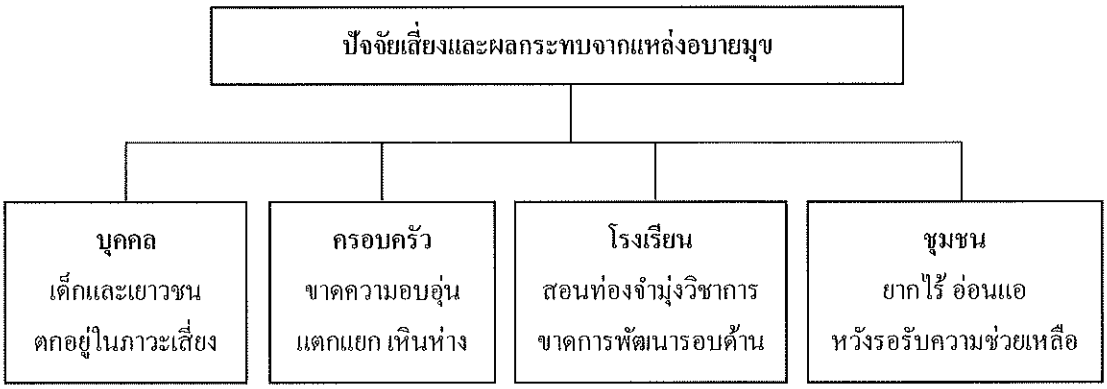

ภาพประกอบ 2 ปัจจัยเสี่ยงและผลกระทบจากแหล่งอบายมุข

ที่มา : ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 3

จากการสำรวจข้อมูลปัจจัยเสี่ยงของหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติดทั้งภาครัฐและเอกชนสรุปสภาพปัญหายาเสพติดได้ ดังนี้ (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 4)

1. สถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติดและแหล่งอบายมุขเริ่มในกลุ่มหลงผิด แล้วแพร่กระจายไปสู่กลุ่มผู้ขายบริการทางเพศ เข้าสู่ครอบครัวและสถานศึกษา ทำให้จำนวนคนติดยาเสพติดที่เป็นเด็กและเยาวชนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

2. การผลิตและการจำหน่ายยาเสพติดมีเทคโนโลยีสูง และการกระจายยาเสพติดอย่างรวดเร็ว จนยากในการปราบปราม มีการสร้างระบบเครือข่ายการจำหน่ายเหมือนสินค้าจำหน่ายตรงในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา

3. สภาพสังคม ครอบครัว และชุมชนเปลี่ยนแปลง ทำให้วิถีชีวิตมีความเสี่ยง แตกหักเหินห่างและอ่อนแอ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ไม่มีงานทำ จึงหาเงินด้วยการค้ายาเสพติด

4. การบริหารจัดการของหน่วยงานรัฐที่ขาดเอกภาพ หน่วยงานไม่บูรณาการ ต่างคนต่างทำขาดความต่อเนื่อง ผู้ติดยาเสพติด ยังวนเวียนอยู่ในวงจรแห่งความชั่วร้าย เป็นภาระของสังคม ทำให้ประเทศขาดศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลก

สรุปได้ว่า สถานการณ์ปัจจุบันของปัญหายาเสพติดในโรงเรียน พบ ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด อันนำมาซึ่งปัญหาครอบครัวที่เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียดมีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่น ๆ โดยมีปัจจัยเสี่ยงรอบสถานศึกษาที่มีพฤติกรรมไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ร้านเกม การพนัน หนีเรียน ทะเลาะวิวาท ก่ออาชญากรรมเป็นปัญหาสังคมที่ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ทุกคนที่เกี่ยวข้อง ต้องเข้าไปช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยง

2.3 นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรการป้องกันเด็กและเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงและในวัยเสี่ยงไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เรียนรู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด รู้จักวิธีปฏิเสธหลีกเลี่ยงยาเสพติดและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงการหมกมุ่นมั่วสุมกับยาเสพติดและอบายมุข ตลอดจนดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จึงได้กำหนดนโยบายให้ผู้บริหารองค์กรหลัก หน่วยงานและโรงเรียนดำเนินการโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ดังนี้ (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 4)

1. ผู้บริหารทุกระดับนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ จัดทำแผนปฏิบัติการครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา

2. ผู้บริหารทุกระดับ ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ต้องให้ความสำคัญและมีจิตสำนึกร่วมกันที่จะปกป้องคุ้มครองดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้ความร่วมมือและร่วมแรงร่วมใจ จัดกิจกรรมทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. ผู้บริหารโรงเรียน ส่งเสริม สนับสนุนจัดกิจกรรมป้องกันและเฝ้าระวังยาเสพติดในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน เช่น กิจกรรม TO BE NUMBER ONE กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ต่าง ๆ ค่ายคุณธรรม กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีป้องกันยาเสพติด กิจกรรมกีฬาป้องกันยาเสพติด ส่งเสริมการรวมกลุ่มของนักเรียน นักศึกษาทั้งในส่วนของชมรมและสภานักเรียน

4. ผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ เสริมสร้างจิตสำนึก ทักษะชีวิต ภูมิคุ้มกันต่อต้านยาเสพติด และอบายมุข จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาทุกคนให้ทั่วถึง โดยสร้างเครือข่ายแกนนำทุกระดับในสถานศึกษา

5. ผู้บริหารโรงเรียนจัดระบบการดำเนินงานยุทธศาสตร์ 5 มาตรการ ตามโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข คือ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการบริหารจัดการ ภายใต้กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องมียุทธศาสตร์ ต้องมีแผนงาน ต้องมีระบบข้อมูลต้องมีเครือข่าย ไม่ปกปิดข้อมูลและไม่ไล่ออก

6. ผู้บริหารทุกระดับ อำนวยการ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานและจัดมาตรการเสริมแรงให้แก่ผู้รับผิดชอบด้านยาเสพติดดีเด่น ด้วยการยกย่องชมเชย มอบโล่ เกียรติบัตร เลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีพิเศษ มาตรการลงโทษบุคลากรที่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้ออกจากราชการและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ประกาศเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2559 มีสาระสำคัญ เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรหลัก หน่วยงาน และสถานศึกษา ดำเนินการ ดังนี้ (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 5)

1. ผู้บริหารโรงเรียนนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ไปสู่การปฏิบัติให้มีแผนปฏิบัติการครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและการมีส่วนร่วมของคณะผู้บริหาร ครู อาจารย์และกลุ่มเป้าหมายนักเรียน นักศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษา

2. ผู้บริหารหน่วยงานและผู้บริหารโรงเรียน ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข เพื่อสร้างและพัฒนาระบบการดำเนินงานที่เข้มแข็งต่อเนื่องและยั่งยืน

3. ผู้บริหารหน่วยงานและผู้บริหารโรงเรียน อำนวยการ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติด

และอบายมุข และจัดทำมาตรการเสริมแรงให้แก่ผู้รับผิดชอบด้วยการยกย่อง ชมเชย มอบโล่ เกียรติยศ เกียรติบัตรและการเลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีพิเศษ

4. ผู้บริหารหน่วยงานและผู้บริหารโรงเรียน อำนวยการ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข และใช้มาตรการลงโทษบุคลากรที่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้ออกจากราชการและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

5. ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ตรวจติดตามผลการดำเนินงาน และผู้บริหารหน่วยงานและผู้บริหารสถานศึกษา จัดตั้งคณะกรรมการติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

6. ผู้บริหารหน่วยงานและผู้บริหารโรงเรียน สรุปรายงานต้นสังกัดเพื่อสรุปผลรายงานศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ

โดยการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข มีเป้าหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งปลอดจากยาเสพติด และอบายมุข แสดงดังภาพประกอบ 3

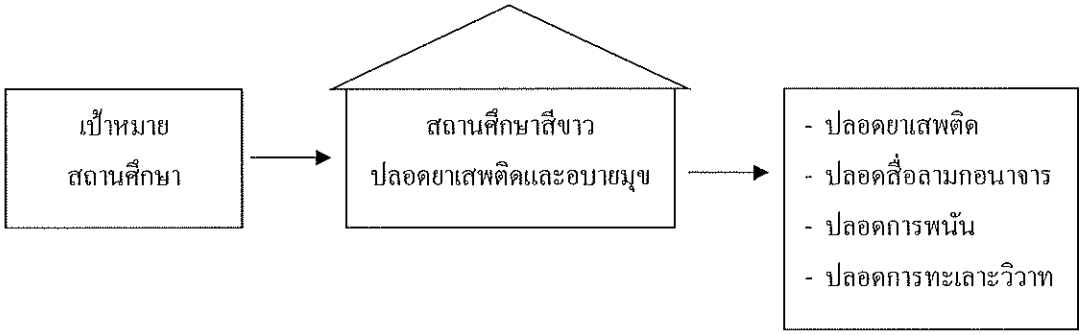

ภาพประกอบ 3 เป้าหมายสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข

ที่มา : ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 5

สรุปได้ว่า กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรการป้องกันเด็กและเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงและในวัยเสี่ยงไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เรียนรู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด รู้จักวิธีปฏิเสธหลีกเลี่ยงยาเสพติดและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงการหมกมุ่นมั่วสุมกับยาเสพติดและอบายมุข ตลอดจนดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว

2.4 การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาด้วยยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ดังนี้ (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 8)

1. ยุทธศาสตร์ด้านการป้องกัน ประกอบด้วย กิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมการเรียนการสอนทักษะชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เช่น การเล่นดนตรี กีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม เป็นต้น

2. ยุทธศาสตร์ด้านการค้นหา ประกอบด้วยกิจกรรมการสำรวจสภาพการใช้สาร/ยาเสพติด ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา การเยี่ยมบ้าน การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองผู้เรียนเป็น 5 กลุ่ม คือ กลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด และกลุ่มค้า

3. ยุทธศาสตร์ด้านการรักษา ประกอบด้วย การดูแลช่วยเหลือ กิจกรรมคลินิกเสมารักษ์ กิจกรรมจิตสังคมบำบัดในสถานศึกษา การเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การส่งต่อเข้ารับการบำบัดรักษาจากสถานพยาบาล กระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

4. ยุทธศาสตร์ด้านการเฝ้าระวัง ประกอบด้วย กิจกรรมตู้แดงเสมารักษ์ กิจกรรมตำรวจประสานโรงเรียน ครู D.A.R.E โรงพักจำลอง กิจกรรมลูกเสือต้านภัยยาเสพติด สารวัตรนักเรียน ห้องเรียนสีขาวและการประสานงานกับผู้นำหน่วยงานในท้องถิ่นและหน่วยงานที่รับผิดชอบการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

5. ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การจัดทำแผนการอำนวยการ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และ สรุปรายงาน การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติและสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงาน พิจารณาจัดทำมาตรการลงโทษและมาตรการเสริมแรง

การดำเนินงานกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่

สถานศึกษาดำเนินการ 4 ต้อง คือ

1. สถานศึกษาต้องมียุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่สอดคล้องกับสภาพของปัญหาและสถานการณ์ในพื้นที่ที่มีความรุนแรงต่างกัน

2. สถานศึกษาต้องมีแผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาตลอดปีการศึกษา

3. สถานศึกษาต้องมีระบบข้อมูลการดำเนินงาน 4 ด้าน ได้แก่ ระบบด้านการป้องกัน ระบบด้านการเฝ้าระวังระบบด้านการดูแลช่วยเหลือ และระบบด้านการบริหารจัดการ

4. สถานศึกษาต้องมีเครือข่ายการประสานงานทำงานระหว่างนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้นำด้านศาสนา

สถานศึกษาดำเนินการ 2 ไม่ คือ

1. สถานศึกษาไม่ปกปิดข้อมูล กลุ่มเสพ กลุ่มติด และกลุ่มค้ายาเสพติด

2. สถานศึกษาไม่ผลักปัญหา ไม่ไล่นักเรียน นักศึกษา ออกจากสถานศึกษาให้นำไปบำบัดรักษา เมื่อหายแล้วให้กลับมาเรียนได้ตามปกติ

แสดงดังภาพประกอบ 4

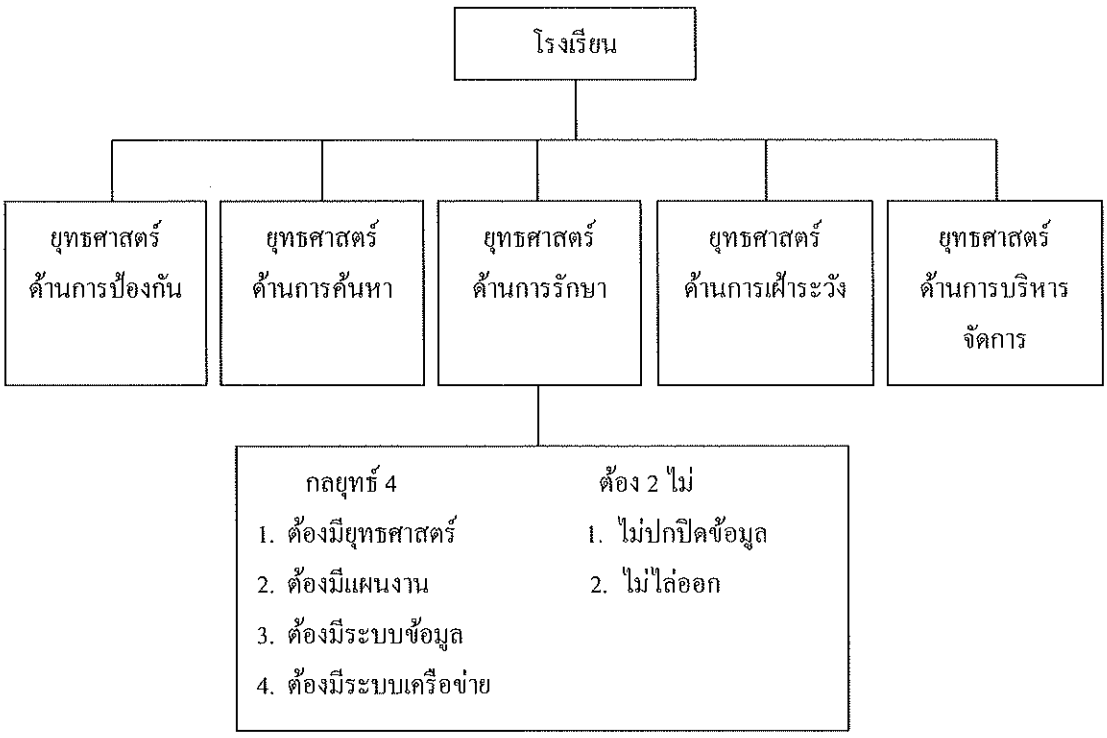

ภาพประกอบ 4 ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

ที่มา : ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 9

สรุปได้ว่า การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานของโรงเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการค้นหา ด้านการรักษา ด้านการเฝ้าระวัง และ ด้านการบริหารจัดการ

2.5 การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้แนวคิดและหลักการของ “4 ประสาน 2 ค้ำ” ซึ่ง 4 ประสาน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครูอาจารย์ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนนักเรียน นักศึกษา และส่วนของ 2 ค้ำเดิมเป็น

ผู้แทนชุมชน แต่พื้นที่เสี่ยงเพิ่มมากขึ้น จึงได้กำหนดใหม่ เพื่อให้มีบุคลากรสำคัญที่จะเข้ามาช่วยสถานศึกษาในการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติด และอบายมุข ได้แก่ ตำรวจ ทหาร ผู้นำท้องถิ่น และผู้นำศาสนา ซึ่งอยู่ในบริเวณท้องถิ่นและชุมชน ทั้งนี้ เพื่อช่วยสถานศึกษาให้มีมาตรการป้องกันและการปราบปรามผู้จำหน่าย/ผู้เสพ มาตรการความปลอดภัย เป็นการเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แหล่งอบายมุขรอบสถานศึกษา ดังนั้นเพื่อให้สถานศึกษามีระบบการป้องกันที่เข้มแข็ง ต่อเนื่องและยั่งยืน จึงให้มีการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ 5 มาตรการ ได้แก่ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการบริหารจัดการ และกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ คือ ต้องมียุทธศาสตร์ ต้องมีแผนงาน ต้องมีระบบข้อมูล ต้องมีเครือข่าย และ 2 ไม่ คือ ไม่ปกปิดข้อมูลและไม่ไล่ผู้เรียนออก เป็นแนวทางการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 15)

ยุทธศาสตร์การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขมีกระบวนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ 5 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน ด้านการค้นหา ด้านการรักษา ด้านการเฝ้าระวัง และ ด้านการบริหารจัดการ ดังนี้ (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 25)

1. ด้านการป้องกัน สถานศึกษามีการดำเนินการห้องเรียนสีขาว มีการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้การสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต และจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ตามกลุ่มสนใจ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักและปลุกจิตสำนึกไม่ให้นักเรียน นักศึกษาไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 25)

มาตรฐานด้านการป้องกัน ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สถานศึกษาดำเนินการห้องเรียนสีขาว ตัวบ่งชี้สถานศึกษาดำเนินการโครงการ ห้องเรียนสีขาว 2) สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้การสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน หรือดำเนินการให้ความรู้กับนักเรียน นักศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดและอบายมุขโดยบูรณาการกับสาระวิชาต่าง ๆ และ 3) สถานศึกษาจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อป้องกันยาเสพติด (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 29)

สรุปได้ว่า ด้านการป้องกัน หมายถึง การดำเนินการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาโดยจัดกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมการเรียนการสอนทักษะชีวิต และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์

2. ด้านการค้นหา สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล มีการสุ่มตรวจปัสสาวะของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง / กลุ่มเสพ / กลุ่มติด มีการคัดกรองจำแนกกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ออกเป็น 5 กลุ่ม คือ กลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด กลุ่มค้า และรายงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติด /ยาเสพติดให้หน่วยงาน ต้นสังกัดทราบทุกภาคการศึกษา (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 25) สถานศึกษาดำเนินการคัดกรองนักเรียน นักศึกษา ภาคเรียนที่ 1 (ระดับขั้นพื้นฐาน 30 มิถุนายน ทุกปี) ภาคเรียนที่ 2 (ระดับขั้นพื้นฐาน 30 พฤศจิกายน ทุกปี) กรณีที่ไม่สามารถใช้ชุดน้ำยาตรวจปัสสาวะได้ ให้ดำเนินการตามกระบวนการอื่นที่ดำเนินการได้ตามระบบดูแลช่วยเหลือ และแบบ SDQ ตามความเหมาะสมของพื้นที่และการบริหารของสถานศึกษาตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 27)

มาตรฐานด้านการค้นหา ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สถานศึกษามีข้อมูลนักเรียนรายบุคคล 2) สถานศึกษามีการสุ่มตรวจปัสสาวะนักเรียน/นักศึกษา กลุ่มเสี่ยง/กลุ่มเสพ/กลุ่มติด 3) สถานศึกษามีการคัดกรองจำแนกกลุ่มปลอด/กลุ่มเสี่ยง/กลุ่มเสพ/กลุ่มติด/กลุ่มค้า และ 4) สถานศึกษามีการรายงานการสำรวจสภาพการใช้ยาเสพติด/สารเสพติดให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 29)

ด้านการค้นหา หมายถึง การดำเนินการสำรวจสภาพการใช้ยาเสพติด โดยใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล การคัดกรองจำแนกกลุ่มนักเรียน และการสุ่มตรวจปัสสาวะของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง / กลุ่มเสพ / กลุ่มติด

3. ด้านการรักษา สถานศึกษามีนโยบายในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ที่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่เป็นกลุ่มเสพ กลุ่มติดเข้าสู่การบำบัดรักษาและส่งต่อหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีการจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์ในสถานศึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ ดังนี้ (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 27)

3.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์เพื่อให้คำปรึกษาในการช่วยเหลือและติดตามแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในทุกด้าน เช่น การสูบบุหรี่ แอลกอฮอล์ ยาเสพติด การตั้งครรภ์ไม่พร้อม ปัญหาส่วนตัวและปัญหาครอบครัว โดยมีผู้รับผิดชอบเป็นครู อาจารย์ด้านแนะแนว จิตวิทยา กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลานามัย

3.2 องค์ประกอบการดำเนินงาน ได้แก่ องค์ความรู้ด้านจิตสังคมบำบัดในสถานศึกษา ความรู้ความเข้าใจสภาพปัญหาและการให้คำแนะนำช่วยเหลือในทางที่ถูกต้อง เป็นการยอมรับของคณะครู ผู้ปกครอง ผู้รับผิดชอบงานด้านคลินิกเสมารักษ์ ประกอบด้วย ครู อาจารย์ ผู้รับผิดชอบนักเรียน นักศึกษา แกนนำ ที่ผ่านกระบวนการอบรมการเป็นผู้นำให้คำปรึกษา

3.3 พื้นที่ดำเนินการ ได้แก่ ห้องพยาบาล ห้องแนะแนว ห้องฝ่ายปกครอง หรือห้องที่เห็นสมควรเหมาะสมที่สามารถดำเนินงานตามกระบวนการให้คำปรึกษา และสามารถจัดกิจกรรมที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ตามหลักการ

มาตรการด้านการรักษา ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สถานศึกษามีนโยบายในการบำบัดรักษาและส่งต่อหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น 2) สถานศึกษามีคลินิกเสมารักษ์ (จิตสังคมบำบัดในสถานศึกษา) (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 29)

สรุปได้ว่า ด้านการรักษา หมายถึง การดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสพ กลุ่มติด เข้าสู่การบำบัดรักษา และส่งต่อหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีการจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์ในสถานศึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ

4. ด้านการเฝ้าระวัง สถานศึกษาจัดให้มีตู้แดงเสมารักษ์ในสถานศึกษา เพื่อรับเรื่องปัญหายาเสพติดและอบายมุข รวมทั้งมีเครือข่ายจากทุกภาคส่วนในการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดและอบายมุข (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 25) โดยดำเนินการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติด (RE X-RAY) ทุกภาคเรียน หากไม่พบกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด กลุ่มค้า จึงไม่ได้ดำเนินการตามมาตรการบำบัดรักษากระบวนการจิตสังคมบำบัดในโรงเรียน แต่ให้มีนโยบายในการดำเนินการบำบัดรักษาตามยุทธศาสตร์โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุขวัตถุประสงค์ในการจัดทำตู้แดงเสมารักษ์ เพื่อให้มีการแจ้ง และส่งข่าวสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาจากนักเรียน นักศึกษา ให้แก่ครูฝ่ายปกครอง หรือครูผู้รับผิดชอบงานด้านการป้องกันยาเสพติดที่เป็นความลับหรือไม่กล้าเปิดเผยที่อาจส่งผลกระทบต่อความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน หรือให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ มาตรการ เบาะแส แหล่งมั่วสุมอื่น ๆ ที่ผู้บริหารสถานศึกษานำไปดำเนินการตามกระบวนการเฝ้าระวังไม่ให้มีการแพร่ระบาดยาเสพติดในสถานศึกษา (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 27)

มาตรฐานด้านการเฝ้าระวัง ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สถานศึกษามีตู้เสมารักษ์ (รับเรื่องปัญหายาเสพติดและอบายมุข) และ 2) สถานศึกษามีเครือข่ายด้านการเฝ้าระวังปัญหา

ยาเสพติดและอบายมุข (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 30)

สรุปได้ว่า ด้านการเฝ้าระวัง หมายถึง การดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด โดยจัดทำตู้แดงเสมารักษ์ เพื่อแจ้งข่าว และส่งข่าวสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาจากนักเรียน ให้แก่ครูฝ่ายปกครอง หรือครูผู้รับผิดชอบงาน และมีเครือข่ายจากทุกภาคส่วนในการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด

5. ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการปฏิบัติการ และคณะทำงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ จัดทำแผนปฏิบัติการ อำนวยการ กำกับ ติดตาม ประเมินผล สรุปรายงานต้นสังกัด และการประสานงานกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 25)

มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สถานศึกษามีนโยบายและยุทธศาสตร์ 2) สถานศึกษามีแผนงานและโครงการ/กิจกรรม 3) สถานศึกษามีคณะกรรมการดำเนินงานและมีห้องปฏิบัติกิจกรรม 4) สถานศึกษามีความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบูรณาการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน และ 5) สถานศึกษามีการกำกับติดตาม ประเมินผล และรายงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 30)

สรุปได้ว่า ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินการจัดทำแผนการอำนวยการ กำกับติดตาม ประเมินผล และ สรุปรายงาน การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติและสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงาน พิจารณาจัดทำมาตรการลงโทษและมาตรการเสริมแรง

การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข แสดงดังภาพประกอบ 5

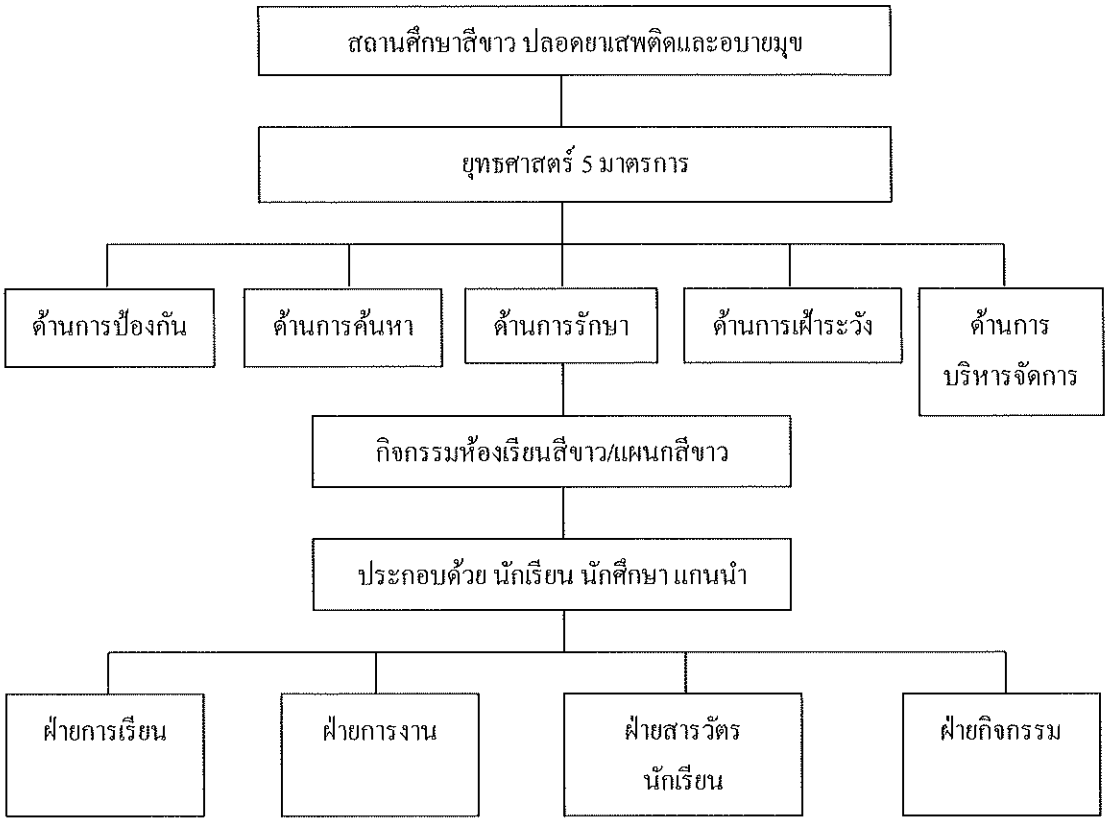

ภาพประกอบ 5 การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

ที่มา : ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 26

การดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุขของสถานศึกษาทั่วประเทศกำหนดให้มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ดังนี้ (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 19 - 20)

1. ผู้บริหารโรงเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนเป็นประธาน คณะกรรมการโรงเรียน และคณะกรรมการผู้บริหารเป็นกรรมการ

2. ผู้บริหารโรงเรียนประชุมคณะกรรมการอำนวยการชี้แจงวัตถุประสงค์ นโยบายการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียน

3. ผู้บริหารโรงเรียน ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนตามยุทธศาสตร์ 5 มาตรการ และกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่

4. ผู้บริหารโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และคณะทำงานศึกษารวบรวมข้อมูลจัดทำองค์ความรู้กระบวนการดำเนินงาน ปัญหาปัจจัยเสี่ยงรอบสถานศึกษานำข้อมูลมาคัดกรอง วิเคราะห์สังเคราะห์ปัญหา เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ จัดทำโครงการและกิจกรรมให้ตรงกับสาเหตุที่แท้จริง

5. จัดทำตารางปฏิบัติการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุขตลอดปีการศึกษา และดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการโครงการ/กิจกรรมกรมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ 5 มาตรการ กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่

6. ผู้บริหารโรงเรียน อำนวยการ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบมีความเข้มแข็ง ต่อเนื่องและยั่งยืน

7. ผู้บริหารโรงเรียนประเมินตนเองรายงานต้นสังกัด เพื่อขอรับการประเมินระดับหน่วยงานและระดับจังหวัด ตามระยะเวลาที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด

8. ผู้บริหารระดับจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานประเมินผลการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ประเมินผลการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์นำเสนอศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ

9. ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาผลงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ระดับดีเด่นตรวจสอบรายชื่อสถานศึกษา และให้ความเห็นชอบ จัดลำดับผลงาน และจัดทำประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

10. ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ มอบโล่เกียรติบัตรเพื่อประกาศให้เป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุขดีเด่นของปีการศึกษา

11. ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ จัดสรรโควตาการเลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีพิเศษของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้แก่ผู้บริหารส่วนราชการ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่รับผิดชอบโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

12. ผู้บริหารองค์กรหลัก หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารโรงเรียนให้นำผลงานดีเด่นของบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข มาประกอบการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของหน่วยงาน/โรงเรียน

โดยการประเมินผลงานการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข มีขั้นตอนการประเมิน ดังนี้ (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 31)

1. ขั้นตอนการเตรียมการ

1.1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานประเมินผลงาน

1.2 จัดประชุมเตรียมการจัดทำเอกสารและรูปแบบของห้องเรียนสีขาว

1.3 จัดเตรียมผู้นำเสนอรายงาน ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น อาจารย์ที่ปรึกษา และนักเรียน นักศึกษาแกนนำ 4 ฝ่าย (โครงสร้างคณะทำงานและคติพจน์หน้าห้อง)

1.4 จัดเอกสารแบบบันทึกการปฏิบัติงานทั้ง 4 ฝ่าย ของห้องเรียน บันทึกและลงนามทุกวัน สรุปเป็นรายเดือนทุกห้องเรียน

1.5 จัดแฟ้มตามยุทธศาสตร์ 5 มาตรการ คือ มาตรการด้านการป้องกัน / มาตรการด้านการค้นหา / มาตรการด้านการรักษา / มาตรการด้านการเฝ้าระวัง / มาตรการด้านบริหารจัดการและกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่

2. ขั้นตอนการประเมิน

2.1 จัดเตรียมสถานที่

2.2 นำเสนอคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานโดยเอกสารและนักเรียน นักศึกษาแกนนำ ครูประจำชั้นและอาจารย์ที่ปรึกษา ผลการดเนินงานห้องเรียนสีขาว/แผนกสีขาว และสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

2.3 คณะกรรมกรประเมินผลการดำเนินงาน ซักถามนักเรียน นักศึกษาแกนนำ และดูผลงานเชิงประจักษ์ที่ห้องเรียน / แผนกเรียน

2.4 ซักถามผลการดำเนินงาน

2.5 ดูผลงานเชิงประจักษ์ ห้องเรียน / แผนกเรียน

3. ขั้นตอนสรุปผลการประเมิน

3.1 คณะทำงานประเมินผลงานสรุปผลการดำเนินงาน

3.2 คณะกรรมการสรุปผลคะแนน

3.3 ส่งผลคะแนนให้ต้นสังกัดและศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ

4. ขั้นตอนการเสริมแรง

4.1 ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาผลงาน

4.2 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ผลงสานระดับดีเด่น

4.3 รับโล่เชิดชูเกียรติรางวัล เสมา ป.ป.ส. ประเภท หน่วยงาน ประเภทสถานศึกษา และประเภทบุคคล

สรุปได้ว่า การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้แนวคิดและหลักการของ "4 ประสาน 2 ค้ำ" ซึ่ง 4 ประสาน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้แทนครูอาจารย์ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนนักเรียน นักศึกษา และส่วนของ 2 ค้ำเดิมเป็นผู้แทนชุมชน แต่พื้นที่เสี่ยงเพิ่มมากขึ้น จึงได้กำหนดใหม่ เพื่อให้มีบุคลากรสำคัญที่จะเข้ามาช่วยสถานศึกษาในการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติด และอบายมุข และมีการประเมินประเมินผลงานสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุขด้วย

2.6 การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วม

การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนตามแนวคิดของ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 25) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน ด้านการค้นหา ด้านการรักษา ด้านการเฝ้าระวัง และ ด้านการบริหารจัดการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2561, เว็บไซต์) กล่าวว่า การดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาจะสำเร็จได้ ต้องอาศัยความร่วมมือกันจากหลายภาคส่วน โดยต้องมีกระบวนการดูแล เชื่อมโยง ส่งต่อ กำกับ ติดตาม ตั้งแต่เด็กอยู่ในรั้วสถานศึกษา (ในบทบาทเพื่อนช่วยเพื่อน/ครูดูแลลูกศิษย์) และเมื่อเด็กกลับบ้านไปสู่ครอบครัวหรือชุมชน (ในบทบาทพ่อแม่ดูแลลูก/คนในชุมชนดูแลบุตรหลาน) รวมถึงความร่วมมือจากหน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยมีสถาบันพื้นฐานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน/ครูผู้ดูแลเด็ก กลุ่มเพื่อน เครือข่าย/องค์กรเยาวชน บ้าน ผู้ปกครอง/ครอบครัว วัด/มัสยิด/โบสถ์ พระสงฆ์/ผู้นำศาสนา หมู่บ้าน/ชุมชน ท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ตำรวจ/ทหาร/ฝ่ายปกครอง โรงพยาบาล/รพ.สต. จนท.สาธารณสุข เป็นต้น

จากการศึกษาแนวคิดการมีส่วนร่วมของ นิคม สมสงวน (อ้างถึงใน อัจฉรา คหินทพงศ์, 2555, หน้า 40) ; ชูชาติ พ่วงสมจิตร์ (อ้างถึงใน อัจฉรา คหินทพงศ์, 2555, หน้า 41) ; ประจวบ หนูเลี่ยง (2558, หน้า 16) และ โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1980, p. 223) สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมวางแผน 2) การมีส่วนร่วมดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล และ 4) การมีส่วนร่วมรับประโยชน์

จากการศึกษาแนวคิดการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน และ แนวคิดการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยจึงสรุปการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ด้านการป้องกัน หมายถึง การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการป้องกัน ตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมวางแผน หมายถึง การดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านศาสนา ประชุมวางแผนการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติด กำหนดปฏิทินการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติด คัดเลือกกิจกรรมป้องกันยาเสพติด และวางแผนดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมห้องเรียนปลอดบุหรี่

1.2 การมีส่วนร่วมดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันประชุม เพื่อดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดให้แก่นักเรียน สนับสนุน กระตุ้นให้เกิดการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน การเผยแพร่กิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน และร่วมกันดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมห้องเรียนปลอดบุหรี่

1.3 การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล หมายถึง การดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทินการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนากิจกรรมป้องกันยาเสพติด และร่วมกันรายงานผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

1.4 การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ หมายถึง การดำเนินงานโดยนักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดทำให้นักเรียนได้รับความรู้เรื่องโทษพิษภัยของยาเสพติด ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และผู้บริหารโรงเรียน ครู ได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดทำให้นักเรียนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

2. ด้านการค้นหา หมายถึง การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการค้นหา ตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมวางแผน หมายถึง การดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล แต่งตั้งคณะกรรมการและกำหนดปฏิทินการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล และผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขร่วมกันเสนอแนวทางการค้นหานักเรียน กลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด

2.2 การมีส่วนร่วมดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินงานโดยครูผู้รับผิดชอบดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล ครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันสุ่มตรวจปัสสาวะของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด คัดกรองจำแนกกลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มติด และผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครูผู้รับผิดชอบรายงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติด/ยาเสพติด ระบบ CATAS

2.3 การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล หมายถึง การดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารสุข ร่วมกันกำหนดแผนติดตาม/ปฏิทินการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียน ติดตามและประเมินผลการดำเนินการค้นหานักเรียนกลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด จัดทำรายงานการดำเนินงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติดในโรงเรียน ให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานการค้นหากลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด และผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ ร่วมกันรายงานการดูแลติดตามการใช้สารเสพติดในโรงเรียน ระบบ CATAS

2.4 การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ หมายถึง การดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา สามารถแบ่งกลุ่มนักเรียนและจัดกิจกรรม รวมทั้งให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ตามความเหมาะสม นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด ได้รับความช่วยเหลือตามความเหมาะสม ทำให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ มีรายงานผลการดูแลติดตามการใช้สารเสพติด ระบบ CATAS ให้กระทรวงศึกษาธิการทราบ

3. ด้านการรักษา หมายถึง การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการรักษา ตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

3.1 การมีส่วนร่วมวางแผน หมายถึง การดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดนโยบายและวางแผนการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น และจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์ กำหนดปฏิทินการดำเนินงานด้านการรักษา และส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น และจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์ และหาแนวทางรักษาหรือส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น เพื่อให้นักเรียนเลิกจากการเสพ และเรียนตามปกติ

3.2 การมีส่วนร่วมดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ดูแลช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่นักเรียน รับแจ้งเหตุและเฝ้าระวังสถานการณ์ ปัญหาความประพฤตินักเรียน และ ติดตามให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

3.3 การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล หมายถึง การดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดแผนติดตาม/ปฏิทิน การรักษา และส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น ติดตามและประเมินผลการดำเนินการด้านการรักษา และส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น ให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานด้านการรักษา และผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับ ครู รายงานผลการดำเนินการด้านการรักษา

3.4 การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ หมายถึง การดำเนินงานโดยนักเรียนกลุ่มเสพ กลุ่มติด ได้รับการช่วยเหลือและเรียนตามปกติ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู เครือข่ายผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือนักเรียน ทำให้จำนวนนักเรียนออกกลางคันลดลง และ รู้สึกว่าตนเองมีบทบาทสำคัญในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น

4. ด้านการเฝ้าระวัง หมายถึง การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการเฝ้าระวัง ตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

4.1 การมีส่วนร่วมวางแผน หมายถึง การดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันประชุมกำหนดผู้รับผิดชอบและวางแผนการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง กำหนดปฏิทินการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง และนำเสนอแนวทางด้านการเฝ้าระวัง

4.2 การมีส่วนร่วมดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกับ ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันรับเรื่องร้องเรียนปัญหายาเสพติดในโรงเรียน จัดตั้งชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ดำเนินกิจกรรมชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด และให้คำปรึกษา แนะนำนักเรียนที่ขอรับความช่วยเหลือ

4.3 การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล หมายถึง การดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทิน การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน ติดตามประเมินผลการดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน ให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียน ครู ร่วมกันรายงานผลการดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

4.4 การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ หมายถึง การดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ร่วมกันเฝ้าระวังสถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติด ทำให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันจัดตั้งตู้แดงเสมารักษ์เพื่อรับแจ้งปัญหายาเสพติดในโรงเรียน ทำให้มีข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดและอบายมุข นักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยง โดยจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด การจัดตั้งชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด ทำให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และห่างไกลยาเสพติด และครูที่ปรึกษา รายงานผลการจัดกิจกรรมชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติดให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ

5. ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการบริหารจัดการ ตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

5.1 การมีส่วนร่วมวางแผน หมายถึง การดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันประชุมกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์และแผนงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข วางแผนการดำเนินการสถานศึกษาสีขาว ปลอด ยาเสพติดและอบายมุข เสนอแนวทางการดำเนินการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข กำหนดปฏิทินการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข และกำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

5.2 การมีส่วนร่วมดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข จัดหาห้องปฏิบัติการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข จัดกิจกรรมหลักตามโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ผู้บริหารโรงเรียนจัดทำ MOU กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีตำรวจ อบต. โรงพยาบาล บูรณาการบริหาร

5.3 การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล หมายถึง การดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดแผนการติดตามการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ให้ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข และจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

5.4 การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ หมายถึง การดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนามีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข และผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ได้รับการยกย่องในการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

3. แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

3.1 ขอบข่ายและภารกิจของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้มีการกระจาย อำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาดำเนินการโดยอิสระ คล่องตัว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรวม 4 ด้าน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 5 - 8)

1. งานบริหารวิชาการ เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา มีขอบข่ายงานบริหารที่สำคัญ 12 งาน ดังนี้

1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.3 การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนการเรียน

1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

1.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

1.7 การนิเทศการศึกษา

1.8 การแนะแนวการศึกษา

1.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

1.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

1.12 การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา

2. งานบริหารงบประมาณ การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีขอบข่าย 7 งาน ดังนี้

2.1 การจัดทำและเสนอของบประมาณ

2.2 การจัดสรรงบประมาณ

2.3 การตรวจสอบติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

2.4 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

2.5 การบริหารการเงิน

2.6 การบริหารบัญชี

2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3. งานบริหารงานบุคคล การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญ ที่ส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างคล่องตัว มีอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ส่งผลให้เกิดการดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สามารถบรรลุเป้าหมาย โดยขอบข่ายและภารกิจของการบริหารงานมีขอบข่าย 5 งาน ดังนี้

3.1 การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

3.2 การวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง

3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

3.4 วินัยและการรักษาวินัย

3.5 การออกจากราชการ

4. การบริหารทั่วไป งานการบริหารทั่วไปเกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการงานบริหารอื่น ๆ บรรลุมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาท หลักในการประสาน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาที่มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ได้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและ จัดการการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การศึกษา มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงมีขอบข่ายและ ภารกิจที่สำคัญมีขอบข่าย 16 งาน ดังนี้

4.1 การดำเนินงานธุรการ

4.2 งานเขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3 การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

4.4 การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

4.6 งานเทคโนโลยีสารสนเทศ

4.7 การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไป

4.8 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

4.9 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

4.10 การรับนักเรียน

4.11 การส่งเสริมประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและ ตามอัธยาศัย

4.12 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.13 ส่งเสริมงานกิจการนักเรียน

4.14 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

4.15 การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

4.16 งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น

ประเทศไทยได้พยายาม ดำเนินการขยายโอกาสการศึกษาให้ประชาชนมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการดำเนินงานทั้งด้าน นโยบาย การจัดสรรงบประมาณ การปรับหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดหาสื่อ อุปกรณ์ การศึกษา นอกจากนี้ได้ออกกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้ทันสมัย เพื่อให้คนไทยและผู้ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2548 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้บุคคลมีสิทธิ เสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และต้องจัดการศึกษาให้ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือผู้ที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้ได้รับการศึกษาทัดเทียมกับบุคคลอื่นด้วย คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, หน้า 5-6 กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) จึงได้กำหนดกรอบทิศทางการเพิ่ม โอกาสทางการศึกษา ให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมาตรฐานอย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิตทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีเป้าหมายหลัก คือ ภายในปี พ.ศ. 2554 ประชากรไทยมีการศึกษาเฉลี่ย 10 ปี และมีเป้าหมายในแต่ละระดับการศึกษา คือ การศึกษาในระบบ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541, หน้า 1 - 3)

1. ประชากรกลุ่มอายุ 3 - 5 ปี ได้รับการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาทุกคน
2. ประชากรกลุ่มอายุ 6 - 11 ปี ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาทุกคน

3. ประชากรกลุ่มอายุ 12 - 14 ปี ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทุกคน

4. ประชากรกลุ่มอายุ 15 - 17 ปี ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 75 โดยมีสัดส่วนสายสามัญ : สายอาชีวศึกษา เท่ากับ 50 : 50

4.1 ประชากรกลุ่มอายุ 18 - 24 ปี ได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 35 การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

4.2 ผู้เรียนนอกระบบโรงเรียนที่เรียนจนสำเร็จการศึกษา เป็นจำนวนรวมตั้งแต่ปี 2550 - 2554 ประมาณ 16 ล้านคน

กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ได้กำหนดกรอบทิศทางทางการศึกษาบนหลักการพื้นฐานสำคัญ ที่คนไทยต้องมีความรู้ ใฝ่เรียนรู้ ตัดสินใจด้วยความระมัดระวัง มีสำนึกในศีลธรรมและจริยธรรม ดำเนินชีวิตด้วยความเพียร อดทน มีสติใช้ปัญญา จะนำไปสู่ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง สามารถดำเนินชีวิตอย่างสมดุลทุกด้าน จึงจำเป็นต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้คนและสังคมไทยในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. คนไทยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทั้งในเรื่องการศึกษา ทักษะการทำงาน การดำเนินชีวิต เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันสำคัญในการดำรงชีวิตและปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21

2. คนไทยตระหนักถึงคุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย สร้างจิตสำนึกที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์อยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน บนความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อเป็นฐานในการก้าวไปสู่สังคมที่มีความใส่ใจและแบ่งปัน ต่อผู้อื่น ตลอดจนนำไปสู่การสร้างและพัฒนานวัตกรรมและผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมที่เชื่อมต่อ กับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศในอนาคต

3. สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็ง ทำหน้าที่และบทบาทของตนเองได้อย่าง เหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และชุมชนให้เป็นสถาบันหลักในการพัฒนาความรู้ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา มีภารกิจในการจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตรวจสอบปรับปรุง พัฒนา สาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ร่วมมือกับชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น ๆ ในการจัดการศึกษา จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต ในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด แหล่งข้อมูลการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาคนให้มีความรู้คู่คุณธรรมและจริยธรรม อนุรักษ์สืบทอดประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงาม จัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ เด็กด้อยโอกาส ด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคลากร และให้โอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลทั่วไป ดำเนินงานประสานความร่วมมือตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ในการดำเนินงานพัฒนาด้านต่าง ๆ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ดำเนินงานตามโครงการพิเศษ ตามนโยบายของหน่วยเหนือและความต้องการของท้องถิ่น โดยสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาเปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลศึกษาปีที่ 1 - ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.2 บริบทของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเริ่มก่อตั้งตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 โดยมีโครงสร้างใหม่เป็นเขตพื้นที่การศึกษา 178 เขต ต่อมาประกาศเพิ่มเติมทั้งหมด ทั่วประเทศ 183 เขตพื้นที่การศึกษา ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 เพื่อกำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษารับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศกำหนดเขต พื้นที่การศึกษา เป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 183 แห่ง และเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 แห่ง ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ลงวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) รวมทั้งหมด 225 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2, 2561, เว็บไซต์) โดยจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ดูแลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 2 เขตพื้นที่ ดังนี้ 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 รับผิดชอบดูแล 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบ้านแพรก อำเภอมหาราช อำเภอบางปะหัน อำเภออุทัย อำเภอวังน้อย อำเภอท่าเรือ อำเภอนครหลวง อำเภอภาชีและอำเภอพระนครศรีอยุธยา และ 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 รับผิดชอบดูแล 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบางซ้าย อำเภอบางไทร อำเภอบางบาล อำเภอบางปะอิน อำเภอผักไห่ อำเภอลาดบัวหลวง อำเภอเสนา แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวน (โรง)	รายชื่อโรงเรียน
1. อำเภอพระนครศรีอยุธยา	11	1. โรงเรียนบ้านคลองตะเคียนหมู่ 2
		2. โรงเรียนวัดพนัญเชิง
		3. โรงเรียนประตูชัย
		4. โรงเรียนปฐมวิทยาคาร
		5. โรงเรียนวัดพระญาติการาม
		6. โรงเรียนวัดประดู่ทรงธรรม
		7. โรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล (ภาวนารังสี)
		8. โรงเรียนสุดินสหราษฎร์
		9. โรงเรียนลุมพลีชนูปถัมภ์
		10. โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์
		11. โรงเรียนวัดพุทไธศวรรย์
2. อำเภอท่าเรือ	4	1. โรงเรียนวัดบัวงาม
		2. โรงเรียนวัดวังแดงเหนือ "แจ่มวิทยาคาร"
		3. โรงเรียนวัดนางคุ่ม
		4. โรงเรียนบ่อแร่
3. อำเภอนครหลวง	3	1. โรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ (คุณศรีประเสริฐอุปถัมภ์)
		2. โรงเรียนวัดราษฎร์บำเพ็ญ
		3. โรงเรียนวัดบ้านซุ้ง (อดุลประชาวิทย์)
4. อำเภอบางปะหัน	5	1. โรงเรียนวัดผึ้งแดด (บุญสืบวิชชนูปถัมภ์)
		2. โรงเรียนวัดทางกลาง (ประชาสามัคคีอุปถัมภ์)
		3. โรงเรียนชุมชนวัดโขดเขมาราม (ประชาประเสริฐวิทย์)
		4. โรงเรียนวัดดาวคะนอง
		5. โรงเรียนวัดบางเดื่อ
5. อำเภอบ้านแพรก	1	1. โรงเรียนโพธิ์ราษฎร์บำรุง
6. อำเภอภาชี	4	1. โรงเรียนวัดพระแก้ว "โสภณประสิทธิ์วิทยาคาร"
		2. โรงเรียนบ้านดอนข่อย
		3. โรงเรียนตะโกดอนหญ้านาง
		4. โรงเรียนชุมชนวัดระโสม

ตาราง 2 (ต่อ)

อำเภอ	จำนวน (โรง)	รายชื่อโรงเรียน
7. อำเภอมหาราช	6	1. โรงเรียนวัดโบสถ์อนุกูลสังฆกิจ
		2. โรงเรียนวัดท่าตอเลิศบญยงค์วิทยา
		3. โรงเรียนวัดบางสงบ (กองวารีวิทยานุสรณ์)
		4. โรงเรียนวัดสุวรรณเจดีย์เลิศบุญยงค์อนุสรณ์
		5. โรงเรียนวัดโพธิ์ประสิทธิ์ (วิบูลย์บำรุง)
		6. โรงเรียนชุมชนวัดสุเมธ
8. อำเภอวังน้อย	11	1. โรงเรียนวัดธรรมจริยา
		2. โรงเรียนวัดสุคันธาราม (สุคันธวิทยาคาร)
		3. โรงเรียนวัดศิวาราม
		4. โรงเรียนชลประทานอนุเคราะห์
		5. โรงเรียนวัดบ้านช้าง
		6. โรงเรียนวังน้อยวิทยาภูมิ
		7. โรงเรียนจรูญกิมลี้กิจจาทรอนุสรณ์
		8. โรงเรียนวัดลำพระยา (แช่มช้อยวิทยา)
		9. โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์
		10. โรงเรียนวัดมณฑลประสิทธิ์ (อาจธวัชประชานุกูล)
		11. โรงเรียนบ้านลำแดง
9. อำเภออุทัย	7	1. โรงเรียนวัดสะแก (สุทธิธรรมประชาสงเคราะห์)
		2. โรงเรียนวัดคานหาม
		3. โรงเรียนวัดพรานนก
		4. โรงเรียนวัดดอนพุดซา
		5. โรงเรียนวัดอุทัย (เชาวนวิทยา)
		6. โรงเรียนบ้านข่อยโทน
		7. โรงเรียนวัดหนองไม้ซุง
รวม	53	

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ก, เว็บไซต์

ตาราง 3 จำนวนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวน (โรง)	รายชื่อโรงเรียน
1. อำเภอบางซ้าย	6	1. โรงเรียนวัดสามเพลง
		2. โรงเรียนวัดทางหลวง (เทพราษฎร์รังสรรค์)
		3. โรงเรียนวัดดอนพัฒนาราม
		4. โรงเรียนวัดวังชะโด
		5. โรงเรียนวัดมฤคทายวัน
		6. โรงเรียนวัดสุคนธาราม
2. อำเภอบางไทร	4	1. โรงเรียนวัดทางยาว
		2. โรงเรียนวัดกระแชง
		3. โรงเรียนวัดช่างเหล็ก (พิบูลเกียรติ)
		4. โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 2 (วัดช้างใหญ่)
3. อำเภอบางบาล	5	1. โรงเรียนวัดอัมพวา (วัฒนราษฎร์อุปถัมภ์)
		2. โรงเรียนวัดอินทาราม (คำเทศวิทยาคาร)
		3. โรงเรียนวัดจุฬามณี (ชุณหจันทนประชาสรรค์)
		4. โรงเรียนวัดพระขาว (ประชานุเคราะห์)
		5. โรงเรียนวัดม่วงหวาน (ส่วน กระบวนยุทธ ประชาสรรค์)
4. อำเภอบางปะอิน	6	1. โรงเรียนวัดเปรมปรีชา
		2. โรงเรียนวัดขนอนบ้านกรด
		3. โรงเรียนบ้านพลับ (วิสุทธิวังราช)
		4. โรงเรียนวัดธรรมนาวา
		5. โรงเรียนวัดบ้านสร้าง
		6. โรงเรียนเชียงรากน้อย
5. อำเภอผักไห่	5	1. โรงเรียนวัดโคกทอง (บวรวิทยา)
		2. โรงเรียนวัดตาลานใต้ (เจริญวิทยา)
		3. โรงเรียนวัดลำตะเคียน (วิริยศึกษา)
		4. โรงเรียนวัดดอนลาน
		5. โรงเรียนวัดลาดชิด (ลาดชิดวิทยาคาร)

ตาราง 3 (ต่อ)

อำเภอ	จำนวน (โรง)	รายชื่อโรงเรียน
6. อำเภอลาดบัวหลวง	13	1. โรงเรียนวัดสุทธาวาส
		2. โรงเรียนวัดอินทอารี
		3. โรงเรียตรีพาราสีมาเขต
		4. โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง
		5. โรงเรียนอุปพลพันธุ์โรจนประสิทธิ์
		6. โรงเรียนวัดโสภณเจติการาม
		7. โรงเรียนวัดหลักชัย (ประชาบรรลือฤทธิ์)
		8. โรงเรียนวัดลาดประทุมคงคาราม
		9. โรงเรียนลาดบัวหลวง (นิ่มนวลอุทิศ)
		10. โรงเรียนวัดหญ้าไทร (ราษฎร์ประสิทธิ์)
		11. โรงเรียนมาลาอีสงเคราะห์
		12. โรงเรียนหงประภาสประสิทธิ์
		13. โรงเรียนรอซีดี
7. อำเภอเสนา	9	1. โรงเรียนวัดปิ่นแก้ว
		2. โรงเรียนจรัสวิทยาคาร (มิตรภาพที่ 57)
		3. โรงเรียนวัดเจ้าเจ็ดใน
		4. โรงเรียนวัดคู้สลอด
		5. โรงเรียนวัดกลาง
		6. โรงเรียนวัดจระเข้ไล่
		7. วัดหัวเวียง
		8. โรงเรียนวัดไชยภูมิ
		9. โรงเรียนบ้านแถววิทยาคาร
รวม	48	

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561ข, เว็บไซต์

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

กฤษณะ เทพจิตร (2553, หน้า 120 - 121) ได้วิจัยการพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของนักเรียนโรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์ อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของนักเรียนของนักเรียนโรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์ อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา ตามแผนกลยุทธ์ 4 โดยมีกิจกรรมการอบรมให้ความรู้แก่นักเรียนทุกคนในคาบโฮมรูม โครงการออกกำลังกายแบบเต้นแอโรบิก กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน กิจกรรมเข้าค่ายพัฒนาคุณธรรม กิจกรรมเดินรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ทำให้นักเรียนเกิดความตระหนัก เข้าใจถึงพิษภัยของยาเสพติด จนเป็นที่มาของดำเนินการ้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานการป้องกนปัญหาการเสพสารเสพติดของนักเรียนในสถานศึกษา จึงก่อให้เกิดความร่วมมือที่ดีระหว่างสถานศึกษา ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ชุมชน หรือหน่ายงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

พยอม ใจสะอาด (2553, หน้า 63 - 78) ได้วิจัยสภาพปัญหาการดำเนินงานและแนวทางพัฒนาการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาของผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย 2) แนวทางการพัฒนาการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จัดลำดับให้การวิเคราะห์สภาพปัญหา สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ให้เป็นปัจจุบัน การให้ความรู้เรื่องยาเสพติดตามเนื้อหาวิชา และสอดแทรกในเนื้อหาวิชา การให้การส่งเสริมให้นักเรียนแกนนำได้ทำงานอย่างจริงจังในสถานศึกษาและมีโครงการเพิ่มจำนวนนักเรียนแกนนำ การเพิ่มพื้นที่กิจกรรมให้กับผู้เรียนได้แสดงออกในทางที่เหมาะสม การมีโครงการเยี่ยมบ้าน การสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครองการประสานความสัมพันธ์อันดีกับเครือข่ายการทำงานเป็นแนวทางที่สำคัญ และจะนำไปสู่การแก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

นุกูล อามาตย์เสนา (2555, หน้า 79 - 80) ได้วิจัยการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำแนกตามเพศ ระดับชั้น สถานภาพทางครอบครัว และอาชีพผู้ปกครอง ด้านกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ ด้านกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ด้านกิจกรรมเสริมทักษะชีวิตป้องกันยาเสพ

ติด ด้านกิจกรรมนันทนาการ กีฬา และบำเพ็ญประโยชน์ ด้านการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บัณฑิตตา จินดาทอง (2555, หน้า 200 - 203) ได้วิจัยกลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของกลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มี 5 องค์ประกอบ คือการบริหารแบบมีส่วนร่วม การจัดการความรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำนึกและความรับผิดชอบและการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต 2) แนวทางการดำเนินงานตามกลยุทธ์ในการดำเนินการตามกลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าแนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดในภาพรวม คือ สำนึกความรับผิดชอบรองลงมาคือการบริหารแบบมีส่วนร่วม และมีโอกาสเป็นไปได้ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน คือการจัดการความรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวคิด ในเรื่องการมีส่วนร่วมทุกกิจกรรมว่าการที่หาบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมต้องคัดกรองคนที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในระหว่างการดำเนินงาน

พักตร์พิมล ผิวขาว (2555, หน้า 421-430) ได้วิจัยสภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดตามการรับรู้ของครูและนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดตามการรับรู้ของครูและนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากไปน้อย ได้แก่ ด้านระบบสนับสนุนจากชุมชน และเครือข่ายการทำงาน ด้านระบบการบริหารจัดการด้านระบบการให้คำปรึกษา ด้านระบบติดตามรายงาน ด้านระบบป้องกันและแก้ไข ด้านระบบข้อมูล ด้านระบบเฝ้าระวัง ตามลำดับ 2) ปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดตามการรับรู้ของครูและนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเฝ้าระวัง ด้านระบบให้คำปรึกษา ด้านระบบข้อมูล ด้านระบบป้องกันและแก้ไข ด้านระบบติดตามประเมินผล ด้านระบบการบริหารจัดการ และด้านระบบสนับสนุนชุมชนและเครือข่ายการทำงานตามลำดับ

วีรยุทธ หาญโงน (2555, หน้า 70 - 74) ได้วิจัยปัญหา/แนวทางการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2) เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสภาพการดำรงตำแหน่งของสถานศึกษา พบว่า

โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) แนวทางการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ศึกษาพื้นที่รอบสถานศึกษาเพื่อการเฝ้าระวัง ส่งเสริมให้มีการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพและมีกิจกรรมทางเลือกที่หลากหลาย ส่งเสริมให้นักเรียนแกนนำได้ทำงานอย่างจริงจังในสถานศึกษาและมีโครงการเพิ่มจำนวนนักเรียนแกนนำ การสำรวจและลดจุดบอดในโรงเรียนที่จะเป็นแหล่งมั่วสุมในสถานศึกษา จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่น การพัฒนาชุมชน การรักษาความสะอาดภายในสถานศึกษา และจัดทำแผน งบประมาณ การจัดกิจกรรมทางเลือกให้นักเรียนอย่างหลากหลาย

สมพงษ์ น้อยพันธ์ (2555, หน้า 120 -129) ได้วิจัยการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านแผนงานและนโยบายการแก้ปัญหายาเสพติด รองลงมา คือ ด้านไม่ปกปิดข้อมูล ด้านการมีเครือข่ายการทำงานระหว่าง นักเรียน ครู ผู้ปกครองและชุมชน ด้านยุทธศาสตร์การป้องกันปัญหายาเสพติดและด้านการไม่ผลักปัญหา 2) การดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านแผนงานและนโยบายการแก้ปัญหายาเสพติด รองลงมา คือ ด้านไม่ปกปิดข้อมูล ด้านพัฒนาระบบงานรองรับทั้ง 4 ระบบ ด้านยุทธศาสตร์การแก้ปัญหายาเสพติด ด้านการมีเครือข่ายการทำงานระหว่างโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน และด้านไม่ผลักปัญหา 3) การเปรียบเทียบการดำเนินงานป้องกันปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน 4) การเปรียบเทียบการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน 5) แนวทางและข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 มีความสอดคล้องกัน 5 ด้าน คือ ด้านยุทธศาสตร์การป้องกันปัญหายาเสพติด ด้านแผนงานและนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านพัฒนาระบบงานรองรับทั้ง 4 ระบบ ด้านการมีเครือข่ายการทำงาน ด้านการไม่ผลักปัญหา ส่วนด้านการไม่ปกปิด

ข้อมูล มีความเห็นที่แตกต่างกัน 2 ประเด็น คือ เห็นด้วยกับการไม่ปกปิดข้อมูล ร้อยละ 91.38 และไม่เห็นด้วยกับการเปิดเผยข้อมูล ร้อยละ 8.62

ฉัตรชัย อ้นบำรุง (2556, หน้า 70 - 78) ได้วิจัยการจัดระบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนแม่คะ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียนบ้านแม่คะ กลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด พบว่าส่วนใหญ่ครูสอนตามเนื้อหาสาระที่หลักสูตรกำหนดไว้ มีการจัดนิทรรศการและการเดินรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด จัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน มีการตรวจสุขภาพนักเรียนนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาและจัดกิจกรรมอบรมจริยธรรม สอนทักษะอาชีพ จัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ให้เพื่อนในห้องคอยสอดส่องดูแล แนะนำ ตักเตือนและสังเกตพฤติกรรม 2) สภาพการป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนบ้านแม่คะ สำหรับกลุ่มนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติด พบว่า ส่วนใหญ่ครูคอยให้ความรู้และว่ากล่าวตักเตือนคอยควบคุมดูแลพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิดทั้งในและนอกโรงเรียน และ 3) สภาพการป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนบ้านแม่คะ สำหรับกลุ่มนักเรียนที่ติดยาเสพติด พบว่า ครูร่วมกับผู้ปกครองคอยดูแลควบคุมพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด นำนักเรียนที่มีพฤติกรรมในการค้ายาเสพติดพบว่า โรงเรียนจะเรียกนักเรียนมาพบเพื่อตักเตือนให้ความรู้ยาเสพติด หากไม่เลิกพฤติกรรมดังกล่าวจะแจ้งให้คณะกรรมการสถานศึกษารับทราบ และจะประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ดำเนินคดีตามกฎหมาย

ชวลิต นกขุนทอง (2556, หน้า 86) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายระบบ โดยระบบดูแลช่วยเหลือและระบบเฝ้าระวังอยู่ในระดับมาก ส่วนระบบระบบการป้องกัน : การสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด และระบบบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายระบบทุกระบบ ปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ คือ ระบบการป้องกัน : การสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด ระบบดูแลช่วยเหลือ ระบบการบริหารจัดการ และระบบเฝ้าระวัง 3) แนวทางการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า สถานศึกษา มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งเสพติดอย่างชัดเจน มีครูที่ปรึกษาใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง มีการจัดทำข้อมูลทะเบียนประวัตินักเรียนรายบุคคล มีแผนการปฏิบัติงานชัดเจน

อดุลเดชย์ กรงทอง (2556, หน้า 58 - 62) ได้วิจัยการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนที่จัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ในอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้ ด้านการวางแผน พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานสูงที่สุด คือ มีการวางแผน/โครงการเยี่ยมบ้านเพื่อป้องกันยาเสพติด 2) ด้านการดำเนินงานพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานสูงที่สุด คือ จัดโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อป้องกันยาเสพติด 3) ด้านการตรวจสอบ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานสูงที่สุด คือ มีรายงานสูงที่สุด คือ นำผลจากรายงานเยี่ยมบ้านนักเรียนและปัญหาที่พบมาปรับปรุงในการดำเนินการครั้งต่อไป

ณัฏฐ์ วินิชชากร (2557, หน้า 95) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนรื้วหว้าวิทยาคม จังหวัดอ่างทอง พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการป้องกันปัญหายาเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันปัญหายาเสพติด 2 ด้านอยู่ในระดับสูง คือ ด้านการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาด้านการให้การศึกษา และการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันปัญหายาเสพติด จำนวน 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการให้การแนะแนวและคำปรึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านการจัดกิจกรรม และด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสารตามลำดับ และ 2) ผู้ปกครองที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมต่อการป้องกันปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน โดยเพศชายมีระดับค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันปัญหายาเสพติดสูงกว่าเพศหญิง และผู้ปกครองที่มีอายุความเกี่ยวข้องอาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา แตกต่างกันมี่ส่วนร่วมต่อการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

วิชา สมิงไพร (2557, หน้า 84) วิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มาตรการป้องกันมีการดำเนินงานมากที่สุด ส่วนมาตรการค้นหา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการบริหารจัดการ และมาตรการรักษา มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการรักษา มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ส่วนมาตรการเฝ้าระวัง และมาตรการบริหารจัดการ มีการดำเนินงานน้อยที่สุด และ 3) แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา ควรดำเนินงานโดยศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมทู บี นัมเบอร์วัน จัดตั้งสารวัตรนักเรียนปราบปรามยาเสพติด จัดระบบคัดกรองให้มีประสิทธิภาพส่งผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดทันที จัดค่ายคุณธรรม จัดสายตรวจ

ของโรงเรียนร่วมกับตำรวจ สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ครู ตำรวจ ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา และส่งบุคลากรเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

วิมลศิริ บุญโญปกรณ์ (2557, หน้า 421 - 430) ได้วิจัยการดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานครไปสู่การปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาสูงสุดจบปริญญาโท มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปี ส่วนมากเคยได้รับการอบรม ประชุมหรือสัมมนาด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษามาแล้ว สภาพทั่วไปของสถานศึกษาส่วนใหญ่ตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งอบายมุขและมีคณะกรรมการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ส่วนผลการปฏิบัติงานตามนโยบายอยู่ในระดับปานกลางที่สมควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ การกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานการจัดทำแผนปฏิบัติงาน การจัดทำแผนปฏิบัติงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาและการสร้างเครือข่ายแกนนำ

พรศักดิ์ บรรเทาทุกข์ (2558, หน้า 96) วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ภาพรวมมีสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานอยู่ในระดับระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบงาน อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านเครือข่ายการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวางแผนงานยาเสพติด อยู่ในระดับมาก จากการศึกษาปัญหาในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยภาพรวมมีปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อยู่ในระดับน้อย พบปัญหาในเรื่องการรวบรวมข้อมูล ทั้งจากภายในและภายนอกเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบงาน อยู่ในระดับน้อย พบปัญหาในเรื่องการพัฒนาระบบงานรองรับยุทธศาสตร์ในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการวางแผนงานยาเสพติด

อยู่ในระดับน้อย พบปัญหาในเรื่อง ระบบ กลไก แผนกำกับ ติดตาม การปฏิบัติงาน ที่ยังไม่ชัดเจน รองลงมา คือ ด้านข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับน้อย พบปัญหาในเรื่องการติดตาม และรายงานผลพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสพ กลุ่มติด และกลุ่มค้ายาเสพติดให้ทุก ๆ ฝ่ายที่ทราบ รองลงมา คือ ด้านเครือข่ายการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับน้อย พบปัญหาในเรื่องการมีส่วนร่วมและสนับสนุนของเครือข่าย ในการจัดกิจกรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับน้อย พบปัญหาในเรื่องพฤติกรรมของนักเรียนที่ยังไม่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นหลังจากเข้าสู่กระบวนการ

คำผล สุพร (2559, หน้า 96) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาและแนวทางทางการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวม และรายด้านอยู่ใน ระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก คือ ด้านระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านระบบบริหารจัดการ และ ด้านระบบข้อมูล ตามลำดับ และ 2) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา อำเภอ บ้านบึง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พระสุทัศน์ พันธุ์ศุภผล (2559, หน้า 184) วิจัยเรื่อง รูปแบบการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด คือ การประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในชุมชน การร่วมกันค้นหาและทำความเข้าใจสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงาน 2) พัฒนาการดำเนินงานที่สำคัญ คือ การใช้ศักยภาพของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพดังนี้ หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่อำนวยการ และสนับสนุนการปฏิบัติงาน ของทุกภาค เปิดโอกาสให้เยาวชนมีบทบาทในการดำเนินงาน และ 3) ประสิทธิภาพความยั่งยืนจะเกิดขึ้นได้โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้น การสร้างการรับรู้ให้คนในชุมชนเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมถึงผลกระทบที่คนในชุมชนจะได้รับทั้ง ต่อชีวิต ทรัพย์สิน ครอบครัวเครือญาติ ชุมชนและสังคม ซึ่งจะส่งผลให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนเกิดขึ้นได้และเกิดผลอย่างยั่งยืน

รังสี พจน์ธนมาศ (2559, หน้า 78) วิจัยเรื่อง การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ กรณีศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ด้วยตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์การ (Organization development model) นั้น กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติประกอบด้วยปัจจัย การจูงใจ ภาวะผู้นำ ความผูกพันและการยอมรับของสมาชิกในองค์การ การมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะสามารถแสดงถึงความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ ในส่วนของปัจจัยด้านด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ขั้นตอนของการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผน การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินโครงการและการมีส่วนร่วมในขั้นการประเมินผลโครงการ จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือการมีส่วนร่วมโดยอ้อม จึงถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ

สนอง หอมรวง (2559, หน้า 83 - 84) ได้วิจัยการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า 1) การดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) เปรียบเทียบการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าโดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 3) เปรียบเทียบการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์พบว่าโดยภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในกรณีเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยเรียงลำดับความถี่ 3 อันดับแรก จากมากไปน้อย ได้แก่ ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินงาน รองลงมา คือการจัดทำข้อมูลนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดไม่เป็นระบบ และมีการจัดกิจกรรมในการป้องกันปัญหายาเสพติดน้อย ส่วนข้อเสนอแนะเรียงลำดับตามความถี่ 3 อันดับแรก

จากมากไปน้อย อันดับแรก ได้แก่ ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพื่อดำเนินการให้เพียงพอ รองลงมา คือ ควรมีการดำเนินการตามกฎหมายอย่างจริงจัง และควรมีการตรวจสอบหาสารเสพติดในนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินงาน การจัดทำข้อมูลนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดยังไม่เป็นระบบ และมีการจัดกิจกรรมในการป้องกันยาเสพติดน้อย

สินวล บุญย่านยาว (2559, หน้า 339) วิจัยเรื่อง การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา อำเภอบางกระทุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา อำเภอบางกระทุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย และด้านการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมด้านยาเสพติด ตามลำดับ และ 2) ข้อเสนอแนะการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา อำเภอบางกระทุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ที่ควรดำเนินการสูงสุดเรียงตามลำดับคือ มีการประสานความร่วมมือในการป้องกันยาเสพติดระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองอย่างจริงจัง ให้โรงเรียนทำหนังสือขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และควรมีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการแก้ไขและป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา

พรชัย วิริยะกิจสุนทร (2560, หน้า 158) วิจัยเรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาพื้นที่รับผิดชอบกองบังคับการตำรวจนครบาล 6 ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยทางการบริหารโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีส่วน ร่วมกับภาคีเครือข่ายอยู่ในระดับสูงที่สุด รองลงมาคือด้านกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน ด้านการจัดการความรู้ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ตามลำดับ เมื่อนำมาพิจารณาความสัมพันธ์ในรูปเชิงเส้นพบว่า ปัจจัยทางสังคมเศรษฐกิจ ด้านประสบการณ์ ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน และปัจจัยทางการบริหาร ด้านการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายและ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมีความสัมพันธ์ในรูปเชิงเส้น และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน สำหรับรูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสามารถอธิบายได้ว่า หากปัจจัยทางสังคมเศรษฐกิจ ด้านประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน และปัจจัยทางการบริหาร ด้านการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย และด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีระดับสูงขึ้น จะทำให้การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดประสบความสำเร็จเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย

อรทัย ธารแผ้ว (2560, หน้า 107) วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดาเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 34 ตัวชี้วัด โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ด้านระบบเฝ้าระวังที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ว่า ชุมชนควรให้ความร่วมมือในการสอดส่องดูแลในพื้นที่ที่เป็นแหล่งมั่วสุมนอกสถานศึกษา ผู้ประกอบการให้ความร่วมมือในการติดตามนักเรียน

4.2 การวิจัยต่างประเทศ

ริชาร์ด และคณะ (Richard, et al., 1981, pp. 399 - 414) ได้ศึกษาเรื่องนโยบายด้านยาเสพติดของสถานศึกษาและผลกระทบการใช้สารเสพติดของเยาวชน พบว่าในประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และประเทศทางตะวันออก สถานศึกษาให้ความสำคัญกับนโยบายด้านสารเสพติด นโยบายเป็นองค์ประกอบในการส่งเสริมสุขภาพในสถานศึกษาและพบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ที่พัฒนาแล้วจะมีนโยบายด้านสารเสพติดในสถานศึกษา และนโยบายด้านสารเสพติดของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการลดลงของการสูบบุหรี่ และในการพัฒนาเด็กและเยาวชนของนานาชาติ ส่วนใหญ่โครงการใหม่จะมุ่งเน้นไปที่การเปรียบเทียบนโยบาย และการพัฒนาหลักสูตรของการใช้สารเสพติด

มาร์ติเนซ และคณะ (Martinez, et al., 2005, pp. 518 - 526) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการสูบบุหรี่ของนักศึกษากับสภาพแวดล้อมและอัตราการเริ่มสูบบุรี่ของนักเรียนประถมศึกษา จากการศึกษาพบว่า การสูบบุหรี่ของนักเรียนในสภาพแวดล้อมและอัตราการสูบบุหรี่ของนักเรียนรุ่นพี่มีความสัมพันธ์ต่อการสูบบุหรี่ ความเสี่ยงในการสูบบุหรี่ของนักเรียนเพิ่มขึ้น ถ้านักเรียนพบเห็นการสูบบุหรี่ใกล้โรงเรียน และนักเรียนที่มีครอบครัวและเพื่อนที่ไม่สูบบุหรี่ มีความสูงต่ำกว่าผู้มีครอบครัวหรือเพื่อนที่สูบบุหรี่มากเป็นสองเท่าของโอกาสที่จะสูบ และมีข้อเสนอแนะว่าโปรแกรมการป้องกันควรจะเน้นเป้าหมายไปที่สถานศึกษา นักเรียนที่มีความเสี่ยง และสถานศึกษามีนโยบายไม่ให้นักเรียนสูบบุหรี่ที่เข้มงวด

โรซิ และคณะ (Rozi, et al., 2005, pp. 498 - 504) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในการาจีของปากีสถาน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในการาจี ของปากีสถาน ได้แก่การสูบบุหรี่ของพ่อแม่สูง และเพื่อนที่สูบบุหรี่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น

แวนดา และคณะ (Vanda, et al., 2005, pp. 299 - 320) ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์ในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนและสถานศึกษา : ผลที่แตกต่างเป็นการตรวจสอบความสัมพันธ์ของกลยุทธ์

และอัตราการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นในชุมชนและสถานศึกษาหลังการควบคุมตัวแปรอื่น ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า การควบคุมดูแลจากผู้ใหญ่ การจัดกิจกรรมของชุมชนและของสถานศึกษา การมีองค์การนักศึกษามีความสัมพันธ์กับการลดลงของการใช้สารเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วู และคณะ (Wu, et al, 2008, pp.51- 69) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการดื่มสุราที่มีผลต่อวัยรุ่นโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศ ข้อมูลนี้ได้จากวัยรุ่น 1,458 คน (อายุ 9 - 17 ปี) โดนสุ่มจากวัยรุ่นที่อยู่ในชุมชนเดียวกัน โดยสัมภาษณ์จากเด็ก 1 คน พร้อมด้วยผู้ปกครองคู่กัน ผลการวิจัยพบว่าการดื่มสุรา มีผลเกี่ยวข้องกับอาการซึมเศร้าของวัยรุ่น และความแตกต่างระหว่างเพศก็มีผลต่อการดื่มสุรา และอาการซึมเศร้าด้วย จะไม่พบว่าเด็กผู้หญิงจะพึ่งสุราและมีอาการซึมแต่จะพบมากในเด็กชาย อย่างไรก็ตามแนวโน้ม ในการสูบบุหรี่ของเด็กผู้หญิงนั้นพุ่งสูงขึ้น วิธีการป้องกันที่ดีที่สุดคือหลีกเลี่ยงสภาวะที่ก่อให้เกิดอาการหรือเข้าใกล้สุรามากที่สุด

สรุปได้ว่า งานวิจัยในประเทศ และต่างประเทศ ต่างก็เห็นว่าปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่เกิดกับวัยรุ่นซึ่งส่วนใหญ่สืบเนื่องมาจากปัญหาครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู การคบเพื่อน การอยากรู้อยากลอง สภาพแวดล้อม และชุมชน และปัญหายาเสพติดนั้นถือว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ทุกภาคส่วนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียน และหากโรงเรียน ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ดี และมีประสิทธิภาพแล้ว จะทำให้ปัญหายาเสพติดในโรงเรียนลดลง และหมดไปในที่สุด

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

ขั้นตอนที่ 1 สร้างแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

ผู้วิจัยสร้างแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 โดยศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน แนวคิดการมีส่วนร่วม และแนวคิดการประเมินแนวทาง แล้วสังเคราะห์เป็นแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ตรงตามหลักวิชาการ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้มาวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก ก) ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้ 1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการศึกษา และ 2) เป็นผู้มีประสบการณ์ทางการบริหารใน

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือ เป็นผู้นิเทศงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความถูกต้องตามหลักวิชาของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ "ตรง" "ไม่แน่ใจ" "ไม่ตรง" โดยแบบสอบถาม ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน จำนวน 15 รายการปฏิบัติ ด้านการค้นหา จำนวน 15 รายการปฏิบัติ ด้านการรักษา จำนวน 13 รายการปฏิบัติ ด้านการเฝ้าระวัง จำนวน 17 รายการปฏิบัติ และด้านการบริหารจัดการ จำนวน 17 รายการปฏิบัติ

3. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือโดยดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยนำร่างแนวทางที่ได้จากศึกษามาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับตรงตามเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชา โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง "ตรง" ไม่แน่ใจ" หรือ "ไม่ตรง" และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

ตรง	มีค่าคะแนนเท่ากับ	+1
ไม่แน่ใจ	มีค่าคะแนนเท่ากับ	0
ไม่ตรง	มีค่าคะแนนเท่ากับ	-1

3.2 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณคำถาม และความชัดเจนของภาษาแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1 ขอหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาถึงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

4.2 ส่งแบบสอบถามไปยังผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาแสดงความคิดเห็นว่า "เห็นชอบ" "ไม่แน่ใจ" หรือ "ไม่เห็นด้วย" และข้อเสนอแนะหรือข้อสังเกตเพิ่มเติม โดยดำเนินการส่งด้วย

ตนเอง พร้อมขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามภายใน 15 วัน และผู้วิจัยดำเนินการรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

4.3 ผู้วิจัยดำเนินรับแบบสอบถามกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ สรุปผลการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัย โดยได้ดำเนินการระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562 ได้รับการตอบกลับมาทั้งสิ้น 5 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยกำหนดเกณฑ์การยอมรับค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้หรือมีความตรงเชิงเนื้อหา (ไพศาล วรคำ, 2555, หน้า 265) ซึ่งผู้วิจัยได้นำรายการที่ได้ค่าความสอดคล้อง 0.6 - 1.0 มาใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

ผู้วิจัยได้นำแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานยาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 - 2 จำนวน 101 โรง รวม 202 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานยาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 จำนวน 136 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างสุ่มแบบง่าย ตามขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 กำหนดขนาดตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานยาเสพติด รวมจำนวน 202 คน โดยวิธีการเปิดตารางกำหนดตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (อ้างถึงใน นิทัศน์ หามมนตรี, 2557, หน้า 61) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 136 คน

1.2.2 ใช้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 เป็นหน่วยสุ่ม เลือกผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานยาเสพติดให้ได้ตามจำนวน 136 คน ตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 68 โรง ได้โรงเรียน จำนวน 68 โรง ด้วยวิธีการจับฉลาก แสดงดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานยาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

อำเภอ	จำนวนโรงเรียนที่ได้จากการจับฉลาก	ผู้บริหารสถานศึกษา (คน)	ครูผู้รับผิดชอบงานยาเสพติด (คน)
1. พระนครศรีอยุธยา	7	7	7
2. ท่าเรือ	3	3	3
3. นครหลวง	2	2	2
4. บางปะหัน	3	3	3
5. บ้านแพรก	1	1	1
6. ภาชี	3	3	3
7. มหาราช	4	4	4
8. วังน้อย	8	8	8
9. อุทัย	5	5	5
10. บางซ้าย	4	4	4
11. บางไทร	3	3	3
12. บางบาล	3	3	3
13. บางปะอิน	4	4	4
14. ผักไห่	3	3	3
15. ลาดบัวหลวง	9	9	9
16. เสนา	6	6	6
	68	68	68
รวม		136	

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 โดยนำผลการสร้างแนวทางจากขั้นที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้าน

การป้องกัน 15 รายการปฏิบัติ ด้านการค้นหา 15 รายการปฏิบัติ ด้านการรักษา 13 รายการปฏิบัติ ด้านการเฝ้าระวัง 17รายการปฏิบัติ และด้านการบริหารจัดการ 17 รายการปฏิบัติ รวม 77 รายการปฏิบัติ โดยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนัก (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 107) ดังนี้

2.1 การประเมินความเหมาะสมเป็นการพิจารณาว่าแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 อยู่ในระดับใด ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

2.2 การประเมินความเป็นไปได้ เป็นการพิจารณาว่าแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 อยู่ในระดับใด ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	เป็นไปได้มากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เป็นไปได้มาก
ระดับ	3	หมายถึง	เป็นไปได้ปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เป็นไปได้น้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เป็นไปได้น้อยที่สุด

3. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือโดยดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 คน จากขั้นตอนที่ 1 มาร่างเป็นแบบสอบถามฉบับที่ 2 เพื่อประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายา

เสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

3.2 ผู้วิจัยนำร่างแบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ชัดเจน และความครบถ้วนตามเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

3.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุง สมบูรณ์แล้ว จัดทำเป็นแบบสอบถามความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานยาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

3.4 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) (วัลลภ รัฐฉัตรานนท์, 2561, เว็บไซต์) ซึ่งพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคของแบบสอบถามความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วม เท่ากับ 0.99 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคของแบบสอบถามความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วม เท่ากับ 0.98 (แสดงในภาคผนวก ง)

3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเป็นลำดับดังนี้

4.1 นำหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาถึงผู้บริหารสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

4.2 ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2562

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการรับแบบสอบถามกลับคืน ซึ่งได้รับการตอบกลับมาทั้งสิ้น 136 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 มาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแล้วนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ด้วยค่าความถี่ และร้อยละ

5.2 วิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของข้อมูลตามแนวของลิเคิร์ท (Likert method) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 103) กำหนดไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

5.3 วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของข้อมูลตามแนวของลิเคิร์ท (Likert method) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 103) กำหนดไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง เป็นไปได้มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง เป็นไปได้มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง เป็นไปได้ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง เป็นไปได้น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง เป็นไปได้น้อยที่สุด

5.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์การยอมรับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ที่ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50 ขึ้นไป โดยใช้การทดสอบที (t-test) ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (สุภมาส อังศุโชติ และชูชาติ พ่วงสมจิตร์, 2557, หน้า 32)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

ตอนที่ 1 ผลการสร้างแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

1. ผลการวิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่ได้มาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน มีรายการปฏิบัติตามกระบวนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมวางแผน จำนวน 4 รายการ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน จำนวน 5 รายการ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล จำนวน 4 รายการ และการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ จำนวน 2 รายการ ด้านการค้นหา มีรายการปฏิบัติตามกระบวนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมวางแผน จำนวน 3 รายการ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน จำนวน 4 รายการ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล จำนวน 5 รายการ และการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ จำนวน 3 รายการ ด้านการรักษา มีรายการปฏิบัติตามกระบวนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมวางแผน จำนวน 3 รายการ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน จำนวน 3 รายการ การมีส่วนร่วมติดตาม

ประเมินผล จำนวน 4 รายการ และการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ จำนวน 3 รายการ ด้านการเฝ้าระวัง มีรายการปฏิบัติตามกระบวนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมวางแผน จำนวน 3 รายการ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน จำนวน 5 รายการ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล จำนวน 4 รายการ และการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ จำนวน 5 รายการ และด้านการบริหารจัดการ มีรายการปฏิบัติตามกระบวนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมวางแผน จำนวน 5 รายการ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน จำนวน 4 รายการ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล จำนวน 4 รายการ และการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ จำนวน 3 รายการ รวม 77 รายการปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านที่ 1 การป้องกัน ประกอบด้วย แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีรายการปฏิบัติ จำนวน 15 รายการ โดยแบ่งตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมวางแผน ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 4 รายการ คือ

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับ ครู นักเรียนแกนนำคณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชนผู้นำด้านศาสนา ประชุมวางแผนการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกับครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านศาสนา กำหนดปฏิทินการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกับ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันคัดเลือกกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

1.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ เครือข่ายผู้ปกครองร่วมกันวางแผนดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมห้องเรียนปลอดบุหรี่

2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 5 รายการ คือ

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันประชุมเพื่อดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ถ่ายทอดองค์ความรู้ เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดให้แก่นักเรียน

2.3 ผู้บริหารโรงเรียนครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันสนับสนุน กระตุ้นให้เกิดการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีส่วนร่วมในการเผยแพร่กิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

2.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมห้องเรียนปลอดบุหรี่

3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 4 รายการ คือ

3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทินการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนากิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ร่วมกันรายงานผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 2 รายการ คือ

4.1 นักเรียน ได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดทำให้นักเรียนได้รับความรู้เรื่องโทษพิษภัยของยาเสพติด ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดทำให้นักเรียนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

ด้านที่ 2 การค้นหา ประกอบด้วย แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีรายการปฏิบัติ จำนวน 15 รายการ โดยแบ่งตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมวางแผน ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 3 รายการ คือ

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการและกำหนดปฏิทินการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล

1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันเสนอแนวทางการค้นหานักเรียน กลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด

2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 4 รายการ คือ

2.1 ครูผู้รับผิดชอบดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล

2.2 ครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันสุ่มตรวจปัสสาวะของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด

2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันคัดกรองจำแนกกลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มติด

2.4 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครูผู้รับผิดชอบรายงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติด/ยาเสพติด ระบบ CATAS

3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 5 รายการ คือ

3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารสุข ร่วมกันกำหนดแผนติดตาม/ปฏิทินการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียน

3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันติดตามและประเมินผลการดำเนินการค้นหานักเรียนกลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด

3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ร่วมกันจัดทำรายงานการดำเนินงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติดในโรงเรียน

3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เครือข่ายผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุขร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานการค้นหากลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด

3.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ ร่วมกันรายงานการดูแลติดตามการใช้สารเสพติดในโรงเรียน ระบบ CATAS

4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 3 รายการ คือ

4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา สามารถแบ่งกลุ่มนักเรียนและจัดกิจกรรม รวมทั้งให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ตามความเหมาะสม

4.2 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด ได้รับความช่วยเหลือตามความเหมาะสม ทำให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ มีรายงานผลการดูแลติดตามการใช้สารเสพติดระบบ CATAS ให้กระทรวงศึกษาธิการทราบ

ด้านที่ 3 การรักษา ประกอบด้วย แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีรายการปฏิบัติ จำนวน 13 รายการ โดยแบ่งตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมวางแผน ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 3 รายการ คือ

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดนโยบายและวางแผนการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น และจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดปฏิทินการดำเนินงานด้านการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น และจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์

1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ร่วมกันหาแนวทางรักษาหรือส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น เพื่อให้นักเรียนเลิกจากการเสพ และเรียนตามปกติ

2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 3 รายการ คือ

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ดูแลช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ตำรวจ รับแจ้งเหตุและเฝ้าระวังสถานการณ์ ปัญหาความประพฤตินักเรียน

2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ติดตามให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 4 รายการ คือ

3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดแผนติดตาม/ปฏิทิน การรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น

3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันติดตามและประเมินผลการดำเนินการด้านการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น

3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานด้านการรักษา

3.4 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับ ครู รายงานผลการดำเนินการด้านการรักษา

4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 3 รายการ คือ

4.1 นักเรียนกลุ่มเสพ กลุ่มติด ได้รับการช่วยเหลือและเรียนตามปกติ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เครือข่ายผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือนักเรียน ทำให้จำนวนนักเรียนออกกลางคันลดลง

4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข รู้สึกว่าตนเองมีบทบาทสำคัญในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น

ด้านที่ 4 การเฝ้าระวัง ประกอบด้วย แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีรายการปฏิบัติ จำนวน 17 รายการ โดยแบ่งตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมวางแผน ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 3 รายการ คือ

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันประชุมกำหนดผู้รับผิดชอบและวางแผนการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันประชุมกำหนดปฏิทินการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง

1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันนำเสนอแนวทางด้านการเฝ้าระวัง

2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 5 รายการ คือ

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกับครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันรับเรื่องร้องเรียนปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกัน จัดตั้งชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันดำเนินกิจกรรมชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด

2.5 ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันให้คำปรึกษา แนะนำ นักเรียนที่ขอรับความช่วยเหลือ

3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 4 รายการ คือ

3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทิน การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ร่วมกันรายงานผลการดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 5 รายการ คือ

4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ร่วมกันเฝ้าระวังสถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติด ทำให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน

4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันจัดตั้งตู้แดงเสมารักษ์เพื่อรับแจ้งปัญหายาเสพติดในโรงเรียน ทำให้มีข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดและอบายมุข

4.3 นักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยง โดยจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

4.4 การจัดตั้งชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด ทำให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และห่างไกลยาเสพติด

4.5 ครูที่ปรึกษา รายงานผลการจัดกิจกรรมชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติดให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ

ด้านที่ 5 การบริหารจัดการ ประกอบด้วย แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีรายการปฏิบัติ จำนวน 17 รายการ โดยแบ่งตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมวางแผน รายการปฏิบัติ 5 รายการ คือ

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันประชุมกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์และแผนงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินการสถานศึกษาสีขาว ปลอด ยาเสพติดและอบายมุข

1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันเสนอแนวทางการดำเนินการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

1.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันกำหนดปฏิทินการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

1.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน รายการปฏิบัติ 5 รายการ คือ

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันจัดหาห้องปฏิบัติการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันจัดกิจกรรมหลักตามโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

2.5 ผู้บริหารโรงเรียนจัดทำ MOU กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีตำรวจ อบต. โรงพยาบาล บูรณาการบริหาร

3. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล รายการปฏิบัติ 4 รายการ คือ

3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดแผนการติดตามการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันให้ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา ร่วมกันจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ รายการปฏิบัติ 3 รายการ คือ

4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนามีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนามีความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ได้รับการยกย่องในการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 มี 5 ด้าน 77 รายการปฏิบัติ

2. ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้างของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 แสดงดังตาราง 5 - 9

ตาราง 5 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้างของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการป้องกัน

รายการปฏิบัติ	ค่า IOC	การแปลผล
1. การมีส่วนร่วมวางแผน		
1.1 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับ ครู นักเรียนแกนนำคณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชนผู้นำด้านศาสนา ประชุมวางแผนการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	1.0	ตรง
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกับครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านศาสนา กำหนดปฏิทินการดำเนินกิจกรรมป้องกัน ยาเสพติดในโรงเรียน	1.0	ตรง
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกับ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันคัดเลือกกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	0.8	ตรง
1.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ เครือข่ายผู้ปกครองร่วมกันวางแผนดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมห้องเรียนปลอดบุหรี่	1.0	ตรง
2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน		
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันประชุมเพื่อดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	1.0	ตรง
2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ถ่ายทอดองค์ความรู้ เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดให้แก่นักเรียน	1.0	ตรง

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	ค่า IOC	การแปลผล
2.3 ผู้บริหารโรงเรียนครูนักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันสนับสนุน กระตุ้นให้เกิดการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	1.0	ตรง
2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครูนักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีส่วนร่วมในการเผยแพร่กิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	1.0	ตรง
2.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมห้องเรียนปลอดบุหรี่	1.0	ตรง
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล		
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทินการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	1.0	ตรง
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	1.0	ตรง
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนากิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	1.0	ตรง
3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ร่วมกันรายงานผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	1.0	ตรง
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์		
4.1 นักเรียน ได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดทำให้นักเรียนได้รับความรู้เรื่องโทษพิษภัยของยาเสพติด ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี	1.0	ตรง
4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติด ทำให้นักเรียนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ส่งผลให้นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น	1.0	ตรง

ตาราง 5 พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการป้องกัน ทั้ง 15 รายการปฏิบัติ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8 - 1.0 แสดงว่า รายการปฏิบัติทุกรายการมีความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้าง

ตาราง 6 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้างของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการค้นหา

รายการปฏิบัติ	ค่า IOC	การแปลผล
1. การมีส่วนร่วมวางแผน		
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล	1.0	ตรง
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการและกำหนดปฏิทินการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล	1.0	ตรง
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันเสนอแนวทางการค้นหานักเรียน กลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด	0.8	ตรง
2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน		
2.1 ครูผู้รับผิดชอบดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล	1.0	ตรง
2.2 ครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันสุ่มตรวจปัสสาวะของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด	1.0	ตรง
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันคัดกรองจำแนกกลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มติด	0.6	ตรง
2.4 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครูผู้รับผิดชอบรายงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติด/ยาเสพติด ระบบ CATAS	1.0	ตรง

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	ค่า IOC	การแปลผล
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล		
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารสุข ร่วมกันกำหนดแผนติดตาม/ปฏิทินการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียน	1.0	ตรง
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันติดตามและประเมินผลการดำเนินการค้นหานักเรียนกลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพและกลุ่มติด	1.0	ตรง
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ร่วมกันจัดทำรายงานการดำเนินงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติดในโรงเรียน	1.0	ตรง
3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เครือข่ายผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานการค้นหากลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด	1.0	ตรง
3.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ ร่วมกันรายงานการดูแลติดตามการใช้สารเสพติดในโรงเรียน ระบบ CATAS	1.0	ตรง
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์		
4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา สามารถแบ่งกลุ่มนักเรียนและจัดกิจกรรม รวมทั้งให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ตามความเหมาะสม	1.0	ตรง
4.2 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด ได้รับความช่วยเหลือตามความเหมาะสม ทำให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	1.0	ตรง
4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ มีรายงานผลการดูแลติดตามการใช้สารเสพติดระบบ CATAS ให้กระทรวงศึกษาธิการทราบ	1.0	ตรง

ตาราง 6 พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการค้นหา ทั้ง 15 รายการปฏิบัติ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0 แสดงว่า รายการปฏิบัติทุกรายการมีความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้าง

ตาราง 7 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้างของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการรักษา

รายการปฏิบัติ	ค่า IOC	การแปลผล
1. การมีส่วนร่วมวางแผน		
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดนโยบายและวางแผนการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น และจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์	1.0	ตรง
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดปฏิทินการดำเนินงานด้านการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น และจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์	1.0	ตรง
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ร่วมกันหาแนวทางรักษาหรือส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น เพื่อให้นักเรียนเลิกจากการเสพ และเรียนตามปกติ	1.0	ตรง
2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน		
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ดูแลช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่นักเรียน	1.0	ตรง
2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ตำรวจ รับแจ้งเหตุและเฝ้าระวังสถานการณ์ ปัญหาความประพฤตินักเรียน	1.0	ตรง
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ติดตามให้คำปรึกษาแก่นักเรียน	0.6	ตรง
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล		
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดแผนติดตาม/ปฏิทิน การรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น	1.0	ตรง

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	ค่า IOC	การแปลผล
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันติดตามและประเมินผลการดำเนินการด้านการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น	1.0	ตรง
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานด้านการรักษา	1.0	ตรง
3.4 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับ ครู รายงานผลการดำเนินการด้านการรักษา	1.0	ตรง
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์		
4.1 นักเรียนกลุ่มเสพ กลุ่มติด ได้รับการช่วยเหลือและเรียนตามปกติ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	1.0	ตรง
4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เครือข่ายผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือนักเรียน ทำให้จำนวนนักเรียนออกกลางคันลดลง	1.0	ตรง
4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข รู้สึกว่าตนเองมีบทบาทสำคัญในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น	1.0	ตรง

ตาราง 7 พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการรักษา ทั้ง 13 รายการปฏิบัติ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0 แสดงว่า รายการปฏิบัติทุกรายการมีความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้าง

ตาราง 8 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้างของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการเฝ้าระวัง

รายการปฏิบัติ	ค่า IOC	การแปลผล
1. การมีส่วนร่วมวางแผน		
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันประชุมกำหนดผู้รับผิดชอบและวางแผนการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง	1.0	ตรง
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันประชุมกำหนดปฏิทินการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง	1.0	ตรง
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันนำเสนอแนวทางด้านการเฝ้าระวัง	1.0	ตรง
2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน		
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกับครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	1.0	ตรง
2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันรับเรื่องร้องเรียนปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	1.0	ตรง
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกัน จัดตั้งชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	1.0	ตรง
2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันดำเนินกิจกรรมชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด	1.0	ตรง
2.5 ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันให้คำปรึกษา แนะนำ นักเรียนที่ขอรับความช่วยเหลือ	1.0	ตรง
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล		
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทิน การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	1.0	ตรง

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	ค่า IOC	การแปลผล
3.2 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันติดตามประเมินผล การดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	1.0	ตรง
3.3 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันให้ ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	1.0	ตรง
3.4 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู ร่วมกันรายงานผลการดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายา เสพติดในโรงเรียน	1.0	ตรง
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์		
4.1 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ร่วมกันเฝ้าระวังสถานการณ์แพร่ระบาด ของยาเสพติด ทำให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน	1.0	ตรง
4.2 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันจัดตั้งตู้แดงเสมารักษ์เพื่อรับ แจ้งปัญหายาเสพติดในโรงเรียน ทำให้มีข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับ ยาเสพติดและอบายมุข	1.0	ตรง
4.3 นักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยง โดยจัดสภาพ สิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด	1.0	ตรง
4.4 การจัดตั้งชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด ทำให้นักเรียนได้ใช้เวลา ว่างให้เกิดประโยชน์และห่างไกลยาเสพติด	1.0	ตรง
4.5 ครูที่ปรึกษารายงานผลการจัดกิจกรรมชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด ให้ ผู้บริหารโรงเรียนทราบ	1.0	ตรง

ตาราง 8 พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการเฝ้าระวัง ทั้ง 17 รายการปฏิบัติ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.0 ทุกรายการปฏิบัติ แสดงว่า รายการปฏิบัติทุกรายการมีความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้าง

ตาราง 9 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้างของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการบริหารจัดการ

รายการปฏิบัติ	ค่า IOC	การแปลผล
1. การมีส่วนร่วมวางแผน		
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันประชุมกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์และแผนงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	1.0	ตรง
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินการสถานศึกษาสีขาว ปลอด ยาเสพติดและอบายมุข	1.0	ตรง
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันเสนอแนวทางการดำเนินการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	1.0	ตรง
1.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันกำหนดปฏิทินการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	1.0	ตรง
1.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	1.0	ตรง
2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน	1.0	ตรง
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	1.0	ตรง
2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันจัดหาห้องปฏิบัติการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	1.0	ตรง

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	ค่า IOC	การแปลผล
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันจัดกิจกรรมหลักตามโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข	1.0	ตรง
2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	1.0	ตรง
2.5 ผู้บริหารโรงเรียนจัดทำ MOU กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีตำรวจ อบต. โรงพยาบาล บูรณาการบริหาร	1.0	ตรง
3. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล		
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดแผนการติดตามการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	1.0	ตรง
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	1.0	ตรง
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันให้ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	1.0	ตรง
3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา ร่วมกันจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	1.0	ตรง
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์		
4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนามีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน	1.0	ตรง

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	ค่า IOC	การแปลผล
4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนามีความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	1.0	ตรง
4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ได้รับการยกย่องในการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	1.0	ตรง

ตาราง 9 พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการบริหารจัดการ ทั้ง 17 รายการปฏิบัติ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.0 ทุกรายการปฏิบัติ แสดงว่า รายการปฏิบัติทุกรายการมีความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้าง

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา แสดงดังตาราง 10

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	78	57.35
หญิง	58	42.65
รวม	136.00	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	9	6.61
30 - 40 ปี	37	27.21
41 - 50 ปี	43	31.62
มากกว่า 50 ปี	47	34.56
รวม	136	100.00
3. ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	68	50.00
ครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในโรงเรียน	68	50.00
รวม	136	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	59	43.38
ปริญญาโท	71	52.21
ปริญญาเอก	6	4.41
รวม	136	100.00
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	59	43.38
10 - 15 ปี	29	21.32
16 - 20 ปี	6	4.42
มากกว่า 20 ปี	42	30.88
รวม	136	100.00

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 57.35 อายุ มากกว่า 50 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 34.56 ตำแหน่งครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 43.38 และ มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 43.38

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน 15 รายการปฏิบัติ ด้านการค้นหา 15 รายการปฏิบัติ ด้านการรักษา 13 รายการปฏิบัติ ด้านการเฝ้าระวัง 17 รายการปฏิบัติ และด้านการบริหารจัดการ 17 รายการปฏิบัติ รวม 77 รายการปฏิบัติ โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ที่ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50 และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ได้กับค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ด้วยสถิติทดสอบทีที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ปรากฏผลแสดงในตาราง 11 - 16

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 โดยรวม กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วม	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	t	Sig
1. ด้านการป้องกัน	4.41	0.55	มาก	19.34	.00*
2. ด้านการค้นหา	4.43	0.53	มาก	20.37	.00*
3. ด้านการรักษา	4.42	0.62	มาก	17.45	.00*
4. ด้านการเฝ้าระวัง	4.36	0.59	มาก	16.97	.00*
5. ด้านการบริหารจัดการ	4.38	0.59	มาก	17.29	.00*
โดยรวม	4.40	0.52	มาก	20.05	.00*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 โดยรวม และรายด้าน มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการค้นหา ($\overline{X}$ = 4.43) รองลงมา คือ ด้านการรักษา ($\overline{X}$ = 4.42) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเฝ้าระวัง ($\overline{X}$ = 4.36)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการป้องกัน กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50

ด้านการป้องกัน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	t	Sig
1. การมีส่วนร่วมวางแผน					
1.1 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับ ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชนผู้นำด้านศาสนา ประชุมวางแผนการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	4.41	0.65	มาก	16.37	.00*
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกับครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านศาสนา กำหนดปฏิทินการดำเนินกิจกรรมป้องกัน ยาเสพติดในโรงเรียน	4.34	0.68	มาก	14.37	.00*
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกับ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันคัดเลือกกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	4.32	0.64	มาก	14.86	.00*
1.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ เครือข่าย ผู้ปกครองร่วมกันวางแผนดำเนินกิจกรรม ห้องเรียนสีขาว กิจกรรมห้องเรียนปลอดบุหรี่	4.46	0.67	มาก	16.76	.00*
รวมเฉลี่ย	4.38	0.59	มาก	17.40	.00*
2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน					
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันประชุมเพื่อดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	4.44	0.62	มาก	17.77	.00*

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านการป้องกัน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	t	Sig
2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดให้แก่นักเรียน	4.56	0.54	มากที่สุด	17.77	.00*
2.3 ผู้บริหารโรงเรียนครูนักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันสนับสนุนกระตุ้นให้เกิดการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	4.48	0.63	มาก	22.82	.00*
2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครูนักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีส่วนร่วมในการเผยแพร่กิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	4.52	0.50	มากที่สุด	18.04	.00*
2.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมห้องเรียนปลอดบุหรี่	4.44	0.69	มาก	23.77	.00*
รวมเฉลี่ย	4.49	0.49	มาก	23.89	.00*
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล					
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทินการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	4.26	0.72	มาก	12.27	.00*

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านการป้องกัน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	t	Sig
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	4.28	0.76	มาก	12.01	.00*
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนากิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	4.40	0.73	มาก	14.27	.00*
3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ร่วมกันรายงานผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	4.44	0.71	มาก	15.52	.00*
รวมเฉลี่ย	4.34	0.65	มาก	15.19	.00*
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์					
4.1 นักเรียน ได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดทำให้นักเรียนได้รับความรู้เรื่องโทษพิษภัยของยาเสพติด ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี	4.49	0.68	มาก	16.96	.00*
4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดทำให้นักเรียนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ส่งผลให้นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น	4.38	0.73	มาก	14.08	.00*
รวมเฉลี่ย	4.43	0.68	มาก	16.08	.00*
โดยรวม	4.41	0.55	มาก	19.34	.00*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการป้องกัน จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 15 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ($\overline{X}$ = 4.49) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ ($\overline{X}$ = 4.43) และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.34)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการค้นหา กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50

ด้านการค้นหา	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	t	Sig
1. การมีส่วนร่วมวางแผน					
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล	4.43	0.70	มาก	15.65	.00*
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการและกำหนดปฏิทินการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล	4.43	0.71	มาก	15.31	.00*
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันเสนอแนวทางการค้นหานักเรียน กลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด	4.43	0.63	มาก	17.20	.00*
รวมเฉลี่ย	4.43	0.61	มาก	17.77	.00*
2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน					
2.1 ครูผู้รับผิดชอบดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล	4.71	0.50	มากที่สุด	27.93	.00*

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้านการค้นหา	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	t	Sig
2.2 ครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันสุ่มตรวจปัสสาวะของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด	4.48	0.79	มาก	14.46	.00*
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันคัดกรองจำแนกกลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มติด	4.46	0.75	มาก	14.99	.00*
2.4 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครูผู้รับผิดชอบรายงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติด/ยาเสพติด ระบบ CATAS	4.40	0.85	มาก	12.46	.00*
รวมเฉลี่ย	4.51	0.63	มากที่สุด	18.46	.00*
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล					
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารสุข ร่วมกันกำหนดแผนติดตาม/ปฏิทินการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียน	4.50	0.60	มาก	19.56	.00*
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันติดตามและประเมินผลการดำเนินการค้นหานักเรียนกลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพและกลุ่มติด	4.43	0.55	มาก	19.54	.00*
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ร่วมกันจัดทำรายงานการดำเนินงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติดในโรงเรียน	4.44	0.64	มาก	17.11	.00*
3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เครือข่ายผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุขร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานการค้นหากลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด	4.53	0.60	มากที่สุด	20.16	.00*

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้านการค้นหา	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	t	Sig
3.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ ร่วมกันรายงานการดูแลติดตามการใช้สารเสพติดในโรงเรียน ระบบ CATAS	4.39	0.75	มาก	13.80	.00*
รวมเฉลี่ย	4.46	0.52	มาก	21.60	.00*
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์					
4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา สามารถแบ่งกลุ่มนักเรียนและจัดกิจกรรม รวมทั้งให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ตามความเหมาะสม	4.29	0.71	มาก	12.95	.00*
4.2 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด ได้รับความช่วยเหลือตามความเหมาะสม ทำให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	4.41	0.74	มาก	14.47	.00*
4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ มีรายงานผลการดูแลติดตามการใช้สารเสพติดระบบ CATAS ให้กระทรวงศึกษาธิการทราบ	4.29	0.86	มาก	10.67	.00*
รวมเฉลี่ย	4.32	0.70	มาก	13.84	.00*
โดยรวม	4.43	0.53	มาก	20.37	.00*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการค้นหา จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 15 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ($\overline{X}$ = 4.51) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.46) และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ ($\overline{X}$ = 4.32)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการรักษา กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50

ด้านการรักษา	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	t	Sig
1. การมีส่วนร่วมวางแผน					
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดนโยบายและวางแผนการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น และจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์	4.25	0.81	มาก	10.86	.00*
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดปฏิทินการดำเนินงานด้านการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่นและจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์	4.23	0.80	มาก	10.64	.00*
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ร่วมกันหาแนวทางรักษาหรือส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่นเพื่อให้นักเรียนเลิกจากการเสพ และเรียนตามปกติ	4.29	0.83	มาก	11.01	.00*
รวมเฉลี่ย	4.25	0.76	มาก	11.53	.00*
2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน					
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ดูแลช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่นักเรียน	4.51	0.71	มากที่สุด	16.68	.00*
2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ตำรวจ รับแจ้งเหตุและเฝ้าระวังสถานการณ์ ปัญหาความประพฤตินักเรียน	4.54	0.74	มากที่สุด	16.35	.00*

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านการรักษา	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	t	Sig
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ติดตาม ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน	4.57	0.66	มากที่สุด	18.74	.00*
รวมเฉลี่ย	4.54	0.67	มากที่สุด	17.98	.00*
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล					
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดแผนติดตาม/ปฏิทิน การรักษา และส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น	4.33	0.79	มาก	12.28	.00*
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันติดตาม และประเมินผลการดำเนินการด้านการรักษา และส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น	4.42	0.80	มาก	13.34	.00*
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันให้ ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานด้านการรักษา	4.41	0.69	มาก	15.33	.00*
3.4 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับ ครู รายงานผลการ ดำเนินการด้านการรักษา	4.41	0.72	มาก	14.67	.00*
รวมเฉลี่ย	4.39	0.69	มาก	15.03	.00*
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์					
4.1 นักเรียนกลุ่มเสพ กลุ่มติด ได้รับการช่วยเหลือ และเรียนตามปกติ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	4.59	0.61	มากที่สุด	20.66	.00*

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านการรักษา	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	t	Sig
4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เครือข่ายผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือนักเรียน ทำให้จำนวนนักเรียนออกกลางคันลดลง	4.49	0.69	มาก	16.69	.00*
4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข รู้สึกว่าตนเองมีบทบาทสำคัญในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น	4.41	0.63	มาก	16.98	.00*
รวมเฉลี่ย	4.50	0.57	มาก	20.23	.00*
โดยรวม	4.42	0.62	มาก	17.45	.00*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการรักษา จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 13 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ($\overline{X}$ = 4.54) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ ($\overline{X}$ = 4.50) และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมวางแผน ($\overline{X}$ = 4.25)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการเฝ้าระวัง กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50

ด้านการเฝ้าระวัง	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	t	Sig
1. การมีส่วนร่วมวางแผน					
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันประชุมกำหนดผู้รับผิดชอบและวางแผนการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง	4.39	0.71	มาก	14.58	.00*
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันประชุมกำหนดปฏิทินการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง	4.34	0.72	มาก	13.53	.00*
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันนำเสนอแนวทางด้านการเฝ้าระวัง	4.40	0.70	มาก	14.90	.00*
รวมเฉลี่ย	4.38	0.67	มาก	15.27	.00*
2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน					
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกับครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	4.54	0.63	มากที่สุด	19.30	.00*
2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันรับเรื่องร้องเรียนปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	4.35	0.79	มาก	12.45	.00*
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันจัดตั้งชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	4.35	0.76	มาก	13.17	.00*

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านการเฝ้าระวัง	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	t	Sig
2.4 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันดำเนินกิจกรรมชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด	4.35	0.81	มาก	12.16	.00*
2.5 ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันให้คำปรึกษาแนะนำ นักเรียนที่ขอรับความช่วยเหลือ	4.37	0.75	มาก	13.52	.00*
รวมเฉลี่ย	4.39	0.62	มาก	16.69	.00*
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล					
3.1 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทิน การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	4.32	0.72	มาก	13.27	.00*
3.2 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	4.35	0.73	มาก	13.71	.00*
3.3 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	4.43	0.71	มาก	15.31	.00*
3.4 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู ร่วมกันรายงานผลการดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	4.51	0.68	มากที่สุด	17.47	.00*
รวมเฉลี่ย	4.40	0.66	มาก	16.02	.00*

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านการเฝ้าระวัง	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	t	Sig
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์					
4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ร่วมกันเฝ้าระวังสถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติด ทำให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน	4.42	0.71	มาก	15.20	.00*
4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันจัดตั้งตู้แดงเสมารักษ์เพื่อรับแจ้งปัญหายาเสพติดในโรงเรียน ทำให้มีข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดและอบายมุข	4.30	0.79	มาก	11.80	.00*
4.3 นักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยง โดยจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด	4.24	0.70	มาก	12.22	.00*
4.4 การจัดตั้งชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด ทำให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และห่างไกลยาเสพติด	4.27	0.78	มาก	11.49	.00*
4.5 ครูที่ปรึกษารายงานผลการจัดกิจกรรมชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด ให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ	4.19	0.83	มาก	9.71	.00*
รวมเฉลี่ย	4.28	0.66	มาก	13.79	.00*
โดยรวม	4.36	0.59	มาก	16.97	.00*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการเฝ้าระวัง จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 17 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.40) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ($\overline{X}$ = 4.39) และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ ($\overline{X}$ = 4.28)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการบริหารจัดการ กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50

ด้านการบริหารจัดการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	t	Sig
1. การมีส่วนร่วมวางแผน					
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันประชุมกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ และแผนงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.38	0.63	มาก	16.25	.00*
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินการสถานศึกษาสีขาว ปลอด ยาเสพติดและอบายมุข	4.43	0.64	มาก	17.00	.00*
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันเสนอแนวทางการดำเนินการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.40	0.64	มาก	16.56	.00*
1.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันกำหนดปฏิทินการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.46	0.71	มาก	15.74	.00*

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้านการบริหารจัดการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	t	Sig
1.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.49	0.68	มาก	17.08	.00*
รวมเฉลี่ย	4.43	0.58	มาก	18.84	.00*
2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน					
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.36	0.66	มาก	15.13	.00*
2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันจัดหาห้องปฏิบัติการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.28	0.74	มาก	12.33	.00*
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันจัดกิจกรรมหลักตามโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.35	0.72	มาก	13.62	.00*
2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.31	0.68	มาก	13.80	.00*
2.5 ผู้บริหารโรงเรียนจัดทำ MOU กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีตำรวจ อบต. โรงพยาบาลบูรณาการบริหาร	4.29	0.74	มาก	12.49	.00*
รวมเฉลี่ย	4.32	0.63	มาก	15.16	.00*

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้านการบริหารจัดการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	t	Sig
3. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล					
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดแผนการติดตามการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.37	0.66	มาก	15.23	.00*
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.35	0.70	มาก	14.02	.00*
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.32	0.70	มาก	13.67	.00*
3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา ร่วมกันจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.41	0.71	มาก	14.88	.00*
รวมเฉลี่ย	4.36	0.66	มาก	15.26	.00*
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์					
4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนามีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน	4.45	0.69	มาก	16.22	.00*

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้านการบริหารจัดการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	t	Sig
4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนามีความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.38	0.75	มาก	13.61	.00*
4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ได้รับการยกย่องในการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.35	0.82	มาก	12.11	.00*
รวมเฉลี่ย	4.39	0.73	มาก	14.30	.00*
โดยรวม	4.38	0.59	มาก	17.29	.00*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการบริหารจัดการ จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 17 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมวางแผน ($\overline{X}$ = 4.43) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ ($\overline{X}$ = 4.39) และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ($\overline{X}$ = 4.32)

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน 15 รายการปฏิบัติ ด้านการค้นหา 15 รายการปฏิบัติ ด้านการรักษา 13 รายการปฏิบัติ ด้านการเฝ้าระวัง 17 รายการปฏิบัติ และด้านการบริหารจัดการ 17 รายการปฏิบัติ รวม 77 รายการปฏิบัติ โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ที่ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50 และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ได้กับค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ด้วยสถิติทดสอบทีที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ปรากฏผลแสดงในตาราง 17 - 22

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 โดยรวม กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วม	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	t	Sig
1. ด้านการป้องกัน	4.05	0.37	มาก	17.31	.00*
2. ด้านการค้นหา	4.13	0.44	มาก	16.70	.00*
3. ด้านการรักษา	4.01	0.65	มาก	9.03	.00*
4. ด้านการเฝ้าระวัง	4.00	0.55	มาก	10.55	.00*
5. ด้านการบริหารจัดการ	3.98	0.65	มาก	8.72	.00*
โดยรวม	4.03	0.47	มาก	13.28	.00*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 โดยรวม และรายด้าน มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการค้นหา ($\overline{X}$ = 4.13) รองลงมา คือ ด้านการป้องกัน ($\overline{X}$ = 4.05) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารจัดการ ($\overline{X}$ = 3.98)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการป้องกัน กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50

ด้านการป้องกัน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	t	Sig
1. การมีส่วนร่วมวางแผน					
1.1 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับ ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชนผู้นำด้านศาสนา ประชุมวางแผนการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	4.12	0.68	มาก	10.62	.00*
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกับครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านศาสนา กำหนดปฏิทินการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	3.85	0.64	มาก	6.45	.00*
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกับ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันคัดเลือกกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	3.74	0.54	มาก	5.20	.00*
1.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ เครือข่ายผู้ปกครองร่วมกันวางแผนดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมห้องเรียนปลอดบุหรี่	4.15	0.63	มาก	12.09	.00*
รวมเฉลี่ย	3.97	0.52	มาก	10.46	.00*

ตาราง 18 (ต่อ)

ด้านการป้องกัน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	t	Sig
2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน					
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันประชุมเพื่อดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	4.07	0.54	มาก	12.40	.00*
2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดให้แก่นักเรียน	4.37	0.61	มาก	16.69	.00*
2.3 ผู้บริหารโรงเรียนครูนักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันสนับสนุนกระตุ้นให้เกิดการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	4.23	0.63	มาก	13.43	.00*
2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครูนักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีส่วนร่วมในการเผยแพร่กิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	4.27	0.58	มาก	15.61	.00*
2.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมห้องเรียนปลอดบุหรี่	4.25	0.67	มาก	12.96	.00*
รวมเฉลี่ย	4.24	0.44	มาก	19.63	.00*

ตาราง 18 (ต่อ)

ด้านการป้องกัน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	t	Sig
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล					
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทินการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	3.84	0.62	มาก	6.33	.00*
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	3.84	0.55	มาก	7.21	.00*
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนากิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	4.04	0.67	มาก	9.54	.00*
3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ร่วมกันรายงานผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	4.08	0.69	มาก	9.83	.00*
รวมเฉลี่ย	3.95	0.45	มาก	11.70	.00*
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์					
4.1 นักเรียน ได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดทำให้นักเรียนได้รับความรู้เรื่องโทษพิษภัยของยาเสพติด ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี	4.12	0.71	มาก	10.14	.00*
4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดทำให้นักเรียนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น	3.94	0.58	มาก	8.86	.00*

ตาราง 18 (ต่อ)

ด้านการป้องกัน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	t	Sig
รวมเฉลี่ย	4.03	0.57	มาก	10.77	.00*
โดยรวม	4.05	0.38	มาก	17.31	.00*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการป้องกัน จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 15 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ($\overline{X}$ = 4.24) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ ($\overline{X}$ = 4.03) และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.32)

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการค้นหา กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50

ด้านการค้นหา	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	t	Sig
1. การมีส่วนร่วมวางแผน					
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล	4.06	0.76	มาก	8.60	.00*
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการและกำหนดปฏิทินการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล	4.00	0.77	มาก	7.57	.00*
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันเสนอแนวทางการค้นหานักเรียน กลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด	4.16	0.71	มาก	10.84	.00*
รวมเฉลี่ย	4.07	0.59	มาก	11.38	.00*
2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน					
2.1 ครูผู้รับผิดชอบดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล	4.28	0.72	มาก	12.68	.00*
2.2 ครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันสุ่มตรวจปัสสาวะของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด	4.25	0.61	มาก	14.44	.00*
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันคัดกรองจำแนกกลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มติด	4.21	0.51	มาก	16.38	.00*
2.4 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครูผู้รับผิดชอบรายงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติด/ยาเสพติด ระบบ CATAS	4.10	0.70	มาก	10.01	.00*

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้านการค้นหา	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	t	Sig
รวมเฉลี่ย	4.21	0.51	มาก	16.21	.00*
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล					
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารสุข ร่วมกันกำหนดแผนติดตาม/ปฏิทินการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียน	4.08	0.63	มาก	10.70	.00*
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันติดตามและประเมินผลการดำเนินการค้นหานักเรียนกลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพและกลุ่มติด	4.21	0.63	มาก	12.99	.00*
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ร่วมกันจัดทำรายงานการดำเนินงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติดในโรงเรียน	4.09	0.70	มาก	9.74	.00*
3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เครือข่ายผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุขร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานการค้นหากลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด	4.02	0.55	มาก	11.06	.00*
3.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ ร่วมกันรายงานการดูแลติดตามการใช้สารเสพติดในโรงเรียน ระบบ CATAS	4.13	0.73	มาก	10.12	.00*
รวมเฉลี่ย	4.10	0.47	มาก	15.09	.00*

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้านการค้นหา	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	t	Sig
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์					
4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา สามารถแบ่งกลุ่มนักเรียนและจัดกิจกรรม รวมทั้งให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ตามความเป็นไปได้	4.12	0.66	มาก	10.98	.00*
4.2 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด ได้รับความช่วยเหลือตามความเป็นไปได้ ทำให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	4.15	0.64	มาก	11.82	.00*
4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ มีรายงานผลการดูแลติดตามการใช้สารเสพติดระบบ CATAS ให้กระทรวงศึกษาธิการทราบ	4.12	0.69	มาก	10.45	.00*
รวมเฉลี่ย	4.13	0.59	มาก	12.41	.00*
โดยรวม	4.13	0.44	มาก	16.70	.00*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการค้นหา จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 15 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 15 รายการปฏิบัติ โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ($\overline{X}$ = 4.21) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ ($\overline{X}$ = 4.13) และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมวางแผน ($\overline{X}$ = 4.07)

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการรักษา กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50

ด้านการรักษา	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	t	Sig
1. การมีส่วนร่วมวางแผน					
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดนโยบายและวางแผนการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น และจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์	3.66	0.77	มาก	2.44	.00*
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดปฏิทินการดำเนินงานด้านการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่นและจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์	3.73	0.81	มาก	3.28	.00*
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ร่วมกันหาแนวทางรักษาหรือส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่นเพื่อให้นักเรียนเลิกจากการเสพ และเรียนตามปกติ	3.77	0.85	มาก	3.73	.00*
รวมเฉลี่ย	3.72	0.74	มาก	3.46	.00*
2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน					
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ดูแลช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่นักเรียน	4.15	0.74	มาก	10.32	.00*
2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ตำรวจ รับแจ้งเหตุและเฝ้าระวังสถานการณ์ ปัญหาความประพฤตินักเรียน	4.19	0.77	มาก	10.53	.00*

ตาราง 20 (ต่อ)

ด้านการรักษา	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	t	Sig
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ติดตามให้คำปรึกษาแก่นักเรียน	4.29	0.66	มาก	14.10	.00*
รวมเฉลี่ย	4.21	0.68	มาก	12.17	.00*
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล					
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดแผนติดตาม/ปฏิทิน การรักษา และส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น	4.00	0.80	มาก	7.31	.00*
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันติดตาม และประเมินผลการดำเนินการด้านการรักษา และส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น	4.01	0.79	มาก	7.61	.00*
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานด้านการรักษา	4.18	0.71	มาก	11.20	.00*
3.4 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับ ครู รายงานผลการดำเนินการด้านการรักษา	4.12	0.74	มาก	9.72	.00*
รวมเฉลี่ย	4.08	0.70	มาก	9.62	.00*
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์					
4.1 นักเรียนกลุ่มเสพ กลุ่มติด ได้รับการช่วยเหลือ และเรียนตามปกติ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	4.11	0.80	มาก	8.95	.00*

ตาราง 20 (ต่อ)

ด้านการรักษา	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	t	Sig
4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เครือข่ายผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือนักเรียน ทำให้จำนวนนักเรียนออกกลางคันลดลง	4.04	0.82	มาก	7.78	.00*
4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข รู้สึกว่าตนเองมีบทบาทสำคัญในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น	3.83	0.67	มาก	5.74	.00*
รวมเฉลี่ย	3.99	0.69	มาก	8.37	.00*
โดยรวม	4.01	0.65	มาก	9.03	.00*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการรักษา จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 13 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ($\overline{X}$ = 4.21) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.08) และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมวางแผน ($\overline{X}$ = 3.72)

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการเฝ้าระวัง กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50

ด้านการเฝ้าระวัง	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	t	Sig
1. การมีส่วนร่วมวางแผน					
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันประชุมกำหนดผู้รับผิดชอบและวางแผนการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง	3.92	0.73	มาก	6.69	.00*
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันประชุมกำหนดปฏิทินการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง	3.87	0.79	มาก	5.45	.00*
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันนำเสนอแนวทางด้านการเฝ้าระวัง	4.07	0.81	มาก	8.23	.00*
รวมเฉลี่ย	3.95	0.72	มาก	7.37	.00*
2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน					
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกับครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	4.09	0.67	มาก	10.21	.00*
2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันรับเรื่องร้องเรียนปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	3.78	0.74	มาก	4.42	.00*
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันจัดตั้งชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	4.04	0.80	มาก	7.96	.00*

ตาราง 21 (ต่อ)

ด้านการเฝ้าระวัง	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	t	Sig
2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันดำเนินกิจกรรมชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด	4.01	0.87	มาก	6.91	.00*
2.5 ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันให้คำปรึกษาแนะนำ นักเรียนที่ขอรับความช่วยเหลือ	4.07	0.75	มาก	8.96	.00*
รวมเฉลี่ย	4.00	0.62	มาก	9.47	.00*
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล					
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทิน การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	4.01	0.76	มาก	7.83	.00*
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	4.08	0.70	มาก	9.68	.00*
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	4.01	0.72	มาก	8.34	.00*
3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ร่วมกันรายงานผลการดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	4.18	0.72	มาก	10.97	.00*
รวมเฉลี่ย	4.07	0.66	มาก	10.08	.00*

ตาราง 21 (ต่อ)

ด้านการเฝ้าระวัง	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	t	Sig
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์					
4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ร่วมกันเฝ้าระวังสถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติด ทำให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน	4.07	0.65	มาก	10.27	.00*
4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันจัดตั้งตู้แดงเสมารักษ์เพื่อรับแจ้งปัญหายาเสพติดในโรงเรียน ทำให้มีข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดและอบายมุข	4.00	0.88	มาก	6.64	.00*
4.3 นักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยง โดยจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด	4.01	0.67	มาก	8.80	.00*
4.4 การจัดตั้งชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด ทำให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และห่างไกลยาเสพติด	3.93	0.75	มาก	6.72	.00*
4.5 ครูที่ปรึกษารายงานผลการจัดกิจกรรมชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด ให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ	3.88	0.89	มาก	4.92	.00*
รวมเฉลี่ย	3.98	0.60	มาก	9.26	.00*
โดยรวม	4.00	0.55	มาก	10.55	.00*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการเฝ้าระวัง จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 17 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.07) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ($\overline{X}$ = 4.00) และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมวางแผน ($\overline{X}$ = 3.95)

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการบริหารจัดการ กับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50

ด้านการบริหารจัดการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	t	Sig
1. การมีส่วนร่วมวางแผน					
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันประชุมกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์และแผนงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.04	0.80	มาก	7.96	.00*
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินการสถานศึกษาสีขาว ปลอด ยาเสพติดและอบายมุข	3.99	0.83	มาก	6.92	.00*
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันเสนอแนวทางการดำเนินการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.13	0.79	มาก	9.37	.00*
1.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันกำหนดปฏิทินการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	3.97	0.88	มาก	6.26	.00*

ตาราง 22 (ต่อ)

ด้านการบริหารจัดการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	t	Sig
1.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.13	0.86	มาก	8.52	.00*
รวมเฉลี่ย	4.05	0.75	มาก	8.65	.00*
2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน					
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.10	0.90	มาก	7.70	.00*
2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันจัดหาห้องปฏิบัติการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	3.96	0.77	มาก	6.98	.00*
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันจัดกิจกรรมหลักตามโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข	3.97	0.76	มาก	7.23	.00*
2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.05	0.73	มาก	8.77	.00*
2.5 ผู้บริหารโรงเรียนจัดทำ MOU กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีตำรวจ อบต. โรงพยาบาล บูรณาการบริหาร	3.82	0.89	มาก	4.15	.00*
รวมเฉลี่ย	3.98	0.72	มาก	7.78	.00*

ตาราง 22 (ต่อ)

ด้านการบริหารจัดการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	t	Sig
3. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล					
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดแผนการติดตามการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	3.82	0.79	มาก	4.79	.00*
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.00	0.75	มาก	7.77	.00*
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันให้ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	3.90	0.79	มาก	5.85	.00*
3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา ร่วมกันจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	3.96	0.82	มาก	6.59	.00*
รวมเฉลี่ย	3.92	0.70	มาก	7.04	.00*
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์					
4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนามีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน	4.14	0.76	มาก	9.79	.00*

ตาราง 22 (ต่อ)

ด้านการบริหารจัดการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	t	Sig
4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนามีความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	3.90	0.88	มาก	5.38	.00*
4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ได้รับการยกย่องในการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	3.89	0.92	มาก	4.96	.00*
รวมเฉลี่ย	3.97	0.79	มาก	7.05	.00*
โดยรวม	3.98	0.64	มาก	8.72	.00*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการบริหารจัดการ จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 17 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมวางแผน ($\overline{X}$ = 4.05) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ($\overline{X}$ = 3.98) และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ($\overline{X}$ = 3.92)

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 และ 2) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 มีวิธีดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 โดยการวิเคราะห์ และสังเคราะห์จากแนวคิด และทฤษฎีของนักวิชาการเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และการมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงจากประชากรผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาทางการศึกษา และมีประสบการณ์ในหน่วยงานทางการศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 จำนวน 136 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบบสอบถามความเหมาะสม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 และแบบสอบถามความเป็นไปได้ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50

สรุปผลการวิจัย

1. แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประกอบด้วยรายการปฏิบัติ รวมทั้งสิ้น 77 รายการ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน จำนวน 15 รายการ ด้านการค้นหา จำนวน 15 รายการ ด้านการรักษา จำนวน 13 รายการ ด้านการเฝ้าระวัง จำนวน 17 รายการ และด้านการบริหารจัดการ จำนวน 17 รายการ โดยรายการปฏิบัติในแต่ละด้าน ประกอบด้วย กระบวนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมดำเนินงาน การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล และ การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านที่ 1 การป้องกัน ประกอบด้วย แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีรายการปฏิบัติ จำนวน 15 รายการ โดยแบ่งตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมวางแผน ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 4 รายการ คือ

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับ ครู นักเรียนแกนนำคณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชนผู้นำด้านศาสนา ประชุมวางแผนการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกับครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านศาสนา กำหนดปฏิทินการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกับ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันคัดเลือกกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

1.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ เครือข่ายผู้ปกครองร่วมกันวางแผนดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมห้องเรียนปลอดบุหรี่

2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 5 รายการ คือ

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันประชุมเพื่อดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ถ่ายทอดองค์ความรู้ เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดให้แก่นักเรียน

2.3 ผู้บริหารโรงเรียนครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันสนับสนุน กระตุ้นให้เกิดการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีส่วนร่วมในการเผยแพร่กิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

2.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมห้องเรียนปลอดบุหรี่

3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 4 รายการ คือ

3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทินการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนากิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ร่วมกันรายงานผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 2 รายการ คือ

4.1 นักเรียน ได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดทำให้นักเรียนได้รับความรู้เรื่องโทษพิษภัยของยาเสพติด ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดทำให้นักเรียนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

ด้านที่ 2 การค้นหา ประกอบด้วย แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีรายการปฏิบัติ จำนวน 15 รายการ โดยแบ่งตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมวางแผน ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 3 รายการ คือ

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการและกำหนดปฏิทินการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล

1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันเสนอแนวทางการค้นหานักเรียน กลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด

2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 4 รายการ คือ

2.1 ครูผู้รับผิดชอบดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล

2.2 ครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันสุ่มตรวจปัสสาวะของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด

2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันคัดกรองจำแนกกลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มติด

2.4 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครูผู้รับผิดชอบรายงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติด/ยาเสพติด ระบบ CATAS

3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 5 รายการ คือ

3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารสุข ร่วมกันกำหนดแผนติดตาม/ปฏิทินการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียน

3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันติดตามและประเมินผลการดำเนินการค้นหานักเรียนกลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด

3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ร่วมกันจัดทำรายงานการดำเนินงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติดในโรงเรียน

3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เครือข่ายผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุขร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานการค้นหากลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด

3.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ ร่วมกันรายงานการดูแลติดตามการใช้สารเสพติดในโรงเรียน ระบบ CATAS

4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 3 รายการ คือ

4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา สามารถแบ่งกลุ่มนักเรียนและจัดกิจกรรม รวมทั้งให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ตามความเหมาะสม

4.2 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด ได้รับความช่วยเหลือตามความเหมาะสม ทำให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ มีรายงานผลการดูแลติดตามการใช้สารเสพติดระบบ CATAS ให้กระทรวงศึกษาธิการทราบ

ด้านที่ 3 การรักษา ประกอบด้วย แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีรายการปฏิบัติ จำนวน 13รายการ โดยแบ่งตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมวางแผน ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 3 รายการ คือ

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดนโยบายและวางแผนการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น และจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดปฏิทินการดำเนินงานด้านการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น และจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์

1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ร่วมกันหาแนวทางรักษาหรือส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น เพื่อให้นักเรียนเลิกจากการเสพ และเรียนตามปกติ

2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 3 รายการ คือ

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ดูแลช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ตำรวจ รับแจ้งเหตุและเฝ้าระวังสถานการณ์ ปัญหาความประพฤตินักเรียน

2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ติดตามให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 4 รายการ คือ

3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดแผนติดตาม/ปฏิทิน การรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น

3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันติดตามและประเมินผลการดำเนินการด้านการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น

3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานด้านการรักษา

3.4 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับ ครู รายงานผลการดำเนินการด้านการรักษา

4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 3 รายการ คือ

4.1 นักเรียนกลุ่มเสพ กลุ่มติด ได้รับการช่วยเหลือและเรียนตามปกติ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เครือข่ายผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือนักเรียน ทำให้จำนวนนักเรียนออกกลางคันลดลง

4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข รู้สึกว่าตนเองมีบทบาทสำคัญในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น

ด้านที่ 4 การเฝ้าระวัง ประกอบด้วย แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีรายการปฏิบัติ จำนวน 17 รายการ โดยแบ่งตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมวางแผน ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 3 รายการ คือ

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันประชุมกำหนดผู้รับผิดชอบและวางแผนการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันประชุมกำหนดปฏิทินการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง

1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันนำเสนอแนวทางด้านการเฝ้าระวัง

2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 5 รายการ คือ

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกับครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันรับเรื่องร้องเรียนปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกัน จัดตั้งชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันดำเนินกิจกรรมชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด

2.5 ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันให้คำปรึกษา แนะนำ นักเรียนที่ขอรับความช่วยเหลือ

3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 4 รายการ คือ

3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทิน การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ร่วมกันรายงานผลการดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ 5 รายการ คือ

4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ร่วมกันเฝ้าระวังสถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติด ทำให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน

4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันจัดตั้งตู้แดงเสมารักษ์เพื่อรับแจ้งปัญหายาเสพติดในโรงเรียน ทำให้มีข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดและอบายมุข

4.3 นักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยง โดยจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

4.4 การจัดตั้งชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด ทำให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และห่างไกลยาเสพติด

4.5 ครูที่ปรึกษา รายงานผลการจัดกิจกรรมชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติดให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ

ด้านที่ 5 การบริหารจัดการ ประกอบด้วย แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีรายการปฏิบัติ จำนวน 17 รายการ โดยแบ่งตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมวางแผน รายการปฏิบัติ 5 รายการ คือ

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันประชุมกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์และแผนงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินการสถานศึกษาสีขาว ปลอด ยาเสพติดและอบายมุข

1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันเสนอแนวทางการดำเนินการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

1.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันกำหนดปฏิทินการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

1.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

2. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน รายการปฏิบัติ 5 รายการ คือ

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันจัดหาห้องปฏิบัติการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันจัดกิจกรรมหลักตามโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

2.5 ผู้บริหารโรงเรียนจัดทำ MOU กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีตำรวจ อบต. โรงพยาบาล บูรณาการบริหาร

3. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล รายการปฏิบัติ 4 รายการ คือ

3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดแผนการติดตามการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันให้ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา ร่วมกันจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ รายการปฏิบัติ 3 รายการ คือ

4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนามีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนามีความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ได้รับการยกย่องในการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

2. แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทุกรายการปฏิบัติมีผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติได้จริง สูงกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สรุปได้ดังนี้

2.1 แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 โดยรวม และรายด้าน มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการค้นหา รองลงมา คือ ด้านการรักษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเฝ้าระวัง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1.1 แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการป้องกัน จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 15 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน รองลงมา คือ การมี ส่วนร่วมรับประโยชน์ และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล

2.1.2 แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการค้นหา จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 15 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมรับประโยชน์

2.1.3 แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการรักษา จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 13 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมวางแผน

2.1.4 แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการเฝ้าระวัง จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 17 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล

รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมรับประโยชน์

2.1.5 แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการบริหารจัดการ จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 17 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมวางแผน รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน

2.2 แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 โดยรวม และรายด้าน มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้มากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการค้นหา รองลงมา คือ ด้านการป้องกัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารจัดการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.2.1 แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการป้องกัน จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 15 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้มากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล

2.2.2 แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการค้นหา จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 15 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้มากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมวางแผน

2.2.3 แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการรักษา จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 13 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้มากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมวางแผน

2.2.4 แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการเฝ้าระวัง จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 17 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้มากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมวางแผน

2.2.5 แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ด้านการบริหารจัดการ จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 17 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้มากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมวางแผน รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

อภิปรายผล

ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

จากผลการวิจัยที่พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน มีรายการปฏิบัติตามกระบวนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมวางแผน จำนวน 4 รายการ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน จำนวน 5 รายการ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล จำนวน 4 รายการ และการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ จำนวน 2 รายการ ด้านการค้นหา มีรายการปฏิบัติตามกระบวนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมวางแผน จำนวน 3 รายการ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน จำนวน 4 รายการ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล จำนวน 5 รายการ และการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ จำนวน 3 รายการ ด้านการรักษา มีรายการปฏิบัติตามกระบวนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมวางแผน จำนวน 3 รายการ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน จำนวน 3 รายการ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล จำนวน 4 รายการ และการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ จำนวน 3 รายการ ด้านการเฝ้าระวัง มีรายการปฏิบัติตามกระบวนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมวางแผน จำนวน 3 รายการ

การมีส่วนร่วมดำเนินงาน จำนวน 5 รายการ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล จำนวน 4 รายการ และการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ จำนวน 5 รายการ และด้านการบริหารจัดการ มีรายการปฏิบัติตามกระบวนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมวางแผน จำนวน 5 รายการ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน จำนวน 4 รายการ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล จำนวน 4 รายการ และการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ จำนวน 3 รายการ รวม 77 รายการปฏิบัติ ซึ่งรายการปฏิบัติทุกรายการมีความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้าง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1. แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการป้องกัน พบว่า แนวทางการมีส่วนร่วมที่มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้สูงสุด คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ซึ่งประกอบไปด้วยรายการปฏิบัติ จำนวน 5 รายการนั้น อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยการร่วมมือปฏิบัติจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความพร้อมที่จะถ่ายทอดความรู้ และให้ความร่วมมือกับโรงเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2562 , หน้า 15) ที่สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนรวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสี พจน์ธนมาศ (2559, หน้า 78) ได้วิจัยเรื่อง การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ กรณีศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา พบว่า แนวทางว่าการมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินโครงการจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือการมีส่วนร่วมโดยอ้อม จึงถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การมีส่วนร่วมดำเนินงานเป็นขั้นตอนที่มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้สูงสุดในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการป้องกัน

2. แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการค้นหา พบว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้สูงสุด คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ซึ่งประกอบไปด้วยรายการปฏิบัติ จำนวน 4 รายการปฏิบัตินั้น อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยการร่วมมือปฏิบัติจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ

คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความสามารถ ร่วมกันดำเนินงานเยี่ยมบ้านนักเรียน คัดกรองนักเรียน กลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มติด และร่วมกัน สุ่มตรวจปัสสาวะนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2562, หน้า 15) ที่สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนรวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสุทัศน์ พันธุ์ศุภผล (2559, หน้า 184) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดชลบุรี พบว่า รูปแบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด คือ การประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในชุมชน การร่วมกันค้นหาและทำความเข้าใจสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงาน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การมีส่วนร่วมดำเนินงานเป็นขั้นตอนที่มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้สูงสุดในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการค้นหา

3. แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการรักษา พบว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้สูงสุด คือ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ซึ่งประกอบไปด้วยรายการปฏิบัติ จำนวน 3 รายการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน เช่น การดูแลช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่นักเรียนกลุ่มติด ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2562, หน้า 15) ที่สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนรวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สีนวล บุญย่านยาว (2559, หน้า 339) ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา อำเภอบางกระทุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา อำเภอบางกระทุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในส่วนของการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการโดยประสานความร่วมมือในการป้องกันยาเสพติดระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การมีส่วนร่วมดำเนินงานเป็นขั้นตอนที่มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้สูงสุดในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการรักษา

4. แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการเฝ้าระวัง พบว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้สูงสุด คือ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ซึ่งประกอบไปด้วย

รายการปฏิบัติ จำนวน 4 รายการปฏิบัติ อาจเนื่องมาจาก การเฝ้าระวังต้องมีการติดตามและประเมินผล สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2561, เว็บไซต์) ที่กล่าวว่า การดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาจะสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือกันจากหลายภาคส่วน โดยต้องมีกระบวนการดูแล เชื่อมโยง ส่งต่อ กำกับ ติดตาม ตั้งแต่เด็กอยู่ในรั้วสถานศึกษา (ในบทบาทเพื่อนช่วยเพื่อน/ครูดูแลลูกศิษย์) และเมื่อเด็กกลับบ้านไปสู่ครอบครัวหรือชุมชน (ในบทบาทพ่อแม่ดูแลลูก/คนในชุมชนดูแลบุตรหลาน) รวมถึงความร่วมมือจากหน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยมีสถาบันพื้นฐานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน/ครูผู้ดูแลเด็ก กลุ่มเพื่อน เครือข่าย/องค์กรเยาวชน บ้าน ผู้ปกครอง/ครอบครัว วัด/มัสยิด/โบสถ์ พระสงฆ์/ผู้นำศาสนา หมู่บ้าน/ชุมชนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ตำรวจ/ทหาร/ฝ่ายปกครอง โรงพยาบาล/รพ.สต. จนท.สาธารณสุข เป็น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย ธารแผ้ว (2560, หน้า 107) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ด้านระบบเฝ้าระวังที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ว่า ชุมชนควรให้ความร่วมมือในการสอดส่องดูแลในพื้นที่ที่เป็นแหล่งมั่วสุมนอกสถานศึกษา ผู้ประกอบการให้ความร่วมมือในการติดตามนักเรียน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลเป็นขั้นตอนที่มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้สูงสุดในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการเฝ้าระวัง

5. แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้สูงสุด คือ การมีส่วนร่วมวางแผน ซึ่งประกอบไปด้วยรายการปฏิบัติจำนวน 5 รายการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2562, หน้า 15) ที่สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนรวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสี พจน์ธนมาศ (2559, หน้า 78) ได้วิจัยเรื่อง การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ กรณีศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา พบว่า แนวทางว่าการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือการมีส่วนร่วมโดยอ้อม จึงถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การมีส่วนร่วม

วางแผน เป็นขั้นตอนที่มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้สูงสุดในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการบริหารจัดการ

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการป้องกัน จากการวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการป้องกัน จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 15 ข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม และความเป็นไปได้มากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาควรนำแนวปฏิบัติไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนทั้ง 15 รายการปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมดำเนินงาน เนื่องจาก มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติสูงกว่าขั้นตอนอื่น ๆ โดยผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันประชุมเพื่อดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ถ่ายทอดองค์ความรู้ เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดให้แก่นักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนครูนักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันสนับสนุน กระตุ้นให้เกิดการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูนักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีส่วนร่วมในการเผยแพร่กิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมห้องเรียนปลอดบุหรี่

1.2 ด้านการค้นหา จากผลการวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการค้นหา จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 15 ข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม และความเป็นไปได้

มากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาควรนำแนวปฏิบัติไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนทั้ง 15 รายการปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมดำเนินงาน เนื่องจาก มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติสูงกว่าขั้นตอนอื่น ๆ โดยครูผู้รับผิดชอบดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล ครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันสุ่มตรวจปัสสาวะของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด ผู้บริหารโรงเรียน ครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันคัดกรองจำแนกกลุ่มปลอดกลุ่มเสี่ยง กลุ่มติด และผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครูผู้รับผิดชอบรายงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติด/ยาเสพติด ระบบ CATAS

1.3 ด้านการรักษา จากผลการวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการรักษา จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 13 ข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม และความเป็นไปได้มากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาควรนำแนวปฏิบัติไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนทั้ง 13 รายการปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมดำเนินงาน เนื่องจาก มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติสูงกว่าขั้นตอนอื่น ๆ โดยผู้บริหารโรงเรียน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ดูแลช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ตำรวจ รับแจ้งเหตุและเฝ้าระวังสถานการณ์ ปัญหาความประพฤตินักเรียน และผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ติดตามให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

1.4 ด้านการเฝ้าระวัง จากผลการวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการเฝ้าระวัง จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 17 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม และความเป็นไปได้มากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาควรนำแนวปฏิบัติไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนทั้ง 17 รายการปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล เนื่องจาก มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติสูงกว่าขั้นตอนอื่น ๆ โดยผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทิน การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกัน

ให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียน ครู ร่วมกันรายงานผลการดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

1.5 ด้านการบริหารจัดการ จากผลการวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการบริหารจัดการ จำแนกเป็นรายขั้นตอน 4 ขั้นตอน และรายข้อ 17 ข้อ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม และความเป็นไปได้มากกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาควรนำแนวปฏิบัติไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนทั้ง 17 รายการปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมวางแผน เนื่องจาก มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติสูงกว่าขั้นตอนอื่น ๆ โดยผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันประชุมกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์และแผนงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินการสถานศึกษาสีขาว ปลอด ยาเสพติดและอบายมุข ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันเสนอแนวทางการดำเนินการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันกำหนดปฏิทินการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข และผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนารูปแบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

2.2 ควรมีการวิจัยปัญหา และศึกษาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของบุคลากรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

กฤษณะ เทพจิตร. (2553). **การพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของนักเรียนโรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์ อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา.** การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กิตติศักดิ์ เชาวะปรีชากุล. (2553). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเขตเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี.** งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

คำผล สุพร. (2559). **ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.** งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2554). **การศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน: การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีสยาม.

จิราพร ธรรมเจริญ. (2553). **รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ฉัตรชัย อ้นบำรุง. (2556). **การจัดระบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนบ้านแม่คะ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชนม์ธิดา ยาแก้ว และคณะ. (2560). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตพื้นที่ภาคตะวันออก** (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.

ชวลิต นกขุนทอง. (2556). **การศึกษาสภาพ ปัญหาการดำเนินงานและแนวทางการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ณัฏฐ์ วินิชชากร. (2557). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนริ้วหว้าวิทยาคม จังหวัดอ่างทอง.** วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ณัฐพร ยืนนาน. (2555). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ณัฐวุฒิ ประเสริฐศรี. (2556). **การนำเสนอแนวทางการบริหารกิจการพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ธร สุนทรายุทธ. (2551). **การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎีวิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ : เนติกุล.

ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง. (2559). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอแก่หางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.** งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

นุกูล อามาตย์เสนา. (2555). **การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง.** งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

บัณฑิตตา จินดาทอง. (2555). **กลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา.** วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ประจวบ หนูเลี่ยง. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของจังหวัดพัทลุง. **วารสารปาริชาต มหาวิทยาลัยทักษิณ**, 28 (2), 232 - 253.

ประสาร พรหมณา. (2553). **การบริหารแบบมีส่วนร่วม.** สระแก้ว : โรงเรียนบ้านพรหมนิมิต.

พยอม ใจสะอาด. (2553). **สภาพปัญหาการดำเนินงานและแนวทางพัฒนาการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1.** งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

พรชัย วิริยะกิจสุนทร. (2560, มกราคม - มิถุนายน). การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาพื้นที่รับผิดชอบกองบังคับการตำรวจนครบาล 6. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี**, 9 (1), 158 - 166.

พรศักดิ์ บรรเทาทุกข์. (2558). **สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา.

พระสุทัศน์ พันธุ์ศุภผล. (2559). รูปแบบการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดชลบุรี. **วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา**, 10 (1), 184 - 195.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.

พัตรพิมล ผิวขาว. (2555). **สภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดตามการรับรู้ของครูและนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

เมตต์ เมตต์การุณ์จิต. (2553). **การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม : ประชาชน องค์กรปกครองท้องถิ่น และราชการ** (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี : บุ๊คพอยท์.

ยุทธพงษ์ เฮ้าประมงค์. (2555). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี.** ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, มหาวิทยาลัยบูรพา.

รังสี พจน์ธนมาศ. (2559). **การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ กรณีศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา.** การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการสาธารณะ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รัตน์ธิชา ฤชาอนันต์วิทวัส. (2554). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี.** ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, มหาวิทยาลัยบูรพา.

วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2561). **การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย.** ค้นเมื่อ 23 พฤศจิกายน 2562, จาก http://rlc.nrct.go.th/ewt_dl.php?nid=988.

วิชา สมิงไพร. (2557). **การศึกษาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

วิมลศิริ บุญโญปกรณ์. (2557, กรกฎาคม - กันยายน). การดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร ไปสู่การปฏิบัติ. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา**, 9 (1), 1 - 12.

วีรยุทธ หาญโงน. (2555). **ปัญหา/แนวทางการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.** งานนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศิริพร ก้านขุดทด. (2556). **การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะของนักวิชาการ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา.** ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบันรามจิตติ. (2552). **การพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). **คู่มือการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2559.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงมหาดไทย. (2560). **รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดประจำปีงบประมาณ 2560.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2561). **การป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา.** ค้นเมื่อ 25 กันยายน 2562, จาก https://media.oncb.go.th/index.php/th/23-2018-02-20-07-04-07/2018-02-20-07-05-01/39-2018-03-02-02-31-39.

สนอง หอมรวง. (2559). **การดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1.** ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สมพงษ์ น้อยพันธ์. (2555). **การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8.** ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545). รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. **วารสารข้าราชการครู,** 22 (1), 10 - 13.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. (2561). **ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2561.** ค้นเมื่อ 23 พฤศจิกายน 2562, จาก http://www.ayutthaya2.go.th/download/2019011415474377000.pdf.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1. (2560). **โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขนาดเล็ก.** ค้นเมื่อ 23 พฤจิกายน 2562, จาก http://lamphun1.webstarterz.com/.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). **แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). **แนวปฏิบัติงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษานิติบุคคลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561ก). **ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน สังกัด สพป. พระนครศรีอยุธยา เขต 1.** ค้นเมื่อ 25 กันยายน 2562, จาก https://data.bopp- obec. info/emis/school.php?Area_CODE=1401.

_____. (2561ข). **ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน สังกัด สพป. พระนครศรีอยุธยา เขต 2.** ค้นเมื่อ 25 กันยายน 2562, จาก https://data.bopp-obec.info/emis/school.php?Area_CODE=1402.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2552). **แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2552.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

_____. (2559). **แนวทางดำเนินงานขับเคลื่อนแผนประชารัฐสร้างหมู่บ้านชุมชนมั่นคงปลอดภัยยาเสพติด พ.ศ. 2559 - 2560.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

_____. (2561). **การป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา.** ค้นเมื่อ 25 กันยายน 2562, จาก https://media.oncb.go.th/index.php/th/ 23-2018-02-20-07-04-07/2018-02-20-07-05-01/39-2018-03-02-02-31-39.

_____. (2562). **รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2562.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2562). **ระบบดูแลและติดตามการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา**. พระนครศรีอยุธยา : ผู้แต่ง.

สำราญ ทองมี. (2560). **การนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

สีนวล บุญย่านยาว. (2559). การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษาอำเภอบางกระทุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2. ใน **การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัย ใช้องค์ความรู้ สู่ความยั่งยืน** (หน้า 339 - 345). 17 มิถุนายน 2559 ณ วิทยาลัยนครราชสีมา, นครราชสีมา.

สุภมาส อังศุโชติ และชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2557). **ประมวลสาระชุดวิชา การวิจัยการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 11 การวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูล**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุภัสจิรา วงษ์มาดิษฐ์. (2559). **พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านไผ่สีทอง จังหวัดสุพรรณบุรี**. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อดุลเดชย์ กรงทอง. (2556). **การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนที่จัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ในอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย**. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

อรทัย ธารแผ้ว. (2560). **การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อัจฉรา คหินทพงศ์. (2555). **การนำเสนอรูปแบบการบริหารสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2**. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

อุทัย เพชรเรือง. (2544). **การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับชั้นมัธยมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช**. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1980). **Rural development participation : Concepts and measures for project design, implementation and evaluation.** New York : Cornell University.

Martinez, J.A., et al. (2005). Social factors associated with the daily cigarette smoking among middle-school student adolescents in Bucaramanga, Colombia. **Biomedica**, 25(4), 518 - 526.

Richard, I., et al. (1981). Social modeling films to deter smoking in adolescents : Results of three-year field investigation. **Journal of Applied Psychology**, 66 (4), 399-414.

Rozi, S., et al. (2005). Prevalence and factors associated with current smoking among high school adolescents in Karachi, Pakistan. **Southeast Asian Journal Top Med Public Health**, 36 (2), 498-504.

Vanda, W., et al. (2005). Community and school drug prevention strategy prevalence : differential effects by setting and substance. **Journal of Primary Prevention**, 26, 299-320.

Wu, P., et al. (2008). Alcohol abuse and depression in children and adolescents. **Journal of Child and Adolescent Substance Abuse**, 17, 51 - 69.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ดร. สุชาติ ทองมา	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3
2. นายลำเพย เย็นมนัส	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดพระขาว (ประชานุเคราะห์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
3. นางจุไรรัตน์ เอิบกมล	ผู้อำนวยการ โรงเรียนชลประทานอนุเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
4. นายประชุม พันธ์เรือง	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
5. ดร.ศิริรัตน์ สุคันธพฤกษ์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดเจ้าปลุก (เติมรัฐประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

ที่ อว ๐๖๒๙.๙/ว ๑๙๔

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.สุชาติ ทองมา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเพ็ญจันทร์ รื่นเนตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ – ๒ "ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.พรเทพ รู้แผน

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทำวิทยานิพนธ์ เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวมรวบข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นางสาวเพ็ญจันทร์ รื่นเนตร และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว ๐๖๒๙.๙/ว๑๙๔

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายประชุม พันธ์เรือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเพ็ญจันทร์ รื่นเนตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ – ๒ "ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.พรเทพ รู้แผน

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทำวิทยานิพนธ์ เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวมรวบข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นางสาวเพ็ญจันทร์ รื่นเนตร และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว ๐๖๒๙.๙/ว๑๗๔

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายลำเพย เย็นมนัส

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเพ็ญจันทร์ รื่นเนตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ – ๒ "ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.พรเทพ รู้แผน

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทำวิทยานิพนธ์ เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวมรวบข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นางสาวเพ็ญจันทร์ รื่นเนตร และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว ๐๖๒๙.๙/ว๑๙๔

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายจุไรรัตน์ เอี่ยมทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเพ็ญจันทร์ รื่นเนตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ – ๒ "ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.พรเทพ รู้แผน

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทำวิทยานิพนธ์ เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวมรวบข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นางสาวเพ็ญจันทร์ รื่นเนตร และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว ๐๖๒๙.๙/ว๑๙๙

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.ศิริรัตน์ สุคันธพฤกษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเพ็ญจันทร์ รื่นเนตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ – ๒ "ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.พรเทพ รู้แผน

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทำวิทยานิพนธ์ เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวมรวบข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นางสาวเพ็ญจันทร์ รื่นเนตร และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว. ๐๖๒๙.๙ /ว๒๑๓

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดีพนมยงค์ ตำบลประตูชัย
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นางสาวเพ็ญจันทร์ รื่นเนตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ – ๒ "ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.พรเทพ รู้แผน ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่านและครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เพื่อดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร. ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว. ๐๖๒๙.๙ /ว ๒๖๖

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดีพนมยงค์ ตำบลประตูชัย
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๗ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต๑

ด้วย นางสาวเพ็ญจันทร์ รื่นเนตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ – ๒ "ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.พรเทพ รู้แผน ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่อยู่ในเขตพื้นที่ที่ท่านรับผิดชอบ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว. ๐๖๒๙.๙ /ว ๒๖๖

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดีพนมยงค์ ตำบลประตูชัย
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๗ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต๒

ด้วย นางสาวเพ็ญจันทร์ รื่นเนตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ - ๒ "ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.พรเทพ รู้แผน ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่อยู่ในเขตพื้นที่ที่ท่านรับผิดชอบ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

(สำหรับประกอบการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของ

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

.....

ผู้วิจัย นางสาวเพ็ญจันทร์ รื่นเนตร

(นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา)

<u>คำชี้แจง</u>

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อสร้างแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

2. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาว่าแนวทางดังกล่าวเป็นไปตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎีหรือไม่โดยมีกรอบแนวคิด และนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

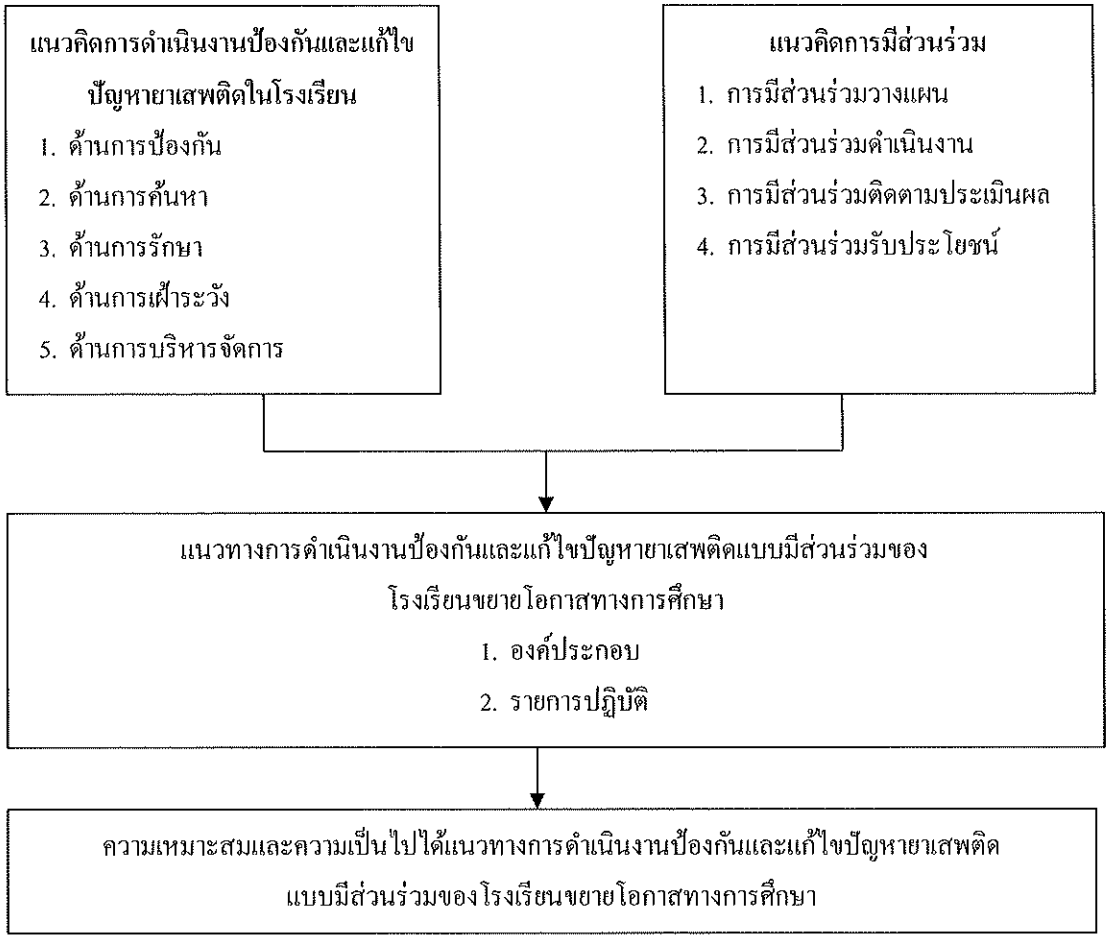

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานของโรงเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการค้นหา ด้านการรักษา ด้านการเฝ้าระวัง และ ด้านการบริหารจัดการ

ด้านการป้องกัน หมายถึง การดำเนินการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาโดยจัดกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมการเรียนการสอนทักษะชีวิต และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์

ด้านการค้นหา หมายถึง การดำเนินการสำรวจสภาพการใช้ยาเสพติด โดยใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล การคัดกรองจำแนกกลุ่มนักเรียน และการสุ่มตรวจปัสสาวะของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง / กลุ่มเสพ / กลุ่มติด

ด้านการรักษา หมายถึง การดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสพ กลุ่มติด เข้าสู่การบำบัดรักษา และส่งต่อหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีการจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์ในสถานศึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ

ด้านการเฝ้าระวัง หมายถึง การดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด โดยจัดทำตู้แดงเสมารักษ์ เพื่อแจ้งข่าว และส่งข่าวสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาจากนักเรียน ให้แก่ครูฝ่ายปกครอง หรือครูผู้รับผิดชอบงาน และมีเครือข่ายจากทุกภาคส่วนในการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด

ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินการจัดทำแผนการอำนวยการ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และ สรุปรายงาน การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติและสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงาน พิจารณาจัดทำมาตรการลงโทษและมาตรการเสริมแรง

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลต่าง ๆ ได้เข้าไปมีส่วนร่วมวางแผน มีส่วนร่วมดำเนินงาน มีส่วนร่วมติดตามประเมินผล และมีส่วนร่วมรับประโยชน์ในการดำเนินการขององค์การใด ๆ ซึ่งในที่นี้เป็นการให้บุคคล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

การมีส่วนร่วมวางแผน หมายถึง การร่วมกันกำหนดนโยบาย หรือวางแผนโดยการประชุม เพื่อเสนอแนวทางการทำงานร่วมกัน การแต่งตั้งคณะกรรมการ การกำหนดปฏิทินเพื่อการดำเนินงานต่อไป

การมีส่วนร่วมดำเนินงาน หมายถึง การร่วมกันดำเนินกิจกรรมที่วางแผนไว้ การถ่ายทอดองค์ความรู้ การสนับสนุน กระตุ้นให้เกิดการดำเนินกิจกรรม และการการเผยแพร่กิจกรรม

การมีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผล หมายถึง การร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทินการดำเนินกิจกรรม ติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรม ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนากิจกรรม และรายงานผลการดำเนินกิจกรรม

การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ หมายถึง การร่วมกันนำเสนอผลการปฏิบัติงานที่มีประโยชน์ การให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ตามความเหมาะสม ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง วิธีปฏิบัติในแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการค้นหา ด้านการรักษา ด้านการเฝ้าระวัง และ ด้านการบริหารจัดการ ตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมดำเนินงาน การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล และการมีส่วนร่วมรับประโยชน์

ระดับความเหมาะสมของแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง คะแนนที่ได้จากการวัดความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 เกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ระดับความเป็นไปได้ของแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง คะแนนที่ได้จากการวัดความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 เกี่ยวกับความเป็นไปได้ของแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 ที่เปิดการเรียนการสอนในระดับมัธยมต้นตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

<u>คำชี้แจง</u>

1. กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

+1 หมายถึง มีความเห็นว่าข้อคำถามมีความตรงตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความตรงตามหลักการ แนวคิด และทฤษฎี

-1 หมายถึง มีความเห็นว่าข้อคำถามไม่มีความตรงตามหลักการ แนวคิด และทฤษฎี

2. กรุณาเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นในช่องข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

รายการประเมิน	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านการป้องกัน				
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน				
1.1 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับ ครู นักเรียนแกนนำคณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชนผู้นำด้านศาสนา ประชุมวางแผนการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา				
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกับครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านศาสนา กำหนดปฏิทินการดำเนินกิจกรรมป้องกัน ยาเสพติดในสถานศึกษา				
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกับ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันคัดเลือกกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา				
1.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ เครือข่ายผู้ปกครองร่วมกันวางแผนดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมห้องเรียนปลอดบุหรี่				
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ				
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันประชุมเพื่อดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา				
2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ถ่ายทอดองค์ความรู้ เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดให้แก่นักเรียน				
2.3 ผู้บริหารโรงเรียนครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันสนับสนุน กระตุ้นให้เกิดการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา				
2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีส่วนร่วมในการเผยแพร่กิจกรรมป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา				
2.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมห้องเรียนปลอดบุหรี่				

รายการประเมิน	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล				
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทินการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา				
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา				
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนากิจกรรมป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา				
3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ร่วมกันรายงานผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา				
4. การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์				
4.1 นักเรียน ได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดทำให้นักเรียนได้รับความรู้เรื่องโทษพิษภัยของยาเสพติด ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี				
4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดทำให้นักเรียนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ส่งผลให้นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น				
ด้านการค้นหา				
1. การมีส่วนร่วมวางแผน				
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันประชุม วางแผนการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล				
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการและกำหนดปฏิทินการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล				
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันเสนอแนวทางการค้นหานักเรียน กลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด				

รายการประเมิน	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
2. การมีส่วนร่วมดำเนินการ				
2.1 ครูผู้รับผิดชอบดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล				
2.2 ครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันสุ่มตรวจปัสสาวะของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด				
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันคัดกรองจำแนกกลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มติด				
2.4 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครูผู้รับผิดชอบรายงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติด/ยาเสพติด ระบบ CATAS				
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล				
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารสุข ร่วมกันกำหนดแผนติดตาม/ปฏิทินการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียน				
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันติดตามและประเมินผลการดำเนินการค้นหานักเรียนกลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด				
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ร่วมกันจัดทำรายงานการดำเนินงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา				
3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เครือข่ายผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานการค้นหากลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด				
3.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ ร่วมกันรายงานการดูแลติดตามการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา ระบบ CATAS				
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์				
4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา สามารถแบ่งกลุ่มนักเรียนและจัดกิจกรรม รวมทั้งให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ตามความเหมาะสม				
4.2 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด ได้รับความช่วยเหลือตามความเหมาะสม ทำให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น				

รายการประเมิน	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ มีรายงานผลการดูแลติดตามการใช้สารเสพติดระบบ CATAS ให้กระทรวงศึกษาธิการทราบ				
ด้านการรักษา				
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน				
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดนโยบายและวางแผนการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น และจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์				
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดปฏิทินการดำเนินงานด้านการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น และจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์				
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ร่วมกันหาแนวทางรักษาหรือส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่นเพื่อให้นักเรียนเลิกจากการเสพ และเรียนตามปกติ				
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ				
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ดูแลช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่นักเรียน				
2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ตำรวจ รับแจ้งเหตุและเฝ้าระวังสถานการณ์ ปัญหาความประพฤตินักเรียน				
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ติดตามให้คำปรึกษาแก่นักเรียน				
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล				
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดแผนติดตาม/ปฏิทิน การรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น				
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันติดตามและประเมินผลการดำเนินการด้านการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น				

รายการประเมิน	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานด้านการรักษา				
3.4 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับ ครู รายงานผลการดำเนินการด้านการรักษา				
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์				
4.1 นักเรียนกลุ่มเสพ กลุ่มติด ได้รับการช่วยเหลือและเรียนตามปกติ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข				
4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เครือข่ายผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือนักเรียน ทำให้จำนวนนักเรียนออกกลางคันลดลง				
4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข รู้สึกว่าตนเองมีบทบาทสำคัญในสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น				
ด้านการเฝ้าระวัง				
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน				
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันประชุมกำหนดผู้รับผิดชอบและวางแผนการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง				
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันประชุมกำหนดปฏิทินการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง				
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันนำเสนอแนวทางด้านการเฝ้าระวัง				
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ				
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกับครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา				
2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันรับเรื่องร้องเรียนปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา				
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกัน จัดตั้งชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา				

รายการประเมิน	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันดำเนินกิจกรรมชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด				
2.5 ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันให้คำปรึกษา แนะนำ นักเรียนที่ขอรับความช่วยเหลือ				
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล				
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทิน การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา				
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา				
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานการเฝ้าระวังปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา				
3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ร่วมกันรายงานผลการดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา				
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์				
4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ร่วมกันเฝ้าระวังสถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติด ทำให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน				
4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันจัดตั้งตู้แดงเสมารักษ์ เพื่อรับแจ้งปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ทำให้มีข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดและอบายมุข				
4.3 นักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยง โดยจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด				
4.4 การจัดตั้งชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด ทำให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และห่างไกลยาเสพติด				
4.5 ครูที่ปรึกษา รายงานผลการจัดกิจกรรมชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด ให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ				

รายการประเมิน	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านการบริหารจัดการ				
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน				
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันประชุมกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์และแผนงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข				
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินการสถานศึกษาสีขาว ปลอด ยาเสพติดและอบายมุข				
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันเสนอแนวทางการดำเนินการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข				
1.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันกำหนดปฏิทินการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข				
1.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข				
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ				
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข				
2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันจัดหาห้องปฏิบัติการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข				
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันจัดกิจกรรมหลักตามโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข				
2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข				

รายการประเมิน	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
2.5 ผู้บริหารโรงเรียนจัดทำ MOU กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีตำรวจ อบต. โรงพยาบาล บูรณาการบริหาร				
3. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล				
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดแผนการติดตามการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข				
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข				
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันให้ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข				
3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา ร่วมกันจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข				
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์				
4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนามีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน				
4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนามีความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข				
4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ได้รับการยกย่องในการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข				

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

<u>คำชี้แจง</u>

1. แบบสอบถามมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

3. เมื่อท่านได้รับแบบสอบถามนี้แล้ว ขอความกรุณาตอบให้สมบูรณ์และตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ขอขอบพระคุณอย่างสูง ที่ท่านกรุณาเสียสละเวลาในการแสดงความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถาม คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัยครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวเพ็ญจันทร์ รื่นเนตร

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

<u>ตอนที่ 1</u> สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

<u>คำชี้แจง</u> : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ซึ่งตรงกับความจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง

2. อายุ

☐ 1. ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 2. 30 - 40 ปี

☐ 3. 41 - 50 ปี ☐ 4. มากกว่า 50 ปี

3. ตำแหน่ง

☐ 1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา ☐ 2. รองผู้อำนวยการสถานศึกษา

☐ 3. รักษาการผู้อำนวยการสถานศึกษา

☐ 4. ครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

4. ระดับการศึกษา

☐ 1. ปริญญาตรี

☐ 2. ปริญญาโท

☐ 3. ปริญญาเอก

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

☐ 1. ต่ำกว่า 10 ปี ☐ 2. 10 - 15 ปี

☐ 3. 16 - 20 ปี ☐ 4. มากกว่า 20 ปี

<u>ตอนที่ 2</u> ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2

<u>คำชี้แจง</u> โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าข้อความใดตรงกับความคิดเห็นของท่านในระดับใดโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบ ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้มีดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ระดับความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการป้องกัน										
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน										
1.1 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับ ครู นักเรียนแกนนำคณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชนผู้นำด้านศาสนา ประชุมวางแผนการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา										
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกับครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านศาสนา กำหนดปฏิทินการดำเนินกิจกรรมป้องกัน ยาเสพติดในสถานศึกษา										
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำร่วมกับ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันคัดเลือกกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา										
1.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำเครือข่ายผู้ปกครองร่วมกันวางแผนดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมห้องเรียนปลอดบุหรี่										
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ										
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำคณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันประชุมเพื่อดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา										
2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ถ่ายทอดองค์ความรู้ เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดให้แก่นักเรียน										

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ระดับความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.3 ผู้บริหารโรงเรียนครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันสนับสนุน กระตุ้นให้เกิดการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา										
2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีส่วนร่วมในการเผยแพร่กิจกรรมป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา										
2.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมห้องเรียนปลอดบุหรี่										
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล										
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทินการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา										
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา										
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนากิจกรรมป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา										
3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ร่วมกันรายงานผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา										

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ระดับความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์										
4.1 นักเรียน ได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดทำให้นักเรียนได้รับความรู้เรื่องโทษพิษภัยของยาเสพติด ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี										
4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดทำให้นักเรียนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ส่งผลให้นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น										
ด้านการค้นหา										
1. การมีส่วนร่วมวางแผน										
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล										
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการและกำหนดปฏิทินการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล										
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันเสนอแนวทางการค้นหานักเรียน กลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด										
2. การมีส่วนร่วมดำเนินการ										
2.1 ครูผู้รับผิดชอบดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล										
2.2 ครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันสุ่มตรวจปัสสาวะของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด										

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ระดับความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันคัดกรองจำแนกกลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มติด										
2.4 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครูผู้รับผิดชอบรายงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติด/ยาเสพติด ระบบ CATAS										
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล										
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารสุข ร่วมกันกำหนดแผนติดตาม/ปฏิทินการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียน										
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันติดตามและประเมินผลการดำเนินการค้นหานักเรียนกลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด										
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ร่วมกันจัดทำรายงานการดำเนินงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา										
3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เครือข่ายผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุขร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานการค้นหากลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติด										
3.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ ร่วมกันรายงานการดูแลติดตามการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา ระบบ CATAS										

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ระดับความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์										
4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา สามารถแบ่งกลุ่มนักเรียนและจัดกิจกรรม รวมทั้งให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ตามความเหมาะสม										
4.2 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มติดได้รับความช่วยเหลือตามความเหมาะสม ทำให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น										
4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ มีรายงานผลการดูแลติดตามการใช้สารเสพติดระบบ CATAS ให้กระทรวงศึกษาธิการทราบ										
ด้านการรักษา										
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน										
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดนโยบายและวางแผนการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น และจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์										
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดปฏิทินการดำเนินงานด้านการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น และจัดตั้งคลินิกเสมารักษ์										
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ร่วมกันหาแนวทางรักษาหรือส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น เพื่อให้นักเรียนเลิกจากการเสพ และเรียนตามปกติ										

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ระดับความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ										
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ ดูแลช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่นักเรียน										
2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ตำรวจ รับแจ้งเหตุและเฝ้าระวังสถานการณ์ ปัญหาความประพฤตินักเรียน										
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ติดตามให้คำปรึกษาแก่นักเรียน										
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล										
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันกำหนดแผนติดตาม/ปฏิทิน การรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น										
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันติดตามและประเมินผลการดำเนินการด้านการรักษาและส่งต่อสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น										
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานด้านการรักษา										
3.4 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับ ครู รายงานผลการดำเนินการด้านการรักษา										

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ระดับความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์										
4.1 นักเรียนกลุ่มเสพ กลุ่มติด ได้รับการช่วยเหลือและเรียนตามปกติ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข										
4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู เครือข่ายผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือนักเรียน ทำให้จำนวนนักเรียนออกกลางคันลดลง										
4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ตำรวจ เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข รู้สึกว่าตนเองมีบทบาทสำคัญในสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น										
ด้านการเฝ้าระวัง										
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน										
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันประชุมกำหนดผู้รับผิดชอบและวางแผนการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง										
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันประชุมกำหนดปฏิทินการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง										
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันนำเสนอแนวทางด้านการเฝ้าระวัง										

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ระดับความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ										
2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกับครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา										
2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันรับเรื่องร้องเรียนปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา										
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกัน จัดตั้งชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา										
2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันดำเนินกิจกรรมชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด										
2.5 ครู นักเรียนแกนนำ ร่วมกันให้คำปรึกษาแนะนำ นักเรียนที่ขอรับความช่วยเหลือ										
3. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล										
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันกำหนดแผนการติดตาม/ปฏิทิน การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา										
3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา										

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ระดับความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา										
3.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู ร่วมกันรายงานผลการดำเนินการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา										
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์										
4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ร่วมกันเฝ้าระวังสถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติด ทำให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน										
4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำร่วมกันจัดตั้งตู้แดงเสมารักษ์เพื่อรับแจ้งปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ทำให้มีข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดและอบายมุข										
4.3 นักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยง โดยจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด										
4.4 การจัดตั้งชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด ทำให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และห่างไกลยาเสพติด										
4.5 ครูที่ปรึกษา รายงานผลการจัดกิจกรรมชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด ให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ										

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ระดับความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการบริหารจัดการ										
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน										
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันประชุมกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์และแผนงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข										
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินการสถานศึกษาสีขาว ปลอด ยาเสพติดและอบายมุข										
1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันเสนอแนวทางการดำเนินการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข										
1.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันกำหนดปฏิทินการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข										
1.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข										

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ระดับความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ										
2.1 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข										
2.2 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันจัดหาห้องปฏิบัติการ โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข										
2.3 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันจัดกิจกรรมหลักตามโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข										
2.4 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข										
2.5 ผู้บริหาร โรงเรียนจัดทำ MOU กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีตำรวจ อบต. โรงพยาบาล บูรณาการบริหาร										
3. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล										
3.1 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันกำหนดแผนการติดตามการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข										

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ระดับความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.2 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข										
3.3 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนาร่วมกันให้ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข										
3.4 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา ร่วมกันจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข										
4. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์										
4.1 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนามีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน										
4.2 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ คณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนามีความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข										
4.3 ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียนแกนนำ ได้รับการยกย่องในการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข										

ขอขอบพระคุณในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

แบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.989	77

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
b1.1	4.3667	.66868	30
b1.2	4.3000	.65126	30
b1.3	4.2333	.62606	30
b1.4	4.3333	.71116	30
b2.1	4.3667	.66868	30
b2.2	4.5000	.57235	30
b2.3	4.4333	.62606	30
b2.4	4.4667	.50742	30
b2.5	4.3000	.74971	30
b3.1	4.1000	.75886	30
b3.2	4.1000	.80301	30
b3.3	4.3000	.74971	30
b3.4	4.3333	.71116	30
b4.1	4.4000	.67466	30
b4.2	4.3333	.71116	30
c1.1	4.3667	.76489	30
c1.2	4.3667	.71840	30
c1.3	4.4000	.67466	30
c2.1	4.6333	.55605	30
c2.2	4.3667	.85029	30
c2.3	4.3000	.83666	30
c2.4	4.3000	.91539	30
c3.1	4.5333	.57135	30
c3.2	4.4000	.56324	30
c3.3	4.3667	.61495	30
c3.4	4.4333	.62606	30
c3.5	4.2333	.77385	30
c4.1	4.2000	.71438	30
c4.2	4.3000	.79438	30
c4.3	4.1333	.93710	30
d1.1	4.2333	.85836	30
d1.2	4.2000	.84690	30

d1.3	4.1667	.87428	30
d2.1	4.4333	.77385	30
d2.2	4.4000	.81368	30
d2.3	4.4667	.73030	30
d3.1	4.2000	.80516	30
d3.2	4.3333	.84418	30
d3.3	4.3000	.74971	30
d3.4	4.3000	.79438	30
d4.1	4.4667	.68145	30
d4.2	4.3333	.75810	30
d4.3	4.4000	.67466	30
e1.1	4.3333	.75810	30
e1.2	4.3000	.74971	30
e1.3	4.3333	.71116	30
e2.1	4.5333	.62881	30
e2.2	4.3667	.76489	30
e2.3	4.2000	.80516	30
e2.4	4.1667	.87428	30
e2.5	4.2667	.78492	30
e3.1	4.2000	.71438	30
e3.2	4.3000	.74971	30
e3.3	4.3333	.75810	30
e3.4	4.3667	.71840	30
e4.1	4.3667	.71840	30
e4.2	4.2000	.84690	30
e4.3	4.1333	.73030	30
e4.4	4.1000	.80301	30
e4.5	4.0000	.87099	30
f1.1	4.3333	.60648	30
f1.2	4.3667	.61495	30
f1.3	4.3000	.65126	30
f1.4	4.3667	.71840	30
f1.5	4.3000	.70221	30
f2.1	4.2000	.66436	30
f2.2	4.1333	.73030	30
f2.3	4.1667	.74664	30
f2.4	4.1667	.69893	30
f2.5	4.1000	.75886	30
f3.1	4.3000	.70221	30
f3.2	4.2667	.73968	30
f3.3	4.2333	.72793	30
f3.4	4.3000	.74971	30
f4.1	4.3667	.66868	30
f4.2	4.2667	.73968	30
f4.3	4.3000	.74971	30

แบบประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.981	77

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
b1.1	4.1333	.57135	30
b1.2	3.8333	.64772	30
b1.3	3.7667	.62606	30
b1.4	4.2000	.55086	30
b2.1	4.0333	.41384	30
b2.2	4.4333	.56832	30
b2.3	4.2333	.56832	30
b2.4	4.2667	.52083	30
b2.5	4.2000	.55086	30
b3.1	4.0667	.52083	30
b3.2	4.0000	.58722	30
b3.3	3.9000	.71197	30
b3.4	3.9333	.63968	30
b4.1	3.9667	.71840	30
b4.2	3.7667	.56832	30
c1.1	3.6667	.75810	30
c1.2	3.7000	.74971	30
c1.3	4.2000	.76112	30
c2.1	4.0000	.69481	30
c2.2	3.9667	.61495	30
c2.3	4.1333	.43417	30
c2.4	3.9000	.75886	30
c3.1	4.1333	.62881	30
c3.2	4.2000	.61026	30
c3.3	3.8000	.71438	30
c3.4	4.1333	.68145	30
c3.5	4.1333	.77608	30
c4.1	4.0333	.66868	30
c4.2	4.1333	.62881	30
c4.3	4.0000	.64327	30
d1.1	3.7333	.78492	30
d1.2	3.7000	.79438	30
d1.3	3.8667	.93710	30
d2.1	4.1333	.77608	30
d2.2	4.0667	.82768	30

d2.3	4.2333	.62606	30
d3.1	4.1333	.77608	30
d3.2	4.0333	.80872	30
d3.3	4.2000	.66436	30
d3.4	4.1667	.69893	30
d4.1	4.1000	.66176	30
d4.2	3.9667	.76489	30
d4.3	3.6333	.49013	30
e1.1	3.8667	.68145	30
e1.2	3.8000	.71438	30
e1.3	4.0000	.69481	30
e2.1	3.9333	.58329	30
e2.2	3.6333	.66868	30
e2.3	3.9333	.69149	30
e2.4	4.1000	.80301	30
e2.5	4.2333	.67891	30
e3.1	4.0000	.78784	30
e3.2	4.0667	.73968	30
e3.3	4.0333	.71840	30
e3.4	4.1333	.77608	30
e4.1	4.0667	.73968	30
e4.2	3.9000	.95953	30
e4.3	3.7667	.62606	30
e4.4	3.7667	.72793	30
e4.5	3.7667	.77385	30
f1.1	3.9333	.86834	30
f1.2	3.8333	.94989	30
f1.3	3.9667	.88992	30
f1.4	3.9667	.96431	30
f1.5	4.0333	.92786	30
f2.1	4.1000	.88474	30
f2.2	3.8000	.76112	30
f2.3	3.8333	.59209	30
f2.4	3.9000	.66176	30
f2.5	3.7333	.73968	30
f3.1	3.8000	.76112	30
f3.2	3.9333	.73968	30
f3.3	3.8667	.77608	30
f3.4	3.8000	.71438	30
f4.1	3.8667	.73030	30
f4.2	3.6000	.72397	30
f4.3	3.5333	.97320	30

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวเพ็ญจันทร์ รื่นเนตร
วัน เดือน ปีเกิด	1 สิงหาคม พ.ศ. 2512
สถานที่เกิด	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2523	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราษฎร์นิรมิตร อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2526	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนจอมสุรางค์อุปภัมภ์ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2529	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) วิทยาเขตพาณิชยการพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2539	อนุปริญญาศิลปศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2542	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2545	ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2563	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา